gençlik perdeyi yeniden aralıyor

O delikanlıyı tanır mısınız ?
Ve bilir misiniz,
Yaşama son kez gülümsediği gün
Gülücüklerinin
Bir çok çehrede domurlandığını.

Bilir misiniz
Şu soluklanma oyununda
Kör ebelerin çoğaldığını ?

O delikanlıyı tanır mısınız ?
Bilir misiniz
Gülerken elinden düşeni
Delikanlıların kapıp aldığını.

MAHMUT GÖKGÖZ

1986'nın Kasım ayı, öğrenci gençliğimizin Demokratik Üniversite Kavgası'nı yükseltttiği altı yıllık suskunluğun oluşturduğu ağır

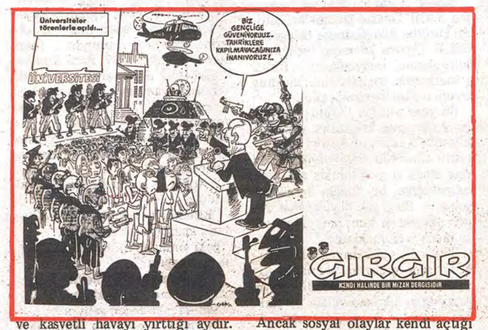

ve kasvetli havayı yırtıtıp aydır. "Kasım Eylemleri" diye de adlandırılan öğrenci gençliğin YÖK (Yüksek Öğretim Kurumu) nun uygulamalarına karşı başlattığı eylemler serisinin kıvılcımı ve 12 Eylül sonrasının ilk kitle eylemi İsa Tanrıverdi isimli öğrencinin, okuldan atıldıktan sonra intihar etmesi üzerine yapıldı. Gazetelerin *"6 yıl sonra ilk öğrenci eylemi"* *"Acılı Direniş"* gibi başlıklarla birinci sahifadan verdikleri bu bu ilk örgütlü ileri atılış; Kasım ayı boyunca İstanbul'dan İzmir'e, oradan Ankara'ya, Bolu'ya, Muğla'ya uzanan açlık grevleri, uzun yürüyüşler ve diğer protesto eylemlerinin bir anlamda ebeliğini yaptı. Altı yıldır birikmiş olan öfke ilk bulduğu kanaldan bütün hızıyla dışarı fırladı. Böylece genç öğrenci arkadaşlarımız için eğitici ve öğretici, egemen sınıflar için de uyarıcı bir ay yaşadık.

İlginç bir tesadüfle, Fransa'da yine 1968'e benzer büyük çapta Gençlik Olayları yaşandı. Hemen paralellikler kurulmaya, yorumlar yapılmaya başlandı. İlk ağızda artık Türkiye'de 68'de olduğu gibi "yığınsal" gençlik eylemleri olmıyacağına karar vermiş bir takım sosyolog müsveddeleri "Eski Gençlik Eylemcileri" olarak gazetelerde boy gösterdiler... Onlara sorarsanız, artık 68'vari gençlik eylemleri olamazdı. Çünkü bu günkü gençlik farklıydı, ortam farklıydı, 12 Eylül'ün yarattığı yeni koşullar kitlesel bir gençlik eylemine olanak vermezdi... derken, Devrimci Gençlik birbiri ardına gerçekleştirdiği ve yığın desteği bakımından da küçümsenemiyecek eylemlerle "Emekli Gençlik Eylemcileri (!) nin" tahmin ve *temennilerini* boşa çıkardı. Türkiye de Gençlik artık kitlesel eylem yapamaz, yapamayacak demek; Tarihin tekerleğine çomak sokup onu geriye çevirmeye benzer. Çünkü Osmanlı'nın kuruluşundan günümüze, Türkiye Tarihinin hiç bir dönemi aydın gençliğin, sosyal ve siyasal bunalım dönemlerinde, ortaçağ köylüsünün sabır ve tevekküliyle boyun eğdiğine, teslimiyetçi bir yaşam çizgisinde ilelebet kaldığına tanıklık etmez, edemez. Biraz ülkemizin sosyal orijinalitesini kavramış olanlar için bu şaşmaz bir kuraldır. Bazıları var ki, bu gerçeği çok iyi bilirler ve "bir daha eylem olmaz" derken sosyal bir olayı yorumlamaktan çok, kendi niyet ve kararlarını dile getirirler. Ancak sosyal olaylar kendi açığı yollardan geliştiği için kişilerin "iyi" ya da "kötü" niyeti isteğe pek etkili olamaz.

Üretmen köylünün derebeyi devletine karşı ayaklanmalarında hep en önde olmuş sipahiler ve suhteler (medrese öğrencileri), İttihat Terakki'nin ilk nüvelerini Askeri Tıbbiye'de kuranlar, Kuvay-ı Milliye'ye katılmak için akın akın Anadolu'ya geçen asker ve sivil aydın gençliğimiz, giderek DP zulmüne başkaldırıp sokağa dökülenler ve 1968 Eylemcileri, Deniz Gezmiş'le Mahir Çayan'lar ve diğerleri, 80 öncesi 12 Eylül faşizminin bir türlü bitiremediği Devrimci Gençlik potansiyeli adeta elden ele bir isyan bayrağını geçirip, günümüzde sokağa çıkanlara teslim ediyorlar.

Bu süreç Tarihsel ve Sosyal nedenleriyle ayrıntılı olarak 1968 kuşağı üzerine Sarp KURAY yoldaş'la yapılan söyleşide yer aldığından ayrıca burada tekrar etmeye gerek yok. Biz bu yazımızda daha çok Ekim-Kasım eylemlerinin ardından yapılan tartışmalar üzerinde duracağız.

Gençlerin başlattığı eylemler, altı yıldır durgun olan suya atılmış bir taş gibi dalga dalga yayıldı. Her çevre eylemleri kendi cephesinden enine boyuna değerlendirdi, tartıştı.

YÖK temsilcileri *"Biz bu filmi daha önce gördük"* diyerek. ünlü deyimiyle *"12 Eylül öncesini"* hatırlattı. Devlet, olayları alabildiğine ciddiye aldı. Eylemler başından sonuna kadar en küçük ayrıntıyı kaçırmamaya çalışarak video ile filme alındı. Çünkü: bu günkü eylemlerin yarın alacağı boyutu en iyi onlar biliyorlar. Şu anda alınan önlemler, haldeki duruma değil, gelecekte taşıdığı potansiyel tehlikeye göredir. Devletin şimdilik politikasının ana çizgileri zora dayalı sindirme ve engellemedir. Şimdi 30-40 kişiye uygulandığında etkili gibi görünen bu yöntemin yarın binlerle karşılaştığında pek de etkili olamadığını göreceğiz Devlet'in zora dayalı politikasının bir çıkışı var. "Yasallık" Evren gençliğe şöyle sesleniyor: *"Sorunlarınız varsa yasal sınırlar içinde yetkililere başvurun."* Yani, bizim koyduğumuz sınırlar içinde oynayın. Sokağa çıkmak da ne oluyor. Yasaların size çizdiği sınırı zorlamaya kalkmayın.... vs.

Evet egemen sınıf Devrimci Gençliğimize kendi çizdiği sınırların silah zoruyla dayatıyor. Kanun ve silah kendişinde olduğu için onun çizdiği sınırın dışı "Yasadışı" oluyor. Bu noktada egemenler yanlız değiller, "Sol" adına başka birtakım güçler de onların yasallık tezine güç ve destek veriyor. *"Kitlesellik, Yasallık, Toplumsal meşruluk"* gençlik eylemlerine soldan çizilmek istenen çerçeve bu.

Bir kitle eylemi eğer toplumun maddi temellerinde hissettiği,olmasını istediği bir değişikliğe denk düşüyorsa, o zoraki ve subjektif isteğe bağlı değil, tarihi ve sosyal kaçınılmazlıktan doğan bir zorunluluk olur ki, hem kitleselliğini hem toplumsal meşruluğunu bu temelden alır. O kitle eylemi için sorun "yasal" olmak ya da olmamak değil, içinde yaşadığı toplumsal süreçte tarihin gidişini belirleyen sınıflar mücadelesine ayak uydurup uydurmamaktır. Özcesi ezilen sınıfların mücadelesiyle uyumlu olup olmamasıdır. Kısa süreli de olsa yaşanan gençlik eylemlerinin işçi sınıfının peşpeşe patlayan grevleriyle aynı zamana rastlaması ve Türkiye Devriminin temel gücü işçi sınıfımız ve onun yıldırılamaz müttefiki devrimci gençliğin eylem içinde dayanışması gelecek güzel mücadele günlerinin müjdecileri oldu. Böylece devrimci gençlik eylemleri toplumsal meşruluğunu bu sosyal zeminden almış oldu. Artık onun burjuva anlamda bir "yasallık" ihtiyacı yoktur.

Bu gün gençliğin Demokratik Üniversite Kavgası'nda boy veren, devrimci mücadelesine "soldan" "yasal" sınır koymaya kalkışanlar, dün "anarşi ve teröre karşı 45 milyonun birliği" diyerek, "Milli Uzlaşma" diyerek mahalle mahalle, okul okul, sokak sokak sürdürülen anti-faşist mücadeleyi burjuvazinin ağzıyla karalayan, faşistlerle uzlaşmayı savunan, tüm hatalarına rağmen Kürdistan'da sürdürülen Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'ne, Kemalizm'in ölçüleriyle karşı çıkan ve ihbarcılık yapanlardır. Onlar 1968 kuşağının yiğit öncüleri tarafından gençliğin devrimci mücadelesi içerisinden püskürtülüp atılmış, bir daha da kitlesel gençlik eylemleriyle bağ kurmamışlardır. 12 Eylül askeri faşist darbesinin ağır yaralarını henüz bütünüyle saramamış olan direnişçi örgütlenmelerin giremediği alanlarda, bir yığın legal dergi ve kitaplar yeni yetişen devrimci gençlik kuşağını etkileme ve burjuvazinin istediği "yasal" sınırlar içine sokma çabası sökmiyecektir.

Yukarıda belirtmiştik, gençlik eylemleri ilerici-demokrat aydın ve sanatçılar tarafından sürekli desteklendi. Polisin öğrenci derneklerini kapatması üzerine, açlık grevini sokakta sürdürmek zorunda kalan gençlere bazı aydın ve sanatçılar evlerini açtılar, onları günlerce barındırdılar. Bunlardan birisi de Yalçın Küçük idi. Küçük öğrenci eylemleri üzerine görüşünü belirtirken iki noktanın altını çiziyor.

a) 68 gençlik aktivitesine başlangıç değil.

b) Bu gün akademik haklarla sınırlı olan bu eylemlerin nereye gideceğini toplum belirler.

Evet 68 genel olarak gençlik eylemleri ele alındığında bir başlangıç değil, bunu yazının içinde de zaman zaman belirttik. Ama "68 Kuşağı" aynı zamanda da bir başlangıçtır. Gençliğin tarihsel devrimci yapısının "inanç ve eylem" planında sosyalizme yönelişinin de başlangıcıdır.

Diğer problem de buna bağlıdır, bu gün artık olaylar kendi doğallığı içinde gelişmiyor. Buna egemen sınıflar kurdukları baskı mekanizmalarıyla engel oluyor. Ancak devrimciler her şeye rağmen mücadeleye öncülük ediyor. Sayıları henüz 100'leri geçmeyen bir avuç devrimci genç sömürü düzeninin önlerine çıkardığı bütün engelleri aşarak, kitleyi arkalarından sürüklemenin koşullarını yaratıyorlar. Bu gün kanalı açmaya çalışanlar ve bir miktar da olsa açanlar devrimcilerdir. Dolayısıyla toplumsal gidişin onları yönlendirebileceği başka bir yer olduğuna inanmıyoruz.

Bizce esas problem başka: 1986 kuşağı perdeyi aralıyor ve yavaş yavaş sahnede yerini alıyor. Şimdi daha önceki dönem örgütsel yenilgi yaşamış ve bu yenilgiden ders çıkarmış olması gerekenler; Gençliği çökmüş yapılarını canlandırmak için bir "taze kan" olarak mı kullanacaklar, yoksa; geçmiş yenilgilerden alınan derslerle hareket edilerek gençlik, daha modern örgüt ve döğüş biçimleriyle sınıf mücadelesinde hak ettiği yeri mi alacak ? Bu sonucu, kendi sosyal gerçeğimizi kavrayanların mücadelede gösterecekleri başarı belirleyecektir.

Maraş katliamını unutmayacağız

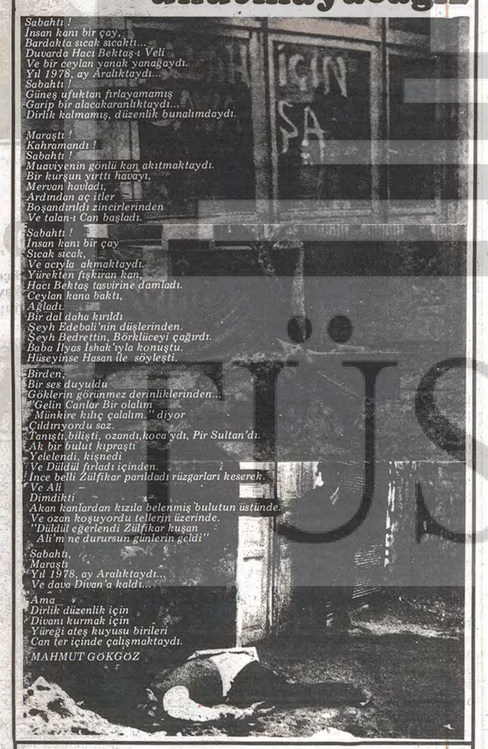

Sabahtı !
İnsan kanı bir çay,
Bardakta sıcak sıcaktı...
Duvarda Hacı Bektaş-ı Veli
Ve bir ceylan yanak yanağaydı.
Yıl 1978, ay Aralıktaydı...
Sabahtı !
Güneş ufuktan fırlayamamış
Garip bir alacakaranlıktaydı...
Dirlik kalmamış, düzenlik bunalımdaydı.

Maraştı !
Kahramandı !
Sabahtı !
Muavyenin gönlü kan akıtmaktaydı.
Bir kurşun yırtıtı havayı,
Mervan haluadı,
Ardından aç itler
Boşanıtıldı zincirlerinden
Ve talan-ı Can başladı.

Sabahtı !
İnsan kanı bir çay
Sıcak sıcak,
Ve acıyla akmaktaydı.
Yürekten fışkıran kan,
Hacı Bektaş tasvirine damladı.
Ceylan kana baktı,
Ağladı
Bir dal daha kırıldı
Seyh Edebali'nin düşlerinden.
Seyh Bedrettin, Börklüceyi çağırdı.
Baba İlyas İshak'yla konuştu.
Hüseyinse Hasan ile söyleşti.

Birden,
Bir ses duyuldu
Göklerin görünmez derinliklerinden...
"Gelin Canlar Bir olalım
Münkire kılıç çalalım." diyor
Çıldırıyordu saz.
Tanıştı,bilişti, ozandı,koca yıdı, Pir Sultan'dı.
Ak bir buluta kıpraştı
Yelelendi, kişnedi
Ve Düldul fırladı içinden.
İnce belli Zülfıkar parıldadı rüzgarları keserek.
Ve Ali
Dimdikti
Akan kanlardan kızıla belenmiş bulutun üstünde.
Ve ozan koşuyordu telleri üzerinde.
"Düldul eğerlendi Zülfıkar kuşan
Ali'm ne durursun günlerin geldi"

Sabahtı,
Maraştı
Yıl 1978, ay Aralıktaydı...
Ve dava Divan'a kaldı...

Ama
Dirlik düzenlik için
Divanı kurmak için
Yüreği ateş kuyusu birileri
Can ter içinde çalışmaktaydı.
MAHMUT GÖKGÖZ

Sosyalist
DÜŞÜNCE VE DAVRANIŞ BİRBİRİNDEN AYRILMAZ
PARTİZAN YOLU MERKEZ YAYIN ORGANI

Tüstav Arşivi
Orhan SİLİER
Bağışı

Nedenleri, Gelişimi ve Kurguları ile;

1968 DÖNEMİ ve OLAYLARI

✱ 12 Mart 1971 öncesinde Deniz Ordusu ve Dev-Genç'te mücadele etmiş olan Sarp Kuray 1968 dönemi ve olaylarını anlatıyor.

Sarp KURAY:

"1968 kuşağı" diye isimlendirilen gençlik eylemciliği, Orta-Doğu toplumlarında varolan Tarihsel Devrimci Gençlik gerçekliğinin, 27 Mayıs'ın sağladığı kısmi özgürlükler ortamında, geleneksel kalıplarla çatışarak, "kendiliğinden" sosyalizmden ve çalışan halktan yana tercihini koymasının adıdır." dedi.

YAZISI 3. SAYFADA

Sosyalist
DÜŞÜNCE VE DAVRANIŞ BİRBİRİNDEN AYRILMAZ
Kurucusu: Dr. HİKMET KIVILCIMLI

SAYI 9
OCAK 1987

DOĞU PERİNÇEK'E CEVAP

ALİ BERKTAY

Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın genelde Doğu, özelde Orta-Doğu ülkelerinin tarihsel ve sosyo-ekonomik yapılarına getirdiği açılımın, böyle bir Antika-Modern Tarih kıyaslamasına girmesinin ve her iki kategori içindeki gelişim ve sıçrama konaklarının farklı süreçlerini göze batırmasının temelinde,

YAZISI 11. SAYFADA

işçi sınıfı cephesi sıkıntılı !

✱ DİSK kapatıldı.

✱ TÜRK-İŞ'te Sosyal Demokratlar seçim mücadelesini yine kaybetti.

✱ Grevler yayılıyor.

HABERİ 10. SAYFADA

Devrimci Kuşaklar Arasındaki İlişki

Sarp KURAY

Bir ülkedeki devrimci hareketin tarihçesi incelenirken genel bir kuralın ışığında işe başlamak gerekiyor:

"Sosyalizm hareketi ile, işçi hareketi önce ayrı ayrı başlarlar sonra birleşirlerse her ikisi de kuvvetlenir; birbirinden uzaklaşırlarsa ikisi de soysuzlaşır. Ve işçi hareketi işçilerle başlar, devrimci hareketi de aydınlar açar."

Lenin'in kaydettiği bu genel kural Türkiye için de geçerli oldu. 1919'da devrimci hareketi aydınlar başlattılar. Başlangıç konağında devrimci aydınlar üç ayrı kanalda mücadeleye atıldılar.

1 - Mustafa Suphi ve Onbeş'ler girişimi
2 - Halk İştirakiyun Fırkası ve Yeşil Ordu denemesi.
3 - İstanbul'da Aydınlık çevresi. (İstanbul sosyalizmi)

Devamı 2. sayfada

gençlik perdeyi yeniden aralıyor

✯ 27 EKİM: 1500 öğrenci İsa Tanrıverdi'nin anısına Sultanahmet'te oturma boykotu yaptı.

✯ 3 KASIM: 12 öğrenci YÖK'ü protesto için İzmir'den Ankara'ya yürüdü.

✯ 4 KASIM: Bir grup öğrenci İzmir'den başlayan yürüyüşün İstanbul kanadı olarak yola çıktı.

✯ 7 KASIM: 15 öğrenci İstanbul'da Açlık Grevine başladı.

✯ 9 KASIM: Yürüyüşçüler, arkadaşları serbest bırakılıncaya kadar açlık grevine başladıklarını basına açıkladılar.

✯ VE ÖĞRENCİLER: "Pasif değil, Aktif eylemler yapacağız. Özerk Üniversite ve demokratik haklar istiyoruz." DİYORLAR !

YAZISI 16. SAYFADA

GÜRBÜZ GÜNEŞ

MHP'den MÇP'ye ...

★ Faşist hareket, eski dinamikleri üzerinde yeniden kuruluyor.

YAZISI 9. SAYFADA

MAHMUT GÖKGÖZ

KÜLTÜR - SANAT

▲YILMAZ ONAY'A İŞKENCE.
▲NAZIM HİKMET 85 YAŞINDA.
▲HALK OYUNCULARI ALMANYA'DA.
▲DEMİR ÖZLÜ VATANDAŞLIKTAN ÇIKARTILDI.

YAZISI 14. SAYFADA

ETHEM YILMAZ

ÖRSAN ÖYMEN'E AÇIK MEKTUP

YAZISI 7. SAYFADA

SİNAN ÇETİNKAYA

TÜRBAN—İRTİCA TARTIŞMASI

Son aylarda Türkiye'nin gündeminde sürekli tazeliğini koruyan "İrtica" tartışması, YÖK'ün üniversite ve yüksek okullarda uygulanan "Kılık kıyafet Yönetmeliği"nde bir değişiklik yaparak, başörtü, türban, uzun etek vs. gibi "çağdaş olmayan" giysilerin yasaklamasıyla bir anda günün konusu haline geldi.

YAZISI 13. SAYFADA

Sosyalist'ten okura

Gürbüz GÜNEŞ
Genel Yayın Yönetmeni

Değerli okuyucular...

Gazetemiz, yeniden yayınlanmaya başladığı 1 Mayıs 1982 tarihinden bu yana düzenli periyodlarla çıkamadı. Uzun bir aradan sonra 8. sayıyı çıkararak yeniden başladığımız yayın hayatında SOSYALİST'i ciddi aksamalara uğratmadan, düzenli olarak sizlere ulaştırmayı hedefliyoruz. Neden düzenli çıkamadığımızı açıklamaya geçmeden, bazı noktaları belirtmek istiyorum.

Evet, Sosyalist düzenli çıkamadı. Dolayısıyla Lenin'in belirttiği *"kollektif bir probogandacı, kollektif bir ajitatör.... ... aynı zamanda kollektif bir örgütleyici." (a.g.e. s. 17)* olmadığı gibi , örgüt yapısının kurulmasında, pratikçe bir "duvarcı ustasının sicimi." görevini de yapmadı. Ancak genel yayın politikası dikkatli izlendiği ve özümlendiği takdirde; Gazetemizde, 1980 den günümüze kadar ülkemizde yaşanan ekonomik, sosyal, siyasal olaylara, ülke orijinalitemize bağlı kalınarak eğilindiği, devrimci ortamımızın yorumlamakta güçlük çektiği konulara ideolojik, politik açılımlar getirdiği görülecektir.

Özelde Türkiye ve Kürdistan devrimci ortamının içinde kıvrandığı ideolojik, yapısal ve örgütsel problemler Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın Tarih Tezi'ne getirilen yeni bakış açısıyla irdelenerek güçlü bir platform sunuldu.

Böylesine güçlü bir ideolojik-teorik formasyona sahip olmasına rağmen, Sosyalist'in *"yapının sınırlarını belirler, inşaat işçileri arasındaki bağlantıyı kolaylaştırır ve böylelikle onların yapılacak işleri dağıtmalarını ve örgütlü çalışmalarından çıkardıkları ortak sonuçları görmelerini sağlar" (a.g.e.)* bir biçimde görev yapamaması artık bir "iç" sorun olmaktan çıkmış, mücadele vermeye kararlı "yapı"yı kurmak için bir inşaat işçisi sadeliğiyle mevziye girmek isteyen herkesin sorunu olmuştur.

Bu nedenle: gazetenin artık düzenli çıkarılması için sürdürdüğümüz mücadelenin "Örgütte yayın konusunda yeni bir bilinç ve gelişmenin göstergesi" değil, tam tersi; örgüt içindeki durdurucu ve likidasyoncu eğilimlerin sorumlusu olduğu mevzileri işlemez hale getirerek, mücadeleden kaçan provakatörlerin yarattığı tahribatların, onarılarak, normal fonksiyonlara yönelişin göstergesi olduğunu açıklamak görevimizdir. Bunun böyle olduğunu anlamak için fazla çaba sarfetmeye gerek yok.

1978'den bu yana zaman zaman çıkarılan yayınlardaki ideolojik ve politik düzeyi görmek yeter. O halde sorun neresidir ? Sosyalist gazetesinin geçirdiği süreci örgütsel pratiğimizdzn ayrı düşünemeyiz. Dolayısıyla Sosyalist'in başından geçenleri anlatabilmek bu yazının kapsamına girdiği kadarıyla örgüt problemini de ele almayı gerektirir.

1968 olayları üzerine kendisiyle yaptığımız söyleşide Sarp Kuray yoldaşın da belirttiği gibi - devrimci hareketin 12 Mart sonrası oluşumu göz önüne alındığında - örgütümüz oldukça geç oluşturuldu. 1978'de örgütlenmenin ilk adımları atıldığında, artık halkımızın deyimiyle "evli evine, köylü köyüne' çekilmiş "ti. 1973 sonrası gençlik kuşağı doğal mecrasından çıkarılarak belli ideolojik kalıplar arasına sıkıştırılmış ve antifaşist mücadelenin sıcaklığında kendi sınırlarını çizmişti. İşçi sınıfımızın en aktif ve bilinçli kesimi, daha sendika gangster'liğinin geleneksel baskısından kurtulamadan TKP'nin tepeden inmeci operasyonlarıyla ekonomik mücadele alanına hapsedilmiş ve giderek Kadroculuğa kaptırılmıştı. Özelde devrimci kadrolar açısından ise problem daha ağır bir durumdaydı. Mücadelenin ulaştığı aşama, yeni kadrolar yetiştirmenin ötesinde, o güne kadar siyasal kişiliği oluşmuş kadrolarla işe başlamayı ve onları yeni bir platforma çekmeyi gerektiriyordu. İşte örgütümüzün yaşadığı problemler bu zorunlu gerçeklikten kaynaklanır.

12 Mart sonrası yeniden oluşturulan Türkiye devrimci hareketi 1978'lere geldiğinde örgütlerdeki siyasi kadrolar artık belli şekillenmelere- uğramış politik kimliklerini edinmişlerdi. En genelde gençlik kökenli hareketler,silahlı mücadeleye yönlenmiş, işçi sınıfının devrimde temel güç olma özelliğini en azından ideolojik olarak atlamışlardır. Diğer taraftan işçi sınıfının özgüç olma gerçeğini ve Partı mücadeleyi kabul edenler silahlı ve direnişçi bir çizgiyi genelde en azından pratik anlamda inkar ederek şehirleri temel alan yapkın bir çalışmaya yönelmişlerdi. Bu cephenin bir ucunda Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın görüşünü benimseyenler vardı. Diğer yanda TİP parlamenterizmi... Genel karakteri;

yukarıda belirttiğimiz direnişçilikten arındırılmış, Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın tarihsel ve sınıfsal yapısına orijinal çözümlemeler getiren tezlerinden uzak, Leninizm'den çok, ünlü 60 yıllık komünist hareketin hastalıklarını taşıyan bir özellik gösteriyordu.*"Proleterya sosyalizmi altta güreşir"* deyimini, kitlesizliğe ve eylemsizliğe gerekçe yapmak, bu sorunlara köklü çözüm aramaktan daha kolay geliyordu. 100 binlerce genç antifaşist mücadeleye akarken bizim içinde bulunduğumuz siyasal yapılanma 15 kişilik gençlik örgütü oluşturmanın peşindeydi.

İşte bizler, yani 1974-80 arası "Doktorcu" kadrolar bu teorik ve pratik zeminde kişilik bulduk. 1978'de yeni örgütlenmemiz gündeme geldiğinde o güne kadar içinde bulunduğuz yapılar ağır bir bunalım yaşıyordu.

Bizlere sunulan yeni platform, örgütsel ve yapısal bunalımlara getirilen ideolojik açılımlar, sorunları netleştiriyor, yeni bir perspektifle mücadeleyi sürdürmemizin zeminini oluşturuyordu. Ancak çekilmek istendiğimiz, işçi sınıfını temel güç kabul eden, Tarih Devrim Sosyalizm ışığında "isyancı güçler gerçekliğini " kavrayan direnişçi bir platformdu. İşte bu noktada düşünce planında ikna olduğumuz yeni örgüt ve mücadele anlayışıyla, o güne kadar edinmiş olduğumuz siyasal kişilik ve yapımız direnmeye başladı. Yeni örgütlenmenin yönlendirici mantık ve metodu inkarcı değildi. Aksine o güne kadar Dr. H.Kıvılcımlı' nın tezlerine bağlı olarak sürdürülen mücadelede yaratılmış ne varsa hepsi birer değer olarak kabul edildi ve yeni yapı ağırlıkla bu kadroların üzerinde yükseltilmeye çalışıldı. Geçmiş mücadelenin olumsuzlukları ölçü olarak alınmadı. Örneğin geçmişte ajanlıkla suçlananlar bile örgütte sorumlu yerlere getirildi. Amaç ayrışmanın yeni ideolojik-politik hatta göre yaşanması idi. Örgütlü mücadele ile alınacak yol en sağlıklı kriter olacaktı.

Ancak bu noktada ciddi problemler doğdu. O güne kadar kişiliği ezilmiş insiyatifsizleştirilmiş kadrolara, kişilik ve yetki verilmesi bir bunalımın başlangıcı oldu. "İktidarsız muhterisler"in çıkartıkları çatışmalar giderek eski hastalıklı yapıların yeni yönelişe uyum sağlayamaması sonucuna vardı. Bazıları bir daha devrimcilik yapmayacak tarzda kendi kendilerini tasfiye ettiler.

Basın yayın birimimiz bizzat yöneticisi tarafından teknik anlamda da çökertilerek, bu süreçten en olumsuz etkilenen mevzilerden birisi oldu.

Başından beri anlattığımız bu süreç, hem işçi sınıfını hem silahlı mücadeleyi, hem Türkiye Komünist Hareketinin olumlu mirasların hem de 1968'lerden sonra Gençliğin açtığı ikinci mücadele kanalının eylemciliğini ve yığınsallığını kavrama, öte yandan devrimci hareketin üzerindeki Kemalizm ve Kadro'culuk (Cuntaçılık) etkisine karşı ideolojik savaş açma, Kürdistan Ulusal ve Sosyal Kurtuluş Mücadelesiyle, Türkiye İşçi Sınıfı davasının "elbirliğini" yaratma gibi zorlu bir "ideolojik ve politik hat"tın hayata geçirilme, onun kadrosunun yaratılma mücadelesidir. Bu mücadele yaşadığımız günlerde sonuçlanmaya yönelmiştir. Örgütlü mücadelemizin başarısı yıllardır sırtımızda taşıdığımız bu ağır ve olumsuz mirasın, bizzat taşıyanlarca silkinip atılmasından geçmektedir.

Devrimci Kuşaklar Arasındaki İlişki

Sarp KURAY

Baştarafı 1. sayfada

Kurtuluş savaşı'nın tozu dumanı içinde, işçi sınıfı ve çalışan halk yığınları adına silahlı direnişi örgütlemeye gelen Mustafa Suphi ve Onbeş' ler, "Bir burjuva meclisin hilesine kanarak... Burjuva gibi zalim ve kancık sınıfa ellerini uzattılar. Burjuvazi yiğit Onbeş'lerin elini onları Karadeniz'in dibine çekmek için tuttu."

Onbeş'lerin kanlı akıbeti Türkiye'deki devrimci mücadeleyi durdurmadı. Bilakis hareket ondan sonra daha da genişledi. Halk İştirakiyun Fırkası ve Yeşil Ordu denemesi, Kurtuluş Savaşı ortamında, devrimci mücadelenin yeniden yükseltilmesinin adıdır.

"Müdafaa-i Hukuk cemiyetlerinde askeri ve siyasi alanda ülke ölçüsünde örgütlenen ve Kurtuluş Savaşı'nın öncülüğünü ele geçiren Kapitalist sınıfa (Taşra Burjuvazisi) karşı, yavaş yavaş halk ordusu karakterine girmeye başlayan Yeşil Ordu vardı. O zaman bir Sosyalist Parti'si, o ordu'ya genel kurmay kesilebilirdi. Halk İştirakiyun bunu denedi; bu olaya karşı isyanla oynar gibi göründü, fakat asla isyancı olamadı." *Sonunda* "Çerkez Etem ve Tevfik Bey müfrezeleri." *kendi iç dinamikleri ile gelişip gerici ayaklanmalara ve işgalcilere karşı bir süre burjuvazi tarafından, fedai alayları gibi kullanıldıktan sonra, düzenli ordu saflarına katılmıyorlar gerekçesiyle altedildiler.*

Türkiye devrimci hareketinin başlangıç konağındaki direnişçi bu iki akımın, Leninist çizgiden sapan noktaları neydi ? Ne değildi ? Bu konuların tartışmasına bu yazımızda girmeyeceğiz. Ancak ortada bir gerçeklik var. Bunlar; "bir direnişçi dalga, bir hücum kıt'ası gibi" , *ileri atıldılar ve devrimin gerçek ordusuna çalışan halk kitlelerine ulaşamadan çarçabuk yok edildiler. Başlangıç konağında alınan bu ağır darbe yıllarca Türkiye devrimci hareketinin gidişatını etkiledi. Ve sonunda* "İstanbul sosyalizmi" *adını verdiğimiz kanal devrimci mücadeleye egemen oldu. TKP' nin gelecek yıllarındaki öncü kadroları bu kaynaktan yetişti.*

Parti'nin bundan sonraki on yıllık gelişim süreci başlangıç konağı da dikkate alınarak, 1932 yılında Merkez Komitesi üyesi Dr. Hikmet Kıvılcımlı tarafından teorik ve pratik açıdan eleştirildi. "YOL" *adını verdiği yaklaşık 1500 sayfalık, her biri ayrı kitaplar halinde: İDEOLOJİ, SOSYAL GELİŞİM, PARTİ TARİHİ, STRATEJİ planında; BURJUVAZİ, PROLETERYA, KÖYLÜ ve MİLLİYET ve TAKTİK problemleri ayrıntılı ve eleştirileriyle ele alan bu eser, hem parti içindeki sapmalara yanıt veriyor hemde Merkez Komitesi'ne sunulan İdeolojik-Politik-Örgütsel bir platform olma özelliği taşıyordu. Yine Dr Hikmet Kıvılcımlı sonradan "Tarih-Devrim-Sosyalizm" diye adlandırdığı araştırmalarıyla Türkiye orijinalitesini, genelde Doğu toplumlarının gelişme ve geçiş dinamikeri üstüne geliştirdiği, Tarih Tezi temeline dayandırarak ülke sosyo-ekonomik yapısını tarihsel gelişimi içerisinde yerli yerli oturtuyordu.*

Bu araştırmalar ve tezler Parti Merkez Komitesi'nce yok edilmekle kalmadı, Komüntern içinde de bir yankı, bir yanıt bulamadan tozlu raflara kaldırıldılar.

1960'lı yıllara gelindiğinde geçmiş üç kuşaktan kalma ideolojik-politik ve örgütsel bir birikim ve devrimci öncüler söz konusudur. Uzun yıllar Kemalist burjuvazinin baskı ve zulmü altında kalmış, hapishanelere atılmış, eski kuşaklardan devrimciler. 27 Mayıs politik devrim'inin sağladığı kısmi özgürlükler ortamında daha geniş mücadele olanaklarına kavuştular. Ve oluşan Legal bir platformda da seslerini duyurmaya başladılar. "68 Devrimci gençlik kuşağı'nın" *eski kuşaklardan gelenlerle karşılaşmaları da bu döneme rastlar.*

Bizim kuşağımızın "eski kuşaklarla" *olan ilişki ve çelişkilerini iki yönüyle birlikte incelemek gerekiyor. Bir yanıyla; eski sosyalist çevrelerin, 60'lı yıllarda sosyalizme doğru akmaya başlayan gençlik gerçekliğine yaklaşımlarında onu yönlendirme çabalarında izledikleri yol ve yöntemin onlardan kaynaklanan olumluluk ve olumsuzlukları; diğer yanıyla da; bizim kuşağımızdan kaynaklanan* "tarih bizimle birlikte başlamıştır" *tavrımızın yarattığı inkarcılık ve olumsuzluklar; ve yine 68 kuşağının bu ilişkideki olumlulukları.Olayı her hangibir yanını öne çıkartarak, abartarak incelemek bizi yanlış sonuçlara götürecektir.*

Ancak unutulmamalıdır ki, DEV-GENÇ'i oluşturan kadrolar bu konuda bazı olumsuzluklar taşımalarına karşın, hiç bir zaman sosyalist kuşaklar arasında olması gereken saygının sınırlarını aşmamış ve geçmişi karalama ve çamur atma gibi davranışlara yönelmemişlerdir.

Kuşaklar arasındaki gerçek ihanet, 1974 yılında İsmail Bilen önderliğinde eski TİP'li gençlik öncülerinin gerçekleştirdiği "Atılım"la gündeme girmiştir. Artık söz konusu olan unutturma, tartışmama, yok sayma değil, doğrudan suçlama ve ağır bir dille karalama kampanyasıdır. "Ajanlık, provakatörlük...vb.." furyası başlamıştır.

Dr. Hikmet Kıvılcımlı örneğinde, olayın boyutu salt bu çirkin iftiralarda sınırlı kalmamakta, 12 Mart faşiziminden kaçıp sosyalist ülkelere, sığınmak isteyen hayatının 22 yılını Türkiye'nin yarı-derebeyi zındanlarında geçirmiş 70 yaşındaki bir devrimcinin hasta hasta geri piskürtülmesi de gündeme girmiştir. Bunun sorumluluğu sadece kastlı yoldan bilgiler verenlerde değil, en küçük bir araştırma zahmetine katlanmadan bu bilgileri doğru kabul edenlerdedir de.

Bizim ülkemizdeki, küçük-burjuvalar batağını daha iyi kavrayabilmek için, dünya çapında sosyalist ilişkilerde oluşan "sosyalist ahlak" *ve* "sosyalist metod"*la ilgili, karalanan Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın değerlendirmelerine kısaca bir göz atalım:*

"Her önceki kuşağın Tez'ine karşı, sonraki kuşağın anti-tez yaratması, diyalektik canlılığın kaçınılmaz sonucudur. Olacaktır, olmuştur. Her ülkenin yetişmiş, yetişecek kuşakları arasında bu diyalektiğin benzerleri gelişir. Yanlız bu oluş sırf eski teze yeni anti-tez çıkarmış olmak gibi eski bir çelişki basamağında kalmaz. Mutlak daha yüksek bir sentez uğruna gelişir.

Plehanof'un Marksizmi eleştirilirken iki şart yerine getirilmiştir :

1 - Plehanof kuşağının kurucu Marksizm'e tahrif ve işkence yapması önlenmiştir. En eski kuşağın (Marks - Engels'in) getirdiği bütün kazançlar birer birer ve bütünü ile ele alınarak değerlendirilmiş, hemen ondan sonraki kuşağın (Kautsky - Plehanof'ların) "antitez" yaratacağız diye geriştiklerı düzeltmeci, gözdengeçirici, uyuşturucu ve ilh. fare tırtıklaması oportunizm'leri çürütülmüştür.

2 - Olduğu gibi de ele alınan en eski doktrin, papağanca ezberlenerek toptan ve perakende satışa çıkarılmakla kalınmamıştır. Marks-Engels çağındakinden bambaşka olan yeni şartların doğrulukla nasıl, en eski doktrine sadık kalınarak işlendiği hem teorice hem pratikçe hem (gizli kapaklı değil) apaçıkça ortaya konmuştur. Yani, örneğin Leninizm denilen sentezte varılmıştır.

Dünya çapında sosyalist metod, sosyalist ahlak budur. Kuşaklar, normal savaşçılar olarak, dengelerini böyle kurarlar., görevlerini böyle yerine getirirler."

Renkli burjuva basınından kesip sakladıkları bir ikı "düzmece belge" *ile Dr. Hikmet Kıvılcımlı, Mihri Belli vb. devrimci öncülere* "ajan - provakatör" *karalaması yapan çevreler, ya ellerinin altında* "çantalarında taşıdıkları" *şu belgeleri gün yüzüne çıkartıp isbat etmelidirler. Ya da* "sosyalist metod ve ahlak"*ın gereğini yerine getirip geçmişteki hatalı davranışın üzerine yürümelidirler. Diğer yandan sadece Dr. Hikmet Kıvılcımlı'ya* "Ajan" *demekle karalama kampanyasını bitirmemişler, önce Kıvılcımlı' yı teorik açıdan çürütmek için* "Bilim Kurulu" *oluşturup, araştırmalar yapmışlar bundan bir netice alamayınca da* "marksizmi mıncıklamıştır, deli saçmasıdır" *diyerek toptan reddetme ve karalama yoluna sapmışlardır. Ellerinde imkan boldur. Meydan geniştir.* "Marksizmi nasıl mıncıkladığını" *bilimsel metodla ve apaçık ortada ispat etsinler, biz de hep birlikte izleyelim.*

Devrimci mücadelenin canlılığını dinamizmini temsil eden mücadelede yerini almaya başlayan yeni devrimci kuşak, geçmişin bu olumsuz mirası karşısında uyanık bulunmalıdır.Ülkemizde toplumsal yapımızlada beslenen küçükburjuva lonca düşünce ve davranış sosyualaşmasının yarattığı subjektif bakış kalıplarının 12 Eylül öncesinde devrimci mücadelede açtığı yaralar taptaze ortada durmaktadır. Bu gün mücadelede gelinen aşama, gruplar çıkmazının oluşturduğu bir grupçu bakışın dışına çıkıp, hangi devrimci çevreden gelirse gelsin devrimci geçmişimizin teorik ve pratik kazançlarının savunulmasını ve onlara sahip çıkılmasını gerektirmektedir.

Devrimci ortam beklenen daha yüksek bir senteze ancak böylelikle ulaşabilir.

Sosyalist
AYLIK SİYASİ GAZETE

Genel Yayın Yönetmeni
GÜRBÜZ GÜNEŞ

Yazı İşleri Müdürü
MAHMUT GÖKGÖZ

Pikaj/Montaj
ERDAL ATEŞDAĞLI

Çeviriler
SOSYALİST ÇEVİRİ BÜROSU

Yazışma Adresi
Box 513/ 135 25/ Tyresö
Sweden

Tiyatro yazarı ve yönetmen Yılmaz Onay'a İşkence!

25 Ocak 1986 günü yayımlanan Cumhuriyet gazetesinde bir haberle karşılaştık. Daha önce Ankara Sanat Tiyatrosun'daki çalışmaları sırasında tutuklanmış olduğunu bildiğimiz yönetmen, yazar Yılmaz Onay' a işkence yapılmıştı.Doçent Doktor Ragıp Can'ın raporunda sanatçının vücudunda darp izlerine rastlandığı belirtildi. Yılmaz Onay yaptığı basın toplantısında, emniyette işkenceciler tarafından çırılçıplak soyulup üzerine tazyikli soğuk su fışkırtıldığını, dövüldüğünü ve kendisine elektrik işkencesi yapıldığını belirtti. Doktor raporuyla belgelenmiş olan işkence olayı basına açıklandı.

Yılmaz Onay,,Türkiye kamuoyunda tanınmış bir sanatçı ve aydın olarak durumu kamuoyu önünde açıklama "Şans"ına sahip bir Türk vatandaşıdır. Peki, ya "Demokratik" olduğu iddia edilen ülkemizdeki diğer tutuklular ? Kamuoyu önünde tanınmış bir aydına, sanatçıya işkence yapmak "özgürlüğünü" kendisinde bulan "Demokratik" Türkiye'nin işkencecileri, diğer tutuklulara nasıl davranıyorlar dersiniz ?

★ DEMİR ÖZLÜ DE VATANDAŞLIKTAN ÇIKARTILDI !

12 Eylül askeri faşist darbesinden sonra ülkemiz devrimci aydın,sanatçı, bilim adamı, politikacılarından bir çoğu vatandaşlıktan çıkartılmıştı.

"Demokratik" olduğu iddia edilen Türkiye'de son günlerde düşüncelerinden, yazılarından dolayı vatandaşlık haklarının gaspedilmesi sürüyor.

Son olarak Devrimci yazarlarımızdan, İsveç te yaşamakta olan Demir Özlü egemen sınıflar ve onların uşakları tarafından vatandaşlıktan atıldı !

★ DEVRİMCİ RESSAM İSMAİL YILDIRIM PARİS'TE RESİM SERGİSİ AÇTI.

Türkiye'li Devrimci ressamlarımızdan İsmail Yıldırım son sergisini FTİB'de (Fransa Türkiye'li İşçiler Birliği) açtı.

Son dönem yapıtlarının da yer aldığı sergi, özellikle Türkiyeli işçi ve aydınlar tarafında izlendi.

İKİ ATEŞ ARASINDA

Avrupada'ki Türkiye'li aydın ve sanatçılardan bir grup, Paris'te Türkçe-Fransızca dillerinde bir sanat dergisi çıkartıyorlar. Derginin adı, ANKA. Yayın yönetmenliğini Ataol Behramoğlu'nun yaptığı dergi, çıkış yazısında Avrupa'daki Türkiyeli aydınlar ve kültür üzerine özetle şöyle diyor.

"Demokrasi ve insan hakları için mücadele eden Türk aydını iki ateş arasındadır.

Bir yandan kendi ülkesinde kimi kez dayanılmaz boyutlara varan demokrasi karşıtı baskılar, öte yandan, Türkiye'ye ve Türklere karşı, çoğunlukla karmaşık bir tarihin yorumundan kaynaklanan yaralayıcı, düşmanca önyargılar.

Fakat tüm bunlara karşın, Türk aydını, bir ANKA gibi kendi küllerinden yeniden doğmayı başarmaktadır. Kuşkusuz ki bu, Türkiye toplumunun sahip olduğu yaratıcı potansiyelin sonucudur.

Türk yazın ve sanatı, yaratıcı gücünü çok eski ve derin geleneklerden almakta, ve aynı zamanda da ülkenin modernleşme sürecinde yenileşip zenginleşmektedir. Bu da Batılı aydının yeterince bilmediği bir olgudur.

Şimdilik yılda dört kez yayınlanacak bu dergide; Türkiye'de ve yabancı ülkelerde yayınlanan Türk yazın ve sanat dergilerinden, kitaplardan seçtiğimiz en yeni ürünlerinin çevirilerini sunacağız. Sayfalarımız aynı zamanda, Türkiye yazın ve sanatıyla ilgili yabancı yazar ve araştırmacıların yapıtlarına da açık olacaktır. Böylece bu yazarlarla Türkiye kültür çevreleri arasında verimli bağlar kuracağımıza inanıyoruz.

ANKA
revue trimestrielle d'art & de littérature de turquie
HIVER 86/87
No:1

entre deux feux — a. behramoğlu
entretien & nouvelle — aziz nesin
poème — oktay rifat
entretien & nouvelle — erendiz atasü
poème — refik durbaş
poème — baudelaire /.s eyuboğlu
actualités littéraires

Amacımız, Fransız okura, ve Fransızca aracılığıyla çeşitli ülkelerden daha geniş bir okur topluğuna, Türkiye yazın ve sanatının tüm sıcaklığını, atan nabzını duyurabilmek ve onun yaratıcılarının çağdaş çehresini daha yakından tanıtabilmektir."

UYGAR DEVLET İÇİN TİYATROSU

Sovyetler Birliği'nde M.Gorbaçev'in SBKP Genel Sekreteri oluşundan bu yana Sovyet toplumunun tüm kurumlarında, hızlı bir değişme ve dışa açılma gözlenmektedir.

Dün uygulanan politikalara karşı olup bu gün Sovyetleri terkeden bilim adamları ve sanatçılar anavatana geri dönmektedirler.

"Tiyatro Adamları Birliği" örgütlenme bu yönelişin bir yansıması.

Aşağıdaki çeviriyi bu bağlamda okurlarımıza sunmayı gerekli gördük.

* * *

Büyük Kremlin sarayında yapılan SSCB Tiyatro Dernekleri Birliği kuruluş kongresinde, delegeler, SSCB Tiyatro adamları birliği'nin kuruluşunu onayladılar. Birlik yönetiminin başkanlığına, meşhur oyuncu Kiril Lavrov seçildi.

Bu yeni birliğin kuruluşu, tiyatro yaşamında kuşkusuz yeni bir kilometre taşını oluşturuyor.—Yaratım sürecinin örgütlenmesi üzerine ateşli ve çoğunlukla acılı tartışmalardan, bu sürecin kendisine geçiş.— Bu geçiş, büyük sanat değeri taşıyacak temsiller ummamıza olanak tanımaktadır.

Büyük Rus eleştirmeni Dobrolubov, "sadece çözüm bulmamış sorunlar sanata konu olabilir" diye yazıyordu. Yaşamımızın ve tarihimizin pek çok yönü sahnelerimize sadece taslak olarak yansımış, pek çoğuna ise hiç değinilmemiştir: Bunları ortaya çıkartmak, sanat ve yurttaşlık tutkusunun bütün gücüyle, en çıplak biçimde sahnelemek gerekecektir. Tiyatro gerçekleri halka taşırken, toplumun cesaretini yeniden kazanmasına ve günümüzün demokratik değişimlerinin geri dönülmez noktaya gelmesine yardımcı olmaya çağrılıdır.

Yeni tiyatro birliği, diğer kültürel organlarla eşit düzeyde bir kuruluş olarak kabul edilmektedir. Bu organların eylem birliği, gerçek yaratımın esas yolunu oluşturmaktadır. Genç Sovyetler Cumhuriyeti'nin ilk Kamu Eğitimi Halk Komiseri Anatoli Lunaçarski, 1920'de ısrarla söyle diyordu: "Devlet, karşı-devrimcilik belirtilerini kestirmeden önlemek hakkına sahiptir; ama uygar bir devlet, şu ya da bu sanatsal eğilimi sevdiğini açıklayamaz."

Tiyatro Adamları Birliği'nin kuruluşundan önceki en canlı tartışmalardan birinde, meşhur Sovyet oyuncusu Rostislav Pliatt, Lunaçarski'nin bu sözlerini hatırlatarak, onları sanat sorunlarıyla görevli tüm organlarda bayraklaştırmayı önerdi.

Birlik, üyelerine pek çok hak ve belli bir özerklik sağlıyor, bunun yanında tiyatrocuların gönüllü olarak üstlendikleri bir sorumluluk ta yüklüyor. İçlerinden pek çoğu bu kongrede tiyatronun yeni hedeflerine değindi.

Bugün oyun yazarı Mikhail Şatrov'un konuşmasını yayınlıyoruz.

Mikhail ŞATROV

YENİ BİR TARİHSEL ŞANS
Bir Yazarın Günlüğünden Alıntılar

2 Aralık 1986 — Komşum, üniversite öğrencisi bir kız, enstitüsünden "SBKP 27. Kongresi"nin ana konusu üzerine verilecek seminerlerin planını getirdi. Çok güncel konular: "27. Kongre ve Demokrasinin gelişimi" , "27.Kongre ve Barış Mücadelesi" , bilinen ve açık sözler. Ama ters bir şey var. Daha dikkatlice bakıyorum ve bu yeni tip planda önce "26.Kongre" yazılıp, sonra dolmakalemle titizce "27. Kongre" olarak düzeltildiğini buluyorum. İşte SSCB'nin en önemli enstitülerinden birinde ve aynı salonda yapılan toplumsal bilim uzmanları konferansının hemen ertesinde, toplumsal bilimler öğretiminde yeniden yapılanma bu noktada sınırlı.

28 Kasım 1986, saat 15.00 — Rusya Federasyonu Tiyatro Adamları Birliği sekreterliğinin oturumu, bu birliğin ve tüzüğünün geleceğinin kararlaştırıldığı gerçek bir fırtına. On'larca öneri getiriliyor ve reddediliyor. Bakanlığın deneyli bir memuru kurnazca gülümsüyor: "Haydi bakalım eğlenin..." Çünkü onun için, tüzüğe kollektif katılım demokrasiye özgü geçici bir oyundan başka bir şey değil.

Ekim Sonu — Bir edebiyat dergisinin yazı işleri müdürü görevinden alındı. Kendisine verilen tasdiknamede, cömert ve merhametli bir insan olduğu ancak uzmanlığının yeterli bulunmadığı ve üstlerine fazla kulluk ettiği yazılıydı. Kendini haksızlığa uğramış hisseden sabık yazı işleri müdürü, şeflerine şikayette bulundu. Parti bürosu sekreteri "27. Parti Kongresi gerçeklik dersi verdi..." diyerek kendisini yanıtlayınca, şu sorularla karşılaştı: "Ciddi mi konuşuyorsunuz? Tüm bunların kısa bir süre sonra biteceğini anlamıyorsunuz ve ileride bu saflığınızdan utanacaksınız."

2 Aralık — Sanat Tiyatrosu..Kulisteyiz.

"Efremov'u destekleme mektubunu imzalayacak mısın?"

Peki onun işini bitirirlerse ben ne yapacağım?"

Tüm bunlar —biçimcilik, inançsızlık, bilinç uyuşukluğu ve ruh çürümesi — nereden geliyor?

İktidarın bozulduğu uzun süredir biliniyor. Mutlak bir iktidar, mutlak bir biçimde çürür. Bu sözler uzun süre önce söylenmişti. Ekim ideallerinden sapmanın bedelini nasıl ödedik? Milyonlarca insanın yaşamı, manevi boşluk, bir kölelik psikolojisinin yayılması, toplumsal ve politik duygusuzluk.

"Nikolay Palkin" isimli makalesinde Leon Tolstoy şöyle yazdı:

"Şöyle diyoruz: hatırlamak neye yarar? Geçmişi hatırlamak niye? O artık yok... Hatırlamak neye yarar? Halkı rahatsız etmek neye yarar? Ama başka türlü nasıl olabilir ki? Eğer kötü bir hastalığa ya da tehlikeli bir hastalığa yakalansam ve bunu atlatsam, sonradan neşeyle hep hatırlardım."

Bu gün, tarih bize yeni bir şans sunuyor. Ve bizim kutsal görevimiz bu şansı kaçırmamak, elimizden gelen her şeyi yapıp bu demokratikleşme sürecini gerçekten geri döndürülemez hale getirmektir. Geri döndürülemezlik, toplumsal mekanizmaların güvencesi, "olmazsa, olmaz" bir şarttır. Sosyalist demokrasinin geri döndürülemezliği, herşeyden önce,özgür, manevi açıdan kurtulmuş, sırf sözle hiçbir şeye inanmayan, inatçı, hiçbir güçlüğü itiraf etmekten kaçmayacak ve ciddi her hedef için mücadele etmekten korkmayacak bir insan gerektirir. Geri döndürülemezlik, insan bilincindeki manevi köleliğin depreşmelerine karşı bağışıklıktır. Sanat ve edebiyatın savaş alanı budur. Onların görevi, büyük Rus düşünürü Herze'nin izinde, özgür, aktif ve yurtsever düşünürlerin çoğaltılmasıdır. Biz tiyatro adamlarının önündeki gerçek toplumsal görev budur. İttifakla kabul edilmesi gereken program budur.

70'li yılların ortalarında, öğrencilerim bana sık sık şu soruları sordular: Niye 1956'da her şey başarıya ulaşmadı? Nereye gittiniz? Ne yazdınız? Partiye nasıl yardım ettiniz?

Bu günden itibaren elimizden gelen herşeyi yapalım ki, bir daha hiçbir zaman kimseye bu tür sorular sormak gerekmesin!

Hiçbir zaman ve hiç kimseye!

"MOSKOVA'DAN HABERLER"
(Les Nouvelles De Moscau)
14 Aralık 1986.

KÜLTÜR

SANAT

HALK OYUNCULARI ALMANYA'da...

1987 yılının Mart ayında kuruluşunun 5. yılını kutlayacak olan HALK OYUNCULARI, Avrupa ve İskandinavya'da etkinliklerini başarıyla sürdürüyor.

Aralık ayında Batı Almanya turnelerinin ilk bölümünü tamamlayan ekip bu turnede, Dario FO ve Franca RAME'nin birlikte yazıp, ünlü Dario FO oyunları yönetmeni Carlo BARSOTTİ'nin yönettiği ve Halk Oyuncuları Genel Sanat Yönetmeni Ayşe EMEL'in sunduğu tek kişilik gösteri KADINLAR BİZİM KADINLARIMIZ ve ANILAR 71 adlı oyunlarını sergilediler.

Yılmaz GÜNEY'in "HÜCREM" adlı eserini eksen alarak Ayşe EMEL ve Mahmut GÖKGÖZ'ün birlikte yazdıkları ANILAR 71 adlı oyun; 12 Mart döneminde tutuklanan bir aydının -Yılmaz Güney'in kişiliğinde- iç çelişkileri, öz eleştirisi ve değişimini çevre koşullarını da irdeleyerek ele alıyor.

Alman basınının :"OLAĞANÜSTÜ ETKİLİ !" diye başlık attığı oyun için gazete, "Halk Oyuncularının tıklım tıklım dolu bir salon'da sergiledikleri oyun ANILAR 71; tarihin rafa kaldırdığı anılar değil. Bu, Yılmaz GÜNEY'in hücre günlüğü. Türkiye'deki rejimin işkenceleri altında geçen o günler "Wintertheater festivali"ne bu anlamda olağanüstü güncellik katıyor. Bir oyuncu, "Halk Oyuncuları bu akşamki gösterilerini, Fransız polisi tarafından öldürülen bir öğrenci (Malik OUSSEKINE) için sunuyor" diye açıklama yaptı. Bu duyruya ve ekiple taşıdığı paralelliğe kim ne isterse diyebilir. Ancak ne denirse densin, insanı alçaltıcı baskıları kendileri de yaşamış oyuncular, sahneleri, bu işi bilenlerin kolaylığı ile, teslim olma bilmeyen inancıyla ve acılar görmüş insanların buruk şakacılığıyla sundular. Halk Oyuncuları bu birkaç saatlik uzun gösteriyi yorulmadan başardı.. Oyunu oluşturan 32 episod, bu geceyi, gerçekten özel bir gece haline dönüştüren bir çarpıcılıkta sunuldu... Halk Oyuncuları, insanı etkileyen halk türküleriyle, Brecht konsepsiyonlarına yaklaşan hareketli bir sahnelemeyle, ajitasyondan uzak, anti-faşist savaşımda dayanışmaya çağırdılar insanları. " diye söz ediyordu.

Yönetmenlik ve Kareografliğini Halk Oyuncuları Genel Sanat Yönetmeni Ayşe EMEL'in üstlendiği, Müziklerini İsveçli müzikçi Lars WIBERG'in yaptığı oyun için 'STADFEUILLETTON' gazetesi ise özetle :

".....17 kişilik ekip heyecanı, etkili bir sahneleme ve kişileri yaşamdan bir resim gibi sunarak yaşattılar. Oyun, şarkı ve müzik Brecht'in tiyatrosuna dayanan bir bileşimdi."

".....Hayal kırıklığına uğratan şey ise, sahne ve jestlerin zenginliğine karşın Türkçe bilmeyen izleyicilerin yanlız bırakılmalarıydı."

".....Müzik ek bir yardımcı görevi gördü, yabancılaşmayı sağlayan sesler, orkestrasyonun eşliği, sahnedeki tutuklular korosu, seyirci arasından yükselen ağıtlar.Halk Oyuncuları'nın bu kavgasal destanda araya koydukları ironik mesafeye en güzel örnek son sahnede bir çocuğun küçük bir oyuncakla çaldığı Enternasyonal'di."

".....Bazı episodlar açıklamalara gerek bırakmıyordu. Fritz Lang'ın METROPOLİS'indeki gibi maden işçilerinin aynı acımasız tempoyla çekiç sallamaları, işkence görenlerin stilize edilerek yorumlanan çektikleri acı ya da burjuvazinin kendini beğenmişliğinin karikatürize edildiği maskeli balo sahnesindeki kişilerin çürümüş ilişkileri.."

".....Anılmadan geçilemez olan sahne düzeni, ışık değişikliği ile sık sık yeni mekanlar ortaya çıkarıyordu. İkinci perdede de seyircileri sahnedeki tutuklulardan ayıran parmaklıklar kelimenin tam anlamıyla harikaydı. Seyirciler neredeyse tutukluların nefes alışlarını yaşadılar..."

diyerek oyun hakkındaki görüşlerini bildiriyordu.

20 Ocak 1987'de Batı Almanya turnesinin ikinci bölümünü Hamburg, Herne, Köln ve Düsseldorf'daki gösterilerle tamamlayacak olan Halk Oyuncuları,önümüzdeki sezon için hazırladıkları İSYANLAR ve DESTANLAR adlı yeni oyunlarının son çalışmaları için yerleşik oldukları Stockholm'e dönecekler.

Halk Oyuncuları'nın ANILAR 71 adlı oyunundan bir sahne.

ÖLÜMÜNÜN 85. YILINDA DEVRİMCİ OZAN NAZIM HİKMET'İ SAYGIYLA ANIYORUZ.

otobiyografi

1902'de doğdum
doğduğum şehre dönmedim bir daha
geriye dönmeyi sevmem
üç yaşımda Halep'te paşa torunluğu ettim
on dokuzumda Moskova Komünist Üniversite öğrenciliği
kırk dokuzumda yine Moskova'da Tseka-Parti konukluğu
ve on dördümden beri şairlik ederim

kimi insan otların kimi insan balıkların çeşidini bilir
ben ayrılıkların
kimi insan ezbere sayar yıldızların adını
ben hasretlerin
hapislerde de yattım büyük otellerde de
açlık çektim açlık girevi de içinde ve tatmadığım yemek yok
gibidir

otuzumda asılmamı istediler
kırk sekizimde Barış madalyasının bana verilmesini
verdiler de
otuz altımda yarım yılda geçtim dört metre kare betonu
elli dokuzumda on sekiz saatta uçtum Pırag'dan Havana'ya

Lenin'i görmedim nöbet tuttum tabutunun başında 924'de
961'de ziyaret ettim anıtkabri kitaplarıdır
partimden koparmağa yeltendiler beni
sökmedi
yıkılan putların altında da ezilmedim

951'de bir denizde genç bir arkadaşla yürüdüm üstüne
ölümün
52'de çatlak bir yürekle dört ay sırtüstü bekledim ölümü

sevdiğim kadınları deli gibi kıskandım
şu kadarcık haset etmedim Şarlo'ya bile
aldattım kadınlarımı
konuşmadım arkasından dostlarımın

içtim ama akşamcı olmadım
hep alnımın teriyle çıkardım ekmek paramı ne mutlu bana

başkasının hesabına utandım yalan söyledim
yalan söyledim başkasını üzmemek için
ama durup dururken de yalan söyledim
bindim tirene uçağa otomobile
çoğunluk binemiyor
operaya gittim
çoğunluk gidemiyor adını bile duymamış operanın
çoğunluğun gittiği kimi yerlere de ben gitmedim 21'den beri
camiye kiliseye tapınağa havraya büyücüye
ama kahve falına baktırdığım oldu
yazılarım otuz kırk dilde basılır
Türkiyem'de Türkçemle yasak

kansere yakalanmadım daha
yakalanmam da şart değil
başbakan filân olacağım yok
meraklısı da değilim bu işin
bir de harbe girmedim
sığınaklara da inmedim gece yarıları
yollara da düşmedim pike yapan uçakların altında
ama sevdalandım altmışıma yakın
sözün kısası yoldaşlar
bugün Berlin'de kederden gebermekte olsam da
insanca yaşadım diyebilirim
ve daha ne kadar yaşarım
başımdan neler geçer daha
kim bilir.

NAZIM HİKMET

Nedenleri, Gelişimi ve Kurguları ile;

DÖNEMİ ve OLAYLARI

68

"68 OLAYLARI" üzerine dönemin Devrimci Gençlik mücadelesi öncülerinden SARP KURAY'la bir söyleşi...

SOSYALİST

— Türkiye'de öğrenci gençliğin Demokratik Üniversite Kavgası tekrar başladığında, bazı yayın organları 1968 ile 1986 arasında bağlantı kurarak "1968 Kuşağı" tartışmasını gündeme getirdiler. Siz genel olarak 1968 olaylarını nasıl değerlendiriyorsunuz ?

SARP KURAY

1968'de Fransa'da öğrenci olayları aniden patlak verip bir saman alevi gibi sönüverince, Türkiye'de de uzun süredir devam eden gençlik hareketinin biteceğini sananlar oldu. Yanıldılar.Türkiye'de gençlik olayları bitmek bir yana, çok kısa bir sürede devrimci mücadele ile buluşup, sosyalizmin o zamana dek görülmemiş boyutlarda yığınsallaşmasına neden oldu.

Türkiye'de gençliğin siyasete ağırlığını koyması ilk kez 1968'lerde olmadı. En belirgin biçimde Osmanlı İmparatorluğunun çözülmeye başlamasından bu yana her bunalım momentinde, yani ne zaman sistem aksamaya ve devlet bundan zarar görmeye başladıysa gençlik ileri atılmış "DEVLETİ KURTARMAYA" soyunmuştur.

Bu davranış eğiliminin kökeni Osmanlı toprak ekonomisi ve devlet yapısının 600 yıllık işleyişine kadar dayanır.

Yakın tarihimizden örnek verecek olursak, Abdülhamid istibdadına karşı ilk başkaldırıyı Askeri Tıbbiyede örgütleyenler, 1908'de Makedonya dağlarına çıkıp Hürriyeti ilan eden Resneli Niyazi'ler gençliğimizdi. İngiliz emperyalistleri İstanbul limanına demir atınca meydanları doldurup anti - emperyalist gösteriler düzenleyenler, sonra Ankara'ya geçerek Kuvayı Milliye güçlerine katılanlar yine onlar oldu. Aynı gençlik 10 yıllık DP zulmüne karşı ayaklanarak, üniversitelerde direnişe girmiş, şehitler vermiş ve sonra bir gecede en güçlü gibi göründüğü bir zamanda siyasal iktidarı alaşağı etmiştir.

Gerek sivil ve gerekse öğrenci gençliğimizin Türkiye tarihinde "vurucu güç" olarak böylesine etkin bir rol oynadığı inkar edilmeyecek kadar açıktır.

Özetlersek; "Türkiye'de Genç Osman'dan beri, oportunistlerin "Tepeden inme" diye kötülemeye yeltendikleri bir "yukarıdan" etkili ilericilik ve devrimcilik eylemcileri vardır. Bu eylemcilik daha çok doğuş halindeki Burjuvazinin özlemleri yönünde bir gelişim sayılabilir. Özellikle, bizim ülkemiz gibi *TARİHCİL DEVRİM* geleneksel görenekleriyle kurulmuş toplumlarda bu eğilim daha başlıbaşına bir anlam taşır."

60'lı yılların sonlarına doğru,Tarihsel Devrimci gençlik eylemciliğinin, İNANÇ ve EYLEM düzeyinde, nitelikçe bir SIÇRAMA yaşanmaya başlandı. O güne kadar halkı ezen, zalim yönetimlerin değiştirilmesi ile yani devletin aksayan yanını onarma ile toplumsal ve siyasal misyonunu tamamlayan eylemler, Sosyalizm düşünce ve davranışına yönelmeye başladılar. GENÇLİK YIĞINLARINDA, TARİHSEL DEVRİMCİLİK KABUĞU PARÇALANARAK, SOSYAL DEVRİMCİLİĞE DOĞRU BİR YÖNELİŞİN VE DÖNÜŞÜMÜN SANCILARI YAŞANMAYA BAŞLANMIŞTI.

"1968 kuşağı" diye isimlendirilen gençlik eylemciliği, Orta-Doğu toplumlarında var olan Tarihsel Devrimci gençlik gerçekliğinin, 27 Mayısın sağladığı kısmi özgürlükler ortamında, geleneksel kalıplarla çatışarak, "kendiliğinden" Sosyalizmden yana, çalışan halktan yana tercihini koymasının adıdır.

SOSYALİST

— "Gençliğin Tarihsel Devrimci yapısının Sosyal Devrimciliğe" yönelmesi diyorsunuz. Bu tesbitinizi biraz açar mısınız ?

SARP KURAY

Orta - Doğu toplumlarında sosyo ekonomik yapı her bunalıma girdiğinde, yukarıda kısmen açıkladığım, kökleri derin tarih ve toplum olanaklarına dayanan vurucu güç müdahale eder ve onun açtığı kapılardan geçen, dönemin en örgütlü ve gelişme şansı en fazla olan sosyal sınıfı güneşin altında yerini almış olur.

Bu konuda verilebilecek örnekler arasında, birbirine tarih olarak yakınlıkları anlamında da çarpıcı bir kıyaslama olanağı sağlayan 1908 ve 1919 konakları önemli bir yer tutar.

"1908 Meşrutiyet Devrimini" ele alalım: Derebeği Osmanlı devletine karşı isyan bayrağını Makedonya dağlarında Resneli Niyazi ve arkadaşları açmış, bu vurucu güç aksiyonu sonucunda iktidara geçen Liman şehirlerinde örgütlü "Komprador Burjuvazi"olmuştur.

1919'da ise, vurucu güç işlevini üstlenen kadrolarda 1908'dekine kıyasla büyük bir değişme gözlemlenmesine karşın, Mustafa Kemal öncülüğünde Anadolu'ya geçip anti - emperyalist, anti - feodal şiarlarla Kurtuluş Savaşını başlatan Kuvayı Milliye hareketi, sonunda Müdafayı Hukuk cemiyetlerinde örgütlü ANADOLU BURJUVAZİSİNİN güdümüne girmiştir.

Bu iki örnekten iki sonuç çıkarılabilir :

1) Söz konusu sıkışıklık momentlerinde harekete geçip yolu açan VURUCU GÜÇ GERÇEKLİĞİNİN çevresi hep burjuva ideolojisi tarafından kuşatılmıştır.

2) Sinik, kendi iç dinamiği ile sosyal devrimini başaramamış, dolayısıyla kapitalizm öncesi üretim ilişkilerini kökünden kazımaktan aciz, deyim yerindeye melez ve piç burjuvazi iktidar yolunu ancak bu Tarihsel Devrimci vurucu güç gerçekliğinin ardına geçerek bulabilmiştir.

O halde, bu aksiyon gücünün harekete geçişindeki sosyal neden ve dinamikler ayrı, açılan yollardan burjuvazinin kendi sınıf iktidarını oluşturması ayrıdır. Tersi bir bakış, 10 yıl gibi tarih açısından çok kısa bir süreçte, aşağı yukarı aynı mekanizmalar ve neredeyse aynı kadrolarla hız almış iki vurucu güç hareketinin (1908 ve 1919) nasıl olup da burjuvazinin iki farklı zümresinin iktidarına yol açtığını açıklayamaz. Bu konunun altını çizmemin nedeni aksiyon gücü ile iktidara gelen sosyal sınıfın birbirine karıştırılmasının Türkiye'de sık sık yapılan bir hata olmasıdır.

Ayrıca, 1980 sonrasında, eski bir plak yeniden çalınmaya başlandı: Karıştırmadan, hatadan vazgeçtik; vurucu gücün açtığı kapılardan geçenleri aklayıp "demokrat ilerici" buluyorlarda, kapıları açıp onlara yol verenleri karalamayı da "demokratlık gereği" olarak dayatıyorlar. Ben buna katılmıyorum.

Son tahlilde, bu vurucu güç eylemciliği hep hakim sınıf ideolojisinin yedeğinde kaldığı için DEVLET KURTARICI olmuştur. Ama bu olgu, onun yola çıkışındaki Tarihsel Devrimcilik gelenekli TEPKİ KARAKTERİNİ de ortadan kaldırmaz.

Ancak sosyalizm, bilindiği gibi, burjuvazinin baskı aygıtını parçalayıp, yerine işçi sınıfı iktidarı kurmanın ideolojisidir.

Şimdiye kadar yaptığımız değerlendirmeler ışığında:

"Gençlik sosyalizmden yana tercihini koymuştur" demek, tarihten gelen ve ülke orjinalitesinden kaynaklanan, gelenekleri ve yapısı ile (DEVLETİ KURTARMA) ya çağrılı bir sosyal yapının, tam zıttı bir özde (BURJUVA DEVLETİNİ YIKMA) ya, yani sosyalizmi kurma mücadelesine boylu boyunca dalmasının adıdır. Diğer bir ifade ile, o güne kadar, hiç bir zaman devlete karşı değil, devletin yanında ve onun aksayan yanlarına karşı oluşan İSYANLARIN, niteliğinin değişmesi ve işçi sınıfı yörüngesine doğru hareketlenmesi anlamına gelmektedir.

Gerek "68 Kuşağı" ve gerekse 1975 - 80 arasındaki devrimci hareketler, bu GEÇİŞ'in yarattığı İDEOLOJİK ve YAPISAL sancıların ve çelişkilerin damgasını taşır. İdeolojik düzeyde, bu çelişki, ilerici cepheye egemen ideoloji "Kemalizmle, Kadroculukla" kopuşmamaya, köylülük ve köylü ideolojilerinin ağır basması ve "Kürt meselesi" karşısında takınılan şovenist tutum vb. , başka örneklerle somutlanabilir.

Yapısal ve örgütsel düzeyde, sorun insan ilişkileri örgüt - insan ilişkileri boyutunda belirginleşmiş Tarihsel Devrimcilik problemlerini, sosyalist mücadeleye taşımış-

tır. Gerek örgütlerin arasındaki, gerek her örgütün kendi içindeki ilişkileri belirleyen bu gerçekliğin burjuvazi de bilincindedir. Kemal Tahir'i biliyorsunuz, Teorik olarak, dönem olarak nelerden söz eder Kemal Tahir ? İttihat Terakki örgütünden, onun silahlı vurucu gücü Teşkilat-ı Mahsusa'dan ve fedailerinden. Görünürde Teşkilat-ı

Dr. HİKMET KIVILCIMLI

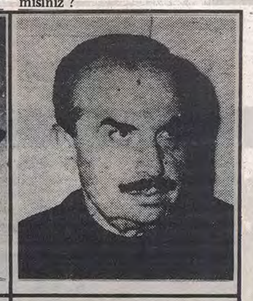

MİHRİ BELLİ

Mahsusa ile İttihat ve Terakki arasındaki çelişmeleri, ya da Teşkilat-ı Mahsusa'nın iç çatışmalarını konu eder. Ama aslında eleştirilen "Yorgun Savaşçı"lar ve "fedai Abdülkerim"ler devrimci gençliğimiz, sergilenen ilişkiler, siyasi merkezlerle, silahlı vurucu kadrolar arasındaki, ya da doğrudan silahlı gücün içindeki insan ilişkileridir. Devrimci örgütler tarafından, yönlendirilememiş tarihsel yapının kaçınılmaz sonucu olarak uğradığı 12 Mart yenilgisinden sonra, 12 Mart hapishanelerinde, darağaçlarında ve kalleş pusularda kaderi ile başbaşa kalan militan gençlik gerçekliğinin kendisiyle bir hesaplaşmaya gireceği burjuvazi tarafından önceden kestirildiğinden, o dönemde Kemal Tahir romanları piyasaya ve hapishanelere yoğun bir şekilde pompalanmış ve burjuvazi devrimcilerin iç hesaplaşmasını kendi çıkarları doğrultusunda yönlendirmeye çalışırken Kemal Tahir'in önemli bir koz olacağını bilmiştir. Çünkü gerek doğrudan insan ilişkileri, gerekse örgüt-insan ilişkileri anlamında, devrimci örgütlerin, Teşkilat-ı Mahsusa'yı, ideolojik düzeyde çok farklı bir konumda olsalar da, yapısal olarak aşamadıklarının bilincine varmıştır.

Tüm bu iç engellere ve dış tuzaklara karşı, söz konusu devrimci gençlik yapısının işçi sınıfı yörüngesine girmesi ne geçmişi inkarda, ne de geçmişi hiçbir şey olmamış gibi sürdürme sevdasından daha, çıkış yolu ve volumuz bellidir. Tarihsel Devrimciliğin etrafını kuşatmış e-

TÜRK SOLU

28 Mayıs 1960 100 Kuruş

ATATÜRK VE 27 MAYIS

Sami Küçük

gemen ideolojiden kopuşmak, bu ideolojinin kendine zemin bulabildiği yapısı silahlı dinmiş karakterini törpülemeden sosyal devrimci bir dönüşüme uğratmak ve bağımsız işçi sınıfı politikası ve partisini yaratmak.

Bu çözümün dışındaki arayışlar ya gençlik ihtilalciliğinin pasifize edilmesi ya da aynı sosyal yapının korunarak aynı değirmenlere su taşıması sonucunu verecektir. Yaşanmış örnekler önümüzde taptaze durmaktadır.

SOSYALİST

— 27 Mayıs 1960 politik devriminden başlayan gençlik olaylarının DEV-GENÇ ile yeni bir aşamaya sıçradığını söylediniz. Bu sıçramanın kendi süreci içerisinde ayrıntılı bir değerlendirmesini yapar mısınız ?

SARP KURAY

27 Mayıs politik devriminin sağladığı demokratik ortam ve sanayileşmedeki atılımla birlikte, işçi sınıfının nitelik ve nicelikçe gelişmesindeki hızlanma, sosyalist birikimin daha geniş boyutlarda açığa çıkmasına yardım etti. 1961 yılında TİP (Türkiye İşçi Partisi) kuruldu. TİP kısa zamanda toplumdaki demokratikleşme özleminin bir ifadesi durumuna geldi.

27 Mayıs sonrasında durulan öğrenci gençlik eylemleri, 1963 yılında yeniden başladı. İlk kitlesel gösteriler, 1963'ün Nisan ayında Celal Bayar'ın hapishaneden raporlu çıkışının protesto edilmesiyle başladı. Ben o zaman Ankara Hukuk Fakültesi' 1. sınıf öğrencisiydim. Bu eylemlerin içinde aktif olarak bulundum ve AP'nin (Adalet Partisi) Kızılay'daki genel merkezinin baskınında yaralanan öğrencilerden biriyim. Gösterilerde "27 Mayıs, Ordu, Mustafa Kemal ve Cemal Gürsel" lehine sloganlar atılıyordu.Öğrenci gençlik "27 Mayıs"a sahip çıkıyordu İsmet İnönü gençliğe ünlü "haytalar" suçlamasını bu gösteriler üzerine yaptı.

Aynı dönemde diğer bir kanalda Albay Talat Aydemir ve Binbaşı Fethi Gürcan öncülüğünde örgütlenen genç subaylar, emekli subaylar ve Harbiyeliler 21 Mayıs 1963 akşamı isyan ettiler. İsyan hükümet güçleri tarafından bastırıldı. Ankara sokaklarında sabaha kadar ihtilalci güçlerle, hükümet kuvvetleri arasında silahlı çatışmalar oldu. O dönemde hakim ideoloji "Atatürkçülük" idi.

21 Mayıs Türkiye siyasal tarihinde bir dönüm noktası oldu. Bu tarihten sonra ordu müdahaleleri artık geleneksel biçimleriyle gündeme girmedi. Müdahaleler, ordu gençliğine dayanarak doğrudan değil, hiyerarşik olarak Milli Güvenlik Kurulları vs. ler yoluyla yapılmaya başlandı.

21 Mayıs 1963 ihtilal girişimini takip eden yıllarda olaylar içinde hızla bilinçlenen gençlik yığınlarının inanç ve eylemlerinde sosyalizme doğru bir yöneliş başladı. Bu yöneliş sonucunda gençler TİP içinde yer almaya başladılar.

1960 öncesinde, çok az sayıda devrimci aydın arasında sıkışıp kalmış devrimci mücadelenin, 1960 sonrasında giderek gençlik yığınlarını etkilmeye başlaması ve ilk kez çalışan halk yığınları içinde devrimci anlamda kıpırdanmaların başlaması üzerine, egemen sınıf, toplumsal uyanışı durdurma yolunda tedbirlere yöneldi. Bunlardan biri MHP (Milliyetçi Hareket Partisi) örgütlenmesidir.CKMP (Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi) den MHP yaratılırken, 1940'lardan beri sicillenmiş ırkçı faşistlerin attığı ilk adım Milis tipi örgütlenme hazırlıkları oldu. Böylece, egemen sınıf, Türkiye toplumundaki "vurucu güç" gerçeğini kendine göre yorumlayarak hayata geçirmiş ve toplumsal altüstlük momentlerinde kullanabileceği gayrresmi bir yedek güç oluşturmuştu. Komando kamplarından son dönemin Ülkü Ocakları'na (TİT - ŞİT- ve ETKO gibi faşist vurucu timlere) kadar uzanan çizgi böyle çizildi. Sonunda oluşturulan bu güçler, gayrresmi silahlı devlet güçleri olarak devrimci hareketin üstüne salındı. 1968 Haziranından önce "Sağ Sol yok boykot var" sloganıyla başlayan Üniversite olayları kısa zamanda devrimci öğrencilerin denetimi altına girdi. Amerikan 6. Filo'sunun İstanbul'a gelmesi ve Amerikan askerlerinin İstanbul'u bir genelev gibi kullanmaları üzerine, öğrenci gençlik, İstanbul'da ABD Emperyalizmi'ne karşı direniş ve protesto eylemlerini başlattı. 17 Temmuz 1968'de başlayan olaylar kısa zamanda genişledi ve sonuçta Amerikan askerleri Dolmabahçe nhtımından Devrimci Gençler tarafından denize döküldüler.

1968 Haziranında Üniversite boykotları ve işgalleri ile başlayan ve Amerikan 6. Filo'suna karşı protesto ve direnişlerle yükselen devrimci gençlik hareketi, kısa bir süre sonra faşist milislerin silahlı saldırıları karşısında, meşru müdafaa zemininde silahlandı. Bu durum, Türkiye devrimci hareketinde yeni bir aşamanın ve tavır alışın başlangıcı oldu.

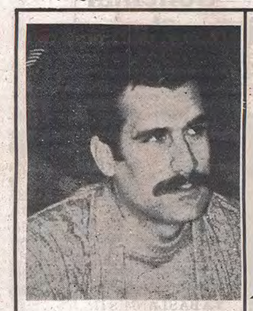

DÖB Başkanı Deniz Gezmiş

FKF Başkanı Yusuf Küpeli

Gelişmeler karşısında TİP "Aman kıpırdamayın, eylem yapmayın, faşizm gelir" diyerek, devrimci gençliğin eylemciliğini dışladı. Devrimci gençlik saflarında hızla yükselen direnişçiliğe kapılarını kapadı. Partiden ihraçlar başladı. Sonuçta Türkiye devrimci hareketinde yeni bir kopuşma gündeme girdi.

DEVRİMCİ GENÇLİĞİN TİP' den KOPUŞARAK, ONUN PASİFİZE EDİCİ TÜM İDEOLOJİK - POLİTİK ve ÖRGÜTSEL BARİKATLARINI AŞARAK, DEVLET DESTEKLİ FAŞİST MİLİSLERE ve AMERİKAN EMPERYALİZMİNE KARŞI BAŞLATTIĞI EYLEMCİLİĞİ ve "SOSYAL DEVRİM" YÖRÜNGESİNE DOĞRU HAREKETLENMESİ İFADESİNİ DEV - GENÇ'de BULDU.

SOSYALİST

— TİP — DEV-GENÇ kopuşmasından söz ettiniz. O dönemde, eski kuşaklarla birlikte devrimci ortamımıza taşınmış ayrılıklar da vardı. Bu konudaki düşünceleriniz nelerdir ?

SARP KURAY

60'lı yıllarda Türkiye devrimci hareketinin 50 yıllık bir geçmişi vardı. Hareket 1919'lardan, yani başlangıç konağından o yana çeşitli örgütsel dağınıklıklar, örgütlenik karışıklıklar ve kişisel problemleri beraberinde taşıyıp getirmişti. O dönemin eski kuşaktan gelen öncü devrimcilerini üç grupta toplayabiliriz.

1 - Dr. HİKMET KIVILCIMLI ve ÇEVRESİ.

2 - MİHRİ BELLİ ve ÇEVRESİ

3 - TİP ve onu destekleyen Berlin' deki Zeki Baştımar (Yakup Demir) ve çevresi.

TİP ve Berlin'dekiler "Sosyalist devrim" stratejisi etrafında birleşiyorlardı. Dr. Hikmet Kıvılcımlı ile Mihri Belli arasında ayrılıklar olmasına karşın "Demokratik Devrim" stratejisinde birleşiyorlardı. Demek ki devrimci ortamda stratejik anlamda SOSYALİST DEVRİM —DEMOKRATİK DEVRİM tartışması vardı. Bu tartışmalardan devrimci gençliğin etkilenmemesine olanak yoktu. Ancak benim göze batırmaya çalıştığım nokta başka.

Gençliğin DEV-GENÇ olarak tavır alışının ve TİP kopuşmasının altında yatan sosyal neden; gençliğin , "kendi sosyal karakterine uygun" uçkun, eylemci ve dirençi yapısının TİP'in durdurmacılığına ve pasifizmine duyduğu TEPKİ, faşist saldırılar ve ABD emperyalizmine karşı aktif tavır alışıydı. Bu kopuşmada "ideolojik" yan ağır basmadı. Belirleyici olmadı. Tabii ki bu TEPKİ ve EYLEMCİ TAVIR ALIŞ sonradan "ideolojik "özünü aradı. Ancak dikkat edilecek olursa başlangıçta DEV - GENÇ'te MDD (Milli Demokratik Devrim) cilik olarak belirlenen ideolojik birlik, çok kısa bir süre içinde parampara olacak ve DEV - GENÇ içinden değişik ideolojilerde örgütler doğacaktır. Ve tüm bu olaylar iki yıl gibi çok kısa bir zaman dilimi içinde yaşanmıştır.

SOSYALİST

— DEV-GENÇ (TDGF) nasıl oluştu. Bu oluşumda hangi örgütler yer aldı ?

SARP KURAY

İstanbul'da Deniz Gezmiş ve arkadaşlarının öncülüğünde örgütlenmiş DÖB "Devrimci Öğrenciler birliği" ile Ankara'da TİP'ten arındırılmış Yusuf Küpeli Başkanlığındaki FKF 12 Ekim 1969 tarihinde Ankara'da yapılan bir genel kurulda birleşerek TDGF (Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu)nu kısa adıyla DEV-GENÇ'i kurdular.

Kuruluş aşamasında devrimci gençlik içinde tam bir bütünlük vardı. İlk ayının, Mao'culuğu savunmaya başlayanlarla (Doğu Perinçek ve arkadaşları) oldu.

İkinci kopuşma Mahir Çayan, Yusuf Küpeli ve arkadaşlarının Mihri Belli'yi eleştirmeleriyle yaşandı. Bu aşamadan sonra DEV - GENÇ çeşitli siyasi örgütlenmelere bölündü.

SOSYALİST

—1970'lerde DEV-GENÇ içerisinde hangi siyasal eğilimler vardı ?

SARP KURAY

1970'lerde DEV-GENÇ içinde dört siyasi eğilim ve örgütlenme vardı. Bunları şöyle sıralayabiliriz.

1 - THKPC'yi oluşturan kadrolar - Havacılar ve sempatizanları.

2 - 1969 Dev-Genç yöneticileri - Denizciler - Askeri Tıbbiyeliler ve sempatizanları.

3 - THKO kadroları ve sempatizanları.

4 - MDD'ci İstanbul bölge yürütme kadroları ve sempatizanları.

Ancak burada bir noktayı açıklamak isterim, bu gruplar arasında çeşitli zamanlarda, devrimcilere açık tartışmalara da yansıyan çatışmalar olsa bile bunlar hiç bir zaman silahlı çatışmalara, birbirimizi vurmaya vardırılmamıştır.Bizim kuşağımızın,olayları en sıcak boyutta yaşadığı 68-71 arasında ve yenilgi sonrası 12 Mart hapishanelerinde hangi gruptan olursak olalım birbirimize tüm olanaklarımızla yardım etmişizdir. Devrimci dayanışma içinde bulunmuşuzdur. Örneğin, Mahir Çayan, Cihan Alptekin ve arkadaşlarının Kartal-Maltepe askeri cezaevinden kaçışlarında Deniz Gezmiş ve diğer THKO öncülerinin Ankara'da saklandıkları dönemde ve benzeri olaylarda gruplar arasında tam bir dayanışma sağlanmıştır. Kızıldere'de THKPC ve THKO öncüleri ölümüz omuza direnmişler ve katledilmişlerdir. Sanıyorum DEV-GENÇ kuşağının bu günlerden en

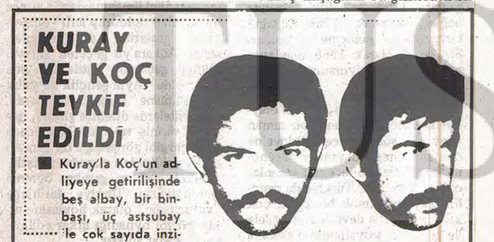

KURAY VE KOÇ TEVKİF EDİLDİ

■ Kuray'la Koç'un adliyeye getirilişinde beş albay, bir binbaşı, üç astsubay ile çok sayıda inzibat görev aldı...

RUHİ KOÇ — SARP KURAY

GENELKURMAY Plân ve Prensipler Dairesi Başkanı Korgeneral Atif Erçıkan'ı evine bombalı attıkları iddiasıyla yakalanan Sarp Kuray ile Ruhi Koç dün adliyede ilk sorgularından sonra tutuklanmışlardır. Sarp ve Koç tutuklanma gerekçeleri bomba atma, adam öldürme

ANKARA, ÖZEL

sıkı askeri güvenlik kuvvetleri nezaretinde getirilmişlerdir. Her iki zanlının Adliyeye getirilişi ve cezaevine götürülüşü sırasında Merkez Komutanlığından beş albay, bir binbaşı ve üç astsubay ile çok sayıda inzibat eri görevlendirilmiştir.

Sarp Kuray ile Ruhi Koç S. Askre Ceza Hâ-

organlarında çeşitli yönlerden eleştirdiler. Ayrıca yine bu gençlik örgütleri MHP'li faşistlerin silahlı saldırılarına karşı DEV-GENÇ öncülüğünde, meşru müdafaa zemininde başlayan direnişe karşı da tavır almışlardır. "1968 kuşağı" gelişen olaylarla birlikte, DEV - GENÇ ve TİP'e bağlı GENÇLİK ÖRGÜTLERİ olarak ikiye parçalanmıştır.

SOSYALİST

— DEV-GENÇ dışında başka gençlik örgütleri var mıydı ?

SARP KURAY

TİP'in güdümündeki gençlik örgütleri de vardı. Bunlar Dolmabahçe'de Amerikan askerlerinin denize dökülmesi olaylarını engellemeye çalıştılar ve sonradan "Dolmabahçe eylemlerini" yayın belirgin farkını da bu özelliği oluşturuyor.

SOSYALİST

Bu günden bakıldığında sizce DEV-GENÇ mücadelesinin ideolojik, politik ve örgütsel yanılgıları nelerdir ?

TÜRBAN — İRTİCA TARTIŞMASI

SİNAN ÇETİNKAYA

Baştarafı 1. Sayfada

"Laikliğin en sağlam kalesi" olarak görülen Orduya da İslamcı akımıların girmesi ve Evren'in deyimiyle *"813 talebe yetiştir"*meleri, "laiklik" şampiyonu Kadrocu basında, "Sünuf-u Devlet" geleneksel bürokraside ve Orduda tartışmanın sertleşmesine yol açtı. Evren, Adana konuşmasında *"İrtica vardır. İrtica konusunda iktidar-muhalefet olmaz hepsini göreve çağırıyorum."* dedi, ve irticanın kafasının ezileceğinden söz etti.10 Ocak tarihli Milliyet gazetesinin imzasız baş yazısında "Türban olayı Aysberg'e benzetiliyor ve şöyle deniliyordu'. *Türban..örgütlü bir hareketin sembolü haline dönüşmüştür.*

.....Ama siyasal partilerimizin hiç biri sembolün altında kımıldamaya başlayan "Aysberg'i de görüp ona göre açık bir tutum almaya yönelmemiştir." (Milliyet. 10 Ocak 1987)

Milliyet yazarının söz ettiği "Aysberg" nedir ? Su yüzünde görünen küçük parçası "türbancılar" olduğuna göre asıl su altındaki gövdeyi kimler oluşturuyor ? Onu da biz araştıralım.

Siyasal ve sosyal hareketlenmeler ancak bir "sosyal sınıf" zeminine oturdukları takdirde, yaşama ve yayılma olanağı bulurlar. Kendisini besleyen sınıf temeli olmayan bir hareketin yaşaması, kitle desteği bulması imkansız olduğuna göre; "İrtica"nın ancak sınıf temelinden kaynaklanan bir irdelemesini yapmak konuya gerçek anlamda açıklık getirebilir.

Bu gün Türkiye'de yoğun tartışma konusu olan irtica'nın sınıf temeli *"Tefeci-Bezirganlık"* diye formüle edilen kasabalanmıza ve köylerimize yuvalanmış, kapitalizm öncesi üretim biçimlerinden kalma, antika sermaye temsilcileridir.

"Taşra'nın tefeci-bezirgan sınıfı... dünkü bu günkü, acemi çaylak sömürgenler değildir. Binlerce yıldır tortulaşmış, milletin ciğerine işlemiş, GERİCİLİĞİN en ağır değirmen taşıdır. Bu sınıf Türkiye KÖYLERİNİ Sümerler çağından beri SÖMÜRGEleştirmiştir. Türkiye köylülerimizi dünya yüzüne çıkartmayan, halkımızı hep öbür dünyaya "AHİRETE" ısmarlayan yolsuz güç, Tefeci-Bezirgan sınıfıdır. Bu sınıf köydeki kentteki mutlak, zalim ve müstebit SOYGUNUNU ve ETKİSİNİ yürütmek için, gerekli en şeytanca yolları yüzyıllarboyu, baba mirası olarak benimsemiş ve büyük bir bilinçle uygulamıştır, uygulamaktadır da. "Halk çoğunluğunu bu gün hala OY DAVARI biçimine sokan" *odur. Bu şartlanmış zavallı yığınları, tuza koşankurbanlık koyun saflığıyla, Finans-Kapital peşinde sürüleştirip sürükleyen odur." (Dr. Hikmet Kıvılcımlı. Türkiyede Sınıflar ve Politika. s. 11)*

Türkiye'de finans-kapitalizm'in her şeyi ele geçirip *"kadir-i mutlak"* bir banka-şirket egemenliği kurması, onu toplumda herşeye egemen bir güç yapar. Ama aynı zamanda da korkunç bir yanlızlığa iter. Bir avuç asalak sömürgen, kendisini her şeymiş gibi gösteren statünün bozulmasını ölümden beter sayar. Çünkü bu statükonun bozulması finans-kapital iktidarının sonu demektir. O nedenle bu azınlığını millet ölçüsünde bir çoğunluk gibi gösterebilmek için bir müttefik güce ihtiyaç duyar. Bu ihtiyaç onu yukarıdaki alıntıda tanımlaması yapılan ünlü tefeci-bezirgan sınıfıyla ittifaka yöneltir. *"Finans-kapital ile tefeci-bezirgan sınıfının ittifakı yeni ve tesadüfi değildir. Kırım savaşından beri* Borçlar ve Şirketler*: Türkiye'nin bağrına yerleşirken, göhte aradığı müttefikini yerde, Tefeci-Bezirgan sınıfında buldu." (Dr. Hikmet Kıvılcımlı. Halk Savaşının Planları. s. 249)*

Türkiye'de burjuvazi, bir sosyal devrimle gelip, serbest rekabetçi bir gelişme göstermek yerine, Batıda Tekelci Sermaye egemenliğinin kurulmasının ardından, bankalar-şirketler biçiminde "Vurucu Güç" aksiyonunun açtığı yollardan ekonomik ve siyasal egemenliğini kurdu.

Bu hakim sınıflar ittifakı siyasi varlığını 1946'ya kadar CHP içerisinde sürdürdü. Tek parti dönemi olarak bilinen bu süre, devlet sınıfları ile egemen sınıf ittifakının itişe tepişe ama yine de birara da olduğu yıllardır. 1946'da Çok Partili Döneme geçişle birlikte, "Dörtlü Takrir", Bayar-Menderes beraberliği finans-kapital — tefeci-bezirgan ittifakının siyasal alana çıkışı oldu. DP (Demokrat Parti)' de politik örgütlenmelerini yapan parababaları banka ve şirketlerden benzin istasyonlarına oradan da kuran kurslarına kadar uzanan tepeden tırnağa örgütlü gücüyle, yoksul Türk ve Kürt halklarının başına bela oldu.

1946 - 1960 arası DP (Demokrat Parti), 1961 - 1980 arası AP (Adalet Partisi), günümüzde DYP (Doğru Yol Partisi), bu hakim ittifakın geleneksel siyasal örgütlenmesi, olagelmiştir. MNP (Milli Nizam Partisi), MSP (Milli Selamet Partisi), RP (Refah Partisi), ağırlıkla tefeci-bezirganlığa ve kasaba eşrafına dayalı, din sömürüsüyle, milyonlarca üretken köylünün finans-kapital'in arabasına bağlanmasının yedek gücü oldular ve oluyorlar. aynca gazetemizin bu sayısındaki "MHP'den MÇP'ye" başlıklı yazıda belirtildiği gibi, faşist hareket Türkiye'de kitle desteğini islamiyet - anti-komünizm karması bir politikayla bu "ezel-ebed" gerici güce dayanarak yapıyor.

Demek ki; bu günkü "İrtica" tartışmasında MÇP'li faşistlerin, Türkeş'in, Demirel'in ve diğerlerinin "Türbancılar"ın saflarında yer alışının ve giderek eylem düzeyinde bunlara destek oluşunun altında bu sosyal ve siyasal gerçeklik yatmaktadır.

Ancak her tezin bir de anti-tezi olur. 600 yıllık Osmanlı geleneğimiz içerisinde; tefeci-bezirgan sömürüsünün ülkeyi ekonomik ve siyasi bunalıma düşürdüğü zamanlar, ezilen sınıfların özlemleri doğrultusunda, ancak onlardan "bağımsızmışçasına" bir görünümde harekete geçen ve "memleketin alın yazısını çizmeye" , "Devleti kurtarmaya" yönelen, ilkel komüna gelenekli Dirlikçiler vardı. Antika sermaye düşmanlığıyla hareket eden bu müdahaleci güçler, Tefeci-Bezirgan düşmanlığının tarihsel ve sosyal kaynağını ilkel komünadan alırlar. Genç Osman' dan Meşrutiyet'e, Kuvay-ı Milliye' den 27 Mayıs'a kadar Türkiye tarihinin tüm ekonomik ve siyasal bunalım momentleri, bu tarz müdahalelerin geliş nedeni ve sonuçlan hakkında bize somut örnekler sunar.

Demek ki bu gün ülkemizdeki egemen ittifak içinde yer alan tefeci-bezirganlık, anti-tezi olan "laik" gelenekli "vurucu güç"le bir arada olmanın sıkıntılarını yüzyıllardır yaşıyor. Dikkat edilecek olursa, "Vurucu Güç"ün "Dirlik Düzeni" nin bozulduğu günden bu yana, her bunalımın suçunu tefeci-bezirganlıkta araması ve isyanların devlet içindeki derebeyileşmeden sorumlu gördüğü "kelle"yi alıp geri çekilmesi siyasal yaşamımızın ayrılmaz bir parçası olmuştur. Ve bu gerçeklik, ülkemizde egemen sınıflar tarafından yönlendirilerek kullanılmıştır.. Şöyle ki, ülke ekonomisindeki bunalım dönemleri, aynı zamanda finans-kapitalin antika sermaye yükünü sırtından geçici de olsa atarak, onun atıl ettiği kaynakları bankalar yoluyla sanayiye aktarma isteğinin önüne geçilmez hale geldiği anlardır. Böylesi bunalım momentleri ordu müdahalelerinin de antika sermaye düşmanlığıyla gündemleştiği, ekonomik ve politik dengelerin vurucu güç'ün açtığı yoldan yeni düzenlemelere uğratılmasına uygun koşulların da oluştuğu dönemlerdir. Bunun en somut örnekleri 12 Mart öncesi Mesut Erez'in hazırladığı emlak vergisi ve Finansman Kanunları ve 12 Eylül öncesi Özal'ın hazırladığı "24 Ocak kararlarıyla" yaşanmıştır. Finans-kapital bu ekonomi-politikayla varmayı düşündüğü hedefe ulaştığı anda kendisine yolu açan ordu vurucu gücünü geri itip, dönemin faturasını ona yükleyerek tekrar tefeci-bezirganlığa elini uzatır. Çünkü o kendisinin "düşman kardeşi" vazgeçemeyeceği müttefiğidir.

İşte bu gün "irtica" tartışması bu geri dönüşün işareti, Demirel, Türkeş ve diğerlerinin "türban" cılara desteği, eski ve vazgeçilmez dosta el uzatıştır. Ancak, 12 Eylül'ün geliş nitelikleri itibariyle diğer müdahalelerden farkı burada da kendini göstermiş, faşist generaller geçmişten aldıkları dersle tuttukları yeri kolayca bırakmayarak, bir kalıcılık dayatmışlardır. İktidardaki ANAP "Demokrasi'ye Geçiş" süreci olarak adlandırılan ordu'yu geriye itme misyonuyla gelip de, tersi bir süreçle MDP'leşme yönünde bir çizgi izleyince alışılagelmiş normal prosedür (uygulamalar dizini) bozuldu. Bu prosedür bozulması özellikle irtica tartışmasıyla ilginç görüntüler oluşturdu. Bakıyorsunuz Semra Özal "Laik ve Atatürkçü", ANAP Genel Başkan Yardımcısı Keçeciler 86 Türkiyesi'nde Fetva önerecek kadar mürteci. Özal'a soransanız, hem Cumhurbaşkanıyla Laiklik konusunda aynı görişte, hem de *"üç beş kızın başını örtmesiyle irtica gelmez"*

Yani *"Atatürkçüyüz Elhamdürüllah" !*

Bu zaman zaman komediye varan ikili tavrın kaynağı, iktidar partisinin başından beri anlatmaya çalıştığımız sosyal ve sınıfsal yapısıdır. Bu gün sürmekte olan, "Laiklik - İrtica" kavgasında Özal tam anlamıyla "iki cami arasında bi namaz" kalmıştır. Evren'in ve "Devlet Sınıfları"nın dayattığı çizgiye gelip, genel olarak "irtica" diye adlandırılan cephe ile kopuşması, Parti'sinin ve kendisinin müttefiki olan kırsal bölgelerdeki bu oy potansiyelinden vazgeçmesi; daha doğrusu bu alanı Demirel ve diğerlerine kaptırması anlamını taşır. O zaman da 1988 genel seçimlerinde yeniden iktidar olabilmesi zorlaşacaktır. Öbür tirlüsü ise; Cumhurbaşkanı, devlet bürokrasisi ve ordu ile "kopuşma"ya yönelmesidir. Bu da diğerinden daha kolay ya da rizikosuz değildir. 6 Kasım 1983 seçimlerinden bu yana yaşanan MDP'lileşme süreci, devlet bürokrasisinin bu günkü yapısı ve her gün çığırtkanlığı yapılan ordu müdahalesi söylentileri dikkate alındığında, böyle bir kopuşma giderek siyasal bir bunalıma dönüşebilir. Siyasi taktiklerini ekonomik politikanın üzerine oturtmuş ve bu konuda başarı sağlamış olan Özal acaba bu tartışmada da uğrayacağı oy kaybını bir seçim ekonomisiyle kapatmaya yönelebilir mi ?

Bu tartışmanın bizleri ilgilendiren bir diğer yanı da Sosyal Demokrat'ların ve "sivil toplumcu" ların aldıkları tavırdır. SHP 28 Eylül ara seçimlerinden beklenmedik bir yenilgiyle çıkınca, kendisine kırsal alanda oy kaybettirmesi olasılığını gözönüne aldığından "türban-irtica" tartışmasında geleneksel CHP tavrının çok gerisinde ve esnek bir çizgi izliyor.Bu çizgisi nedeniyle de muhalefetteki laik gelenekli eski CHP potansiyelini toparlama şansını her gün biraz daha yitiriyor.

Ecevit'in, 12 Eylül faşist generallerine yüklenerek aslında yukarıda sözünü ettiğimiz müdahaleci güce saldırısını, bir yanıyla sivil toplum'cuların, öte yanıyla çıkış noktaları çok farklı olsa da (varıdkları sonuç itibariyle aynı yerde birleşen) finans-kapital'in politikası içinde ele alabiliriz. "İrticai" hareketlerdeki son gelişmeleri 12 Eylül'e bağlayan Ecevit, bu noktadan kalkarak hiç bir ayrım yapmaksızın 27 Mayıs'la 12 Eylül'ü aynı kefeye koyarak *"Bütün askeri darbeler gericiliğin kaynağı oldu"* dedi. Ama, aynı zamanda da seçim probogandaları sırasında tarikatların erdemlerinden bahseden demagojilerle kırsal alandaki oy potansiyeline kucak açmayı ihmal etmedi.

Kısacası, eski CHP potansiyeli irtica tartışmasında dün olduğundan daha geri bir çizgide tavır almakta, devletçiliğin kadim paşası İsmet İnönü'ye en küçük bir geri adım attıramayan irticai güçler, "Cumhuriyet'in kurucusu Parti" yi epey geriletmiş görünmektedirler.

Yeri gelmişken; hiç bir ayrımın yapmadan dini tarikatların tamamını *"Devlete karşı bireyin"* hakkını savunan *"gönüllü ve devletten bağımsız"* örgütlenmeler olarak ele almak eğilimi gösteren sivil toplumcular'a da bir kaç sözümüz var. Onlar örgütlenme özgürlüğü, yani siyasi ve hukuki bir takım hakların sağlanması adına, ülkemizdeki egemen sınıflar ittifakının ezel ebed gerici ve gelişmeye düşman bölümü olan tefeci-bezirganlığın önündeki engellerin açılmasına yardımcı olmaya çalışıyorlar.

Sivil Toplumcu'larınız kırsal alanlardaki milyonlarca üretici köylüyü finans-kapitalin iktidar arabasına bağlayan, MHP ve MÇP gibi faşist örgütlenmeye kitlesellaşebilmenin sınıfsal tabanını oluşturan antika sermaye temsilcilerine *"inanç ve davranış özgürlüğü"* sağlanmasını istemek yerine; ulus çapında *"sınıf ayırtlarını (bütün ayrıcalıkları) kaldırarak, yanlız siyasi ve hukuki değil, aynı zamanda ekonomik ve sosyal alanlarda"* da Demokrasiyi ve Özgürlüğü getirecek işçi sınıfı ve sömürge Kürt halkının mücadelesine omuz verseler daha iyi ederler.

Sonuç olarak davranış ve inanç özgürlüğünü Türbanla, giysiyle sınırlayanlar telaşlanmasın, biz ne gerçekten inanmış insanların bağlı olduğu değerlere karşı çıkarız, ne de islamiyetin İlkel Komünaya dayanan bazı olumluluklarını inkar ederiz.

Çünkü : halk yığınlarının 12 Eylül Faşist genarellerine tepkisi aynıdır. Tefeci-Bezirganlığın din istismarıyla arkasına aldığı bu tepkiyi yeniden Finans-Kapital yararına yönlendirerek kullanması ayrı... Bu iki gerçeği bir arada görmek gerekir.★

18 Ocak 1987 Pazar — D 7636 A

Hürriyet

TÜRKİYE TÜRKLERİNDİR — GÜNLÜK MÜSTAKİL SİYASİ GAZETE — Kurucusu: SEDAT SİMAVİ (1896 - 1953)

Kalkınma p

Tarımı

Erbakan bahaneydi

"Devekuşu Politika bir ibret örneği d

"Kara tehlike„nin ayak

ÜNİVERSİTENİN ÖNÜ

PARMAK SOV

di öz halkına karşı bir baskı ve tahakküm" kurmaları."
(Devlet ve Toplum, s. 59)

"Ve Engels, barbar toplulukların yağma savaşına karşı koymak için uygar toplulukların inşa ettiği" surların hendeklerinde, kandaş örgütlenmenin kuyu gibi mezarının açıldığını" belirtiyor."
(a.g.e. s. 58)

Bunlar Perinçek'in Engels'ten anladıkları...

Anlamadıklarını ve kumazca çarpıttıklarını belirtmeyi de biz deneyelim.

1) Engels'ten yapılan alıntıda sözü edilen *"Kendi halkına karşı bağımsız tahakküm ve baskı araçları haline geldiler."* diye nitelenen askeri şefler, Yukan Barbarlığın tarım ekonomisine göre örgütlenmiş Kent'inin uygarlığa geçmeden önceki son aşamasına tekabül etmektedir. *(Bkz. Ailenin, Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni, çev, Kenan Somer. 5. Baskı, s. 230)* Tırnaklama yoluyla değişik yerlerden çekilip alınan alıntıları bütünmüş gibi sunmak, "yatsıya kadar yanar."

2) Engels'in belirttiği "surlar" uygar toplulukların değil, yukarı aşamadaki Barbarların kurdukları Kentlerin surlandır.

Taş ya da tuğladan yapılma evleri, taştan surlar, kuleler ve mazgallarla kapsayan kent, aşiret ya da aşiretler konfederasyonunun merkezi oldu"
(Engels. a.g.e. s. 228)

Perinçek'in yaptığı alıntının hemen bir satır üstünde de, Engels, bu surların "yeni *müstahkem kentlere"* ait olduğunu açıkça belirtmektedir. Bunda anlaşılmayacak bir şey yoktur:

"Orta Barbarlık konağı ile Medeniyet arasında işbölümü TARIM ve ENDUSTRİ'yi keşif veya icat edecek kadar ilerlenilmiştir. Medeniyetin toprak ekonomisi temeli üzerindeki oturukluğunu yerleştirip köklestirecek olan Kent: (Cite: Medine) hücresini bütün özel kurumları ve kuralları ile, bütün tapınakları, hisarları, Allahları, kahramanları yaşamayı ve çalışmayı tükenmez bayramlara çeviren sonsuz törenleri ve şölenleri ile yaratmıştır. Bu durumu ile Yukarı Barbarlık, Medeniyetin bütün maddi, manevi, ekonomik, sosyal temellerini, daha doğrusu imkanlarını ortaya atmıştır. Medeniyet o temeller üzerinde, hiç yoktan bir aracılık görevinden mütteahhitliğe sivrilecek bezirgan sınıfını, onunla birlikte Yazıyı-Parayı-Devleti hazırca fışkırtacaktır. Yukarı Barbarlığın bal arıları gibi işledikleri Kent kovanlarında pişirilip kotarılmış imkanları gelişmemiş olsaydı, Eski Dünyanın barbarlığı, tıpkı Yeni Dünya'daki (Amerika'daki) toplumdaşları gibi, Orta Barbarlıktan yukarıya çıkamamış olurdu. Yukarı Barbarlık o kertede, Medeniyetin eşiğine varmış, kapısını çalan şartlar ve münasebetlerle doludur."
(Dr. Hikmet Kıvılcımlı. Tarih-Devrim-Sosyalizm. s. 218)

Demek ki Medeniyet eşiğine gelmiş bir toplumsal yapıyla henüz Sürü ekonomisi temelinde yaşayan göçebe Osmanlılık arasında paralellik kurarak, bu amaçla Engels'in söylediklerini çarpıtarak Perinçek bir yere varamaz.

3) Her şey bir yana, Yukarı Barbarlığın kendi içinde ayrışmasını tüm ayrıntılarıyla takip eden Engels, Barbarlık-Medeniyet ilişkisi sözkonusu olduğunda olayı nasıl değerlendirmektedir ?

"Ama Cermenlerin, cançekişen Avrupa'ya, sayesinde yeni bir dirimsel güç üfürdükleri gizemli büyü neydi ? Şoven tarihçilerimizin bize anlattıkları gibi, bu Cermanik toplulugun içinde varolan mucizevi bir erdem miydi ? Hiç te değil. Cermenler, özellikle o çağda çok yetenekli ve canlı bir gelişme içinde bulunan Aryen bir soydu. Ama Avrupa'yı gençleştiren onların özgül ulusal nitelikleri değil, sadece... barbarlıkları, gentilice örgütlenmeleridir.

Cermenlerin kişisel değer ve yiğitlikleri, özgürlük eğilimleri ve her kamu işini kendi işi gibi gören demokratik içgüdüleri, uzun sözün kısası, Romalıların yitirmiş bulundukları, ve Roma dünyasının balçığıyla yeni devletler yapmaya ve yeni ulusal özellikler geliştirmeye yetenekli bütün nitelikler - eğer bunlar, yukarı aşamadaki Barbara ilişkin, gentilice örgütlenmenin meyvesi olan belirleyici çizgiler değilse - neydi ?"
(Engels. a.g.e. s.218)

"Cermenlerin Roma dünyasına, dirimsel güç ve canlandırıcı tohum olarak aşıladıkları tek şey, barbarlık idi. Gerçekte, cançekişen uygarlık yüzünden acı çeken bir dünyayı gençleştirmeye, sadece barbarlar yeteneklidir."
(a.g.e. s. 220)

Şimdi Perinçek'e soruyoruz: Yukarı barbarlık aşamasındaki Cermenler, Orta Barbarlık aşamasındaki Osmanlılardan daha geri bir "farklılaşmaya"mı uğramıştır ki, Engels onların "yeni devletler" yaratma potansiyellerini "gentilice örgütlenmenin meyvesi olan belirleyici çizgiler"de bulmaktadır ?

4) Doğu Perinçek, Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın Osmanlı Devleti içinde Kandaş Anayasa özelliklerinin erime ve etkileme biçimlerini araştırmasını eleştirirken, Osmanlı Devleti'nin, toplumun yaşadığı iç farklılaşma ve sınıflara parçalanma sonucu ortaya çıktığını, bu nedenle Devlet içinde bu özelliklerin takip edilmesinin yanlış olduğunu söyleyip yine Engels'ten kanıt arıyor:

"Engels'in belirttiği gibi, kandaş topluluk, toplumun sınıflara bölünmesiyle paramparça oldu. Yerine Devlet geçti. Yeni doğan devlet, eski toplumun iktisadi yapısını olduğu gibi, kültürünü, gelenek ve göreneklerini de parçaladı, en azından kendi yapısı içinde devam ettirmedi."
(Devlet ve Toplum. s. 75)

Ancak Perinçek'in görmezden geldiği olay, Engels'in Devlet'e bir tek geçişten söz etmemesidir. Engels, Devlet'in ortaya çıkma nedenini, Barbarlıktan, Medeniyete değişik geçişlere göre çeşitlendirir.

Konumuz açısından çarpıcı bir karşılaştırma olanağı sağladığı için, Engels'in Atina ve Cermen örneklerinde Devlet'e geçişi nasıl farklı incelediğini izleyelim:

"Atina, en saf, en klasik biçimi gösterir: Burada, devlet, güç üstünlüğünü ele alarak, doğrudan doğruya bizzat gentilice toplum içinde gelişen sınıfların uzlaşmaz karşıtlıklarından doğar."

"Son olarak, Roma İmparatorluğu galipleri Cermenlerde, devlet, doğrudan doğruya , gentilice örgütlenmenin egemenlik kuramıyacağı kadar geniş yabancı toprakların fethinden doğar. Ama bu fethin, eski nüfusla ciddi bir savaşıma bağlı olmadığı gibi, daha ileri bir iş bölümüne de bağlı bulunmaması yüzünden, mağluplarla fatihlerin iktisadi gelişme aşamalarının hemen hemen aynı olması sonucu toplumun iktisadi temelinin değişmeden kalması yüzünden gentilice örgütlenme, mark kuruluşu (Markverfassung) içinde değişmiş ülkeye değgin (Territoriale) bir biçim altında,uzun yüzyllar süresince varlığını koruyabilir ve hatta Dithmarschen'de olduğuu gibi, yeni soylu ve patrisyen aileler, hatta köylü aileler içinde, güçten düşmüş bir biçim altında, bir zaman için gençleşebilir."
(Engels. a.g.e. s 236 - 237)

Bırakınız Yukarı Barbarlık aşamasını, henüz Sürü ekonomisiyle geçinen Osmanlıların da devletleşmesi *"gentilice örgütlenmenin egemenlik kuramıyacağı kadar geniş yabancı toprakların fethinden doğar"* ve *"gentilice örgütlenme"* (Kandaş Anayasa) özellikleri Dirlik Düzeni içinde *"varlığını korur."*

Dr. Hikmet Kıvılcımlı'yı Engels'ten kanıt göstererek eleştirme çabası ateşten gömleğe benzer sayın Perinçek, bizden hatırlatması...

Moğol akınları konusunda da Doğu Perinçek büyük tutarsızlık içindedir. Hem Moğol akınlarının göçebe gelenek göreneklerini canlandırdığını söylüyor, hem de Türklerin daha önceki akınlarında, Osmanlıların uç beyliği olan Bizans'a yaptıkları akınlarda hangi gelenekleri canlandırdığından hiç söz etmiyor. Yani her barbara tamam da, Osmanlı'ya gelince mi işler feodalleşiyor ?

Yine bu Moğol akınları konusunda, *"Yıldırım Beyazıt ordusundaki göçebe geleneğe bağlı askerler"*den söz ediyor. Perinçek'in sağdan soldan çırpma "teorilerle" inemiyeceği derinlikteki konuları, Tarihsel Devrimler ve Barbarlıktan Medeniyete Geçiş Biçimleri üstünde yoğun bir tez getirerek açıklayan Dr. Hikmet Kıvılcımlı, Ordu içindeki Barbar gelenek-göreneklerden sosyal bir yapı olarak, tüm çözülme ve kalıntı biçimlerine, tören-şölen geleneklerine, saraylaşmanın getirdiği kurumlara dek inceleyerek bahsedince *"Tarihin sıçramalarla ilerlediğini inkar etmiş"* oluyor, "diyalektiğe" ters düşmekle suçlanıyor da, iki sayfa önce bu eleştirileri yapan Perinçek tarihsel gerçeklik karşısında sıkışıp, *"Beyazıt* ordusundaki"*(a.b.ç)* göçebe geleneklerinden söz edince bir terslik olmuyor. Perinçek'in tavrı bize biraz "uysa da olur, uymasa da..." gibi geldi !

Dr. Hikmet Kıvılcımlı hakkında yapılan, *"Kıvılcımlı'nın tahlilinde, tarih içinde toplumun geçirdiği sarsıntılar, bir ileri aşamaya atılışlar, hep kulak arkası edilmektedir." (c.g.e. s 55)* şeklindeki eleştiri de, bilinçli sapıtma değilse, sanırız Kıvılcımlı'nın kitaplarını yetirince okumamaktan kaynaklanıyor.

"Kıvılcımlı, Osmanlı beylerinin, göçebe şeftliğini terkedip DEVLET sahibi olmalarını bir kenara itiyor. Yeni oluşan feodal sistemin hakim sınıfının, bu feodal sistemle taban tabana zıt olan göçebe ekonomisinin değerlerini ve kültürünü sürdürdüğünü ve savunduğunu söylüyor. Fakat başka bir yerde Hikmet Kıvılcımlı, "ülkücü alplikten TOPRAK beyliğine kayan bir sınıf"*tan söz ediyor."*
(Devlet ve Toplum. s. 67)

İnsaf buyurun Perinçek, Kıvılcımlı'da göçebe savaşçılarının giderek Medeniyet içinde eridiklerini saptamak için satır aralarına bakmaya gerek yok.

Şimdiye dek okuma fırsatı bulamadıysanız, biz size hatırlatmış olalım:

"BARBARLIKTAN MEDENİYETE GEÇİŞ"

"1) "Tavrı Evvel" : Doğuş sıralarında bir Devletin "Sahib"i vardır. O, bizim bu gün anladığımızdan apayrı bir "Sahip"tir. Tam Arapça aslındaki anlamıyla Devletin "Yoldaş ve gözcü" demek olan sahibidir. Sahip sözcüğünün ilk anlamından kayışı, gittikçe zıt anlama gelişi, Toplumun özellikle toprak münasebetlerindeki soysuzlaşma, derebeyleşme gidişi ile geçirdiği değişikliklere ayna olur.Nitekim, Osmanlı Dirlik Düzeninde ilk Timar sahibi, çiftçi toprallarının "gözcü yoldaşı" iken, derebeğileştikçe, bugün kanunlara kadar sokulan "Toprağın mülkiyet sahibi" kesilmiştir."
(Dr. Hikmet Kıvılcımlı. Tarih-Devrim-Sosyalizm. s.163)

"Bu demokratik teşkilatlı kollektif güce,doğru karakterli insan malzemesine dayanan ilk kuruluş, kısır boğuşmalarla çürümüş, bunalmış eski zalim medeniyeti siler."
(a.g.e. s. 164)

"KAN YERİNE DEVLETİN GEÇİŞİ"

"2) "Tavr'ı Sâni" : İlk barbarın ülkücü karakteri aşınmaya başlar. Toplumda o zamana kadarki kan teşkilatı yerine, sınıflar ve sınıf güreşi geçince: artık, içerdeki gerginliği dengeleştirecek, eski her şeyde (ortaklık: müşareket) prensibi güden gelenek ve görenekler yasak edilecektir. Eski toplumca seçim ve karar adeti kalkar. Hepsinin oylarıyla, davranışlarıyla ortaklaşa hareket edilen yakın ve kandaşları-idareden uzaklaştırmak için Devlet zarurileşir."
(a.g.e. s. 165 - 166)

"BEZİRGAN MEDENİYETİNİN YÜKSELİŞİ"

"3) "Tavr'ı Sâlis" : "Üçüncü tavr" klasik tarihlerin öve öve bitiremedikleri yükseliş çağıdır. İkinci tavr: siyasi, idari yerleşme, üçüncü tavr: sosyal ve ekonomik gelişim devridir."
(a.g.e. s. 171)

"BEZİRGAN MEDENİYETİNİN DURMASI"

"4) "Tavr'ı Râbi" : Üçüncü tavırla varılan en yüksek ekonomik ve politik seviyede durmaktır."
(a.g.e. s. 171)

"Toprak düzeni derebeğileştikçe, beylerin ve bezirganların binbir yoldan aşırıp aşındırdıkları toprak geliri gittikçe azalır. Bu temel çapulculuğu Devlet gelirinin başlıca kaynağı olan toprak gelirini eksilttikçe, hazinede bulunmayan kıymetli madeni, kalp akça çıkararak çoğalmış göstermek gerekir."

"O zaman normal ücretle karnı doyurulamayan, halka karşı kullanılması için de sayısı bir türlü azaltılamayan askeri "dış" maceralarla oyalamak, "ganimet" peşine düşürmek "şan" ve "şeref" uğruna oyalamak gerekiyordu"
(a.g.e. s. 172)

"BEZİRGAN MEDENİYETİNİN ÇÖKMESİ"

"5) "Tavr'ı Hamis" : Durmuş medeniyetin son konağını Naima: "israf" , "izaat" (yitirme), "itlaf" (öldürme) sözcükleriyle özetler."

"Bütün antika medeniyetlerde işleri bu kerteye düşürten ekonomi, "ikiz kardeşi" Tefeci-Bezirgan sermaye sahiplerine, Naima "Hainler: Havene" sıfatını takıyor. Onların Devlet mekanizmasını ele geçirişlerine Düşman ordusunun millet toprağına saldırması gibi bir "İstila" adını veriyor. Ve kim ne derse desin, ilkel sermaye ile Devletin kaynaşması, memlekette en korkunç Alicengiz oyununa yol açıyor."
(a.g.e. s.173)

"Osmanlılıkta ilk ayni irad sistemini üstün tutan "Dirlik düzeni" yerine geçirilen nakdi irad sistemini üstün getirmiş " Kesim düzeni" sonunda varılan: mukataacı, mültezim, sarraf üçüzülü çıkmazında, bütün Müslümanların ortak mülkü olan miri toprakların büyük ölçüde çalınış nizamı egemendir."
(a.g.e. s. 173)

Demek ki Kıvılcımlı hakkında getirilen sıçramalan atlama , göçebe geleneklerinin erimesini görmeme, vs. , şeklindeki suçlamalar mesnetsizdir. Dr. Hikmet Kıvılcımlı zaten bütün tezini, GEÇİŞ, Doğu Perinçek'in deyimiyle *"sıçrama kurgusunun incelenmesi üzerine"* kurmuştur.

Örneğin 1908'de, iktidara komprador burjuvazinin gelişini tesbit eder ama, bu gelişin Avrupa'da burjuvazinin sosyal devrimler yoluyla pre-kapitalist ilişkileri kökünden kazıyarak gelişinden farklı olduğuna da işaret eder ve Makedonya dağlarında isyan bayrağını kaldıran Resneli Niyazi'de sembolize olan Ordu gençliğinin vurucu güç olma gerçekliğinin altını çizer. Ama bunu yaparken de iktidara geçen sınıfın komprador burjuvazi olduğunu bir an bile unutturmaz.

Siz ki; Perinçek, son zamanlarda Türkiye'nin "özgül koşullarını" araştırmaya büyük önem verir oldunuz, bu geçişin Avrupa'dakinden farklı olduğunu, "özgül" olduğunu niçin göremiyorsunuz ? Yoksa "özgüllüğünüzün" sınırlarını Çin Seddi mi çiziyor ?

Kitabımızın 82. sayfasında şöyle diyorsunuz :

"Batılı yazarlardan bilgi derlemeyi ve yamalı bohçalar halinde önümüze getirmeyi bilimle karıştıran, aktarmacı, yaratıcılıktan ve eleştiri gücünden yoksun, başka bir deyişle bilimsel kudreti olmayan, kısır, tez getirmeyen "eserlerin" cirit attığı bir ortamda, Halil Berktay, kitabındaki eleştirel yöntemi yaratıcı çabası ve fikri cesareti ile bilimimizin geleceğine omuz vermiş."

1971 öncesi Yale üniversitesinden ülkemize Mao'culuğu "teşvik tedbirleriyle" ithal eden Halil Berktay ve siz acaba bu "özgüllüğünüzün" bu gün vardığı sonucu değerlendirme, Çin yetkililerinin Marksizm bizim - toplumumuza uymuyormuş" sözlerini, kendinize yönelik, bu toplumda yıllar yılı yaptığınız "ÇKP özgüllüğüne" yönelik bir hesaplaşmanın başlangıç noktası yapma cesaretini gösterebiliyor musunuz ?

Siz "yaratıcı çabanızı", "fikri cesaretinizi" biraz bu konularda harcayın. Unutmayın ki, siz 1971 de ÇKP politikasını Türkiye'ye uyarlamaya çalışırken, Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın Doğu toplumları üzerine orijinal araştırmaları dağlar gibi yığılı duruyordu. Biraz dürüst olun; Halil Berktay'a iltifat olarak yönelttiğiniz *"Taze barbar kanı"* boş laf değildir, dürüstlük, mertlik, yıpranmamış insan maddesi ister. İnsanları önce günah keçisi yapıp, sonra "itibarlarını iade eden" siyasi yapılar, "taze barbar kanına" değil, olsa olsa Bizans sarayına yakındırlar, "yaratıcı çabadan" çok "kapıkullarına" ihtiyaç gösterirler.

Son bir sözümüz daha var:

Dr. Hikmet Kıvılcımlı'yı "burjuva reformu" istemekle, "sınıf savaşını değil , sınıflar arası uzlaşmayı, sosyal barışı savunmak"la suçluyorsunuz. Dr. Hikmet Kıvılcımlı, sizin de çok iyi bildiğiniz gibi, ordu müdahalelerini mutlaklaştırmaz, Orta-Doğu ülkelerinin gerçekliği olarak tesbit eder ve en örgütlü sınıfın programına yol açıcılık yaptığına işaret edip, işçi sınıfının bundan yararlanma olanaklarının bulunup bulunmadığını araştırır.

"Sınıflar arası barışı savunma", 45 milyonun kardeşliğini savunan, devrimcileri gazetesinde açıkça ihbar edip eli kanlı MHP faşistleriyle "kardeşçe" tartışan, siz sosyalizm uyanıklarının işidir.

Siz Nazi ordularıyla Cermen savaşçıları arasındaki ilişkiyi, Türkiye'deki ilkel komüna gelenekleriyle kıyaslama yoluyla Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın tezini "çok parlak" çürütme yolları arayacağınıza ve sosyal devrimini tamamlayıp, Pre-Kapitalist ilişkileri kökünden kazımış Emperyalist Almanya ile aşiretten tefeci-bezirganlığa, kapitalizme dek üç katlı bir toplumsal ehram halinde yaşayan Türkiye'yi karşılaştıracağınıza, 1 - Almanyada sosyo-ekonomik sıkışıklıkların niye hiçbir zaman ordu müdahaleleriyle çözülmediğini biraz inceleyin, 2 - Nazi Almanyası örneği kafanızda Faşizm'i çağrıştırıyorsa 12 Eylül faşizmini, anarşiyi durdurduğu için nasıl alkışladığınızı düşünün.

Aramızdaki ayrılıklar çok büyük Doğu Perinçek:

Biz, Tarih öncesinden bu güne, Ordu içindeki ve dışındaki Tarihsel Devrimci geleneğe sahip çıkarız.

Siz dün yaptığınız Ordu'ya dayalı politikanın yarattığı aldatılmış koca psikolojisiyle Osmanlının kuruluşuna vurur, Atatürk'e ve 2. Atatürklüğü oynayan Evren'e yağ çekersiniz.

Biz Resneli Niyazi'yi, Yakup Cemil'i savunuruz. Siz, Kemalizm dersiniz.

Hal böyle olunca, bize ya zından ya sürgün, size de 12 Eylül patentli "Sosyalizm" düşer. Yalan mı Doğu Perinçek ?★

SARP KURAY

DEV -GENÇ tüm atılgan ve yürekli militanları ile grevlerde, toprak işgallerinde ve mitinglerde Türk ve Kürt halklarıyla omuz omuza mücadele verdi. Ancak bu mücadele parti kurmaylığı yokluğunun yarattığı hastalık ve zaafların da beraberinde getirdi.Dev-Genç herşeyini ortaya koyarak olanak bulduğu her yere direnişçi ruhunu taşıdı. Bundan sonrası İşçi sınıfının öncü müfrezesi, proleterya partisinin işiydi. Bu direnişçi gerçekliği bünyesine çekip, yönlendirmek ve işçi sınıfı yörüngesine sokmak... Türkiye'de proleterya partisi iddiasında olanlar, bırakın yönlendirmeyi, DEV-GENÇ'e kapılarını kapattılar. Sonunda da devrimci gençlik grupları kendilerini "PARTİ" ve gençlik yığınlarını da "SINIF" yerine koyma yanılgısına düştüler.

Bu ideolojik-politik ve örgütsel yanılgıları sıralamak, o dönemdeki oportunistlere, direniş düşmanlarına hak vermek anlamına kattiyyen gelmez. Yine bu uğurda canlarını vermiş arkadaşlarımızı ve onların kurdukları örgütleri karalamak anlamını taşımaz. Onlar mücadelemizde hak ettikleri yeri her zaman alacaklardır. 71 öncesinin ideolojik - politik ve örgütsel yanılgıları 1975-80 döneminin kurgularını da belirlediğinden, üzerinde dikkatle durulmalıdır.

SOSYALİST

— Erdal Öz'ün "GÜLÜNÜN SOLDUĞU AKŞAM" adlı kitabı son günlerde en çok satan kitaplar listesinde birinci sırada.Kitap Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan, Hüseyin İnan ve arkadaşlarının anısına yazılmış. Kitabı okudunuz mu, bu konudaki düşünceleriniz nelerdir ?

SARP KURAY

Okudum. Anlatım zenginliği olan bir belgesel. Siyasi yönüyle de önemli mesajlar veriyor. Ayrıca yeni yetişen kuşaklara, 68 döneminin "En önde ipi göğüsleyen"lerinin idealizasyondan ve yarattıkları üzerine oluşturulmuş, siyasi çevrelerin kalıplarından uzak, gerçekçi bir tanıtımını yapıyor.

Bunları üç başlıkta toplayabiliriz.

1) Kitabın giriş bölümünde Erdal Öz, şöyle diyor :

"12 Mart'ı gerçekleştiren karşıt güçlerin sorumluları, aradan bunca yıl geçtikten sonra, şimdilerde, birbirlerini suçlayan, başarısızlıklarında ve suçluluklarında kendilerini aklamaya çalışan ilginç açıklamalarda bulunuyorlar. Hiç bir açıklamada nedense bu genç insanların adı bile geçmiyor. Sanki hiç görmemişler hiç tanmamışlar bu çocukları; asker - sivil bu yönetimin bu başarısız girişimcileri bu çocukların sırtını hiç sıvazlamamışlar sanki. "(Sayfa 8)

Yazar aynı konuda, Deniz Gezmiş'in kendisine söylediklerini de anlatıyor :

"Evet, 12 Mart'ı beklemiyorduk. Beklediğimiz o değildi. Radikal bir hareket çok şeyi değiştirebilirdi. Çok yazık oldu." (Sayfa 67)

Uzun yıllar devrimci ortama kapalı tutulmuş olaya, yürekli ve doğru bir yaklaşım bu. Hepimiz, tüm devrimci ortam *"Radikal bir hareket bekliyorduk"*. Bu konuda Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde yaptığım konferanslarda, yazdığım broşür ve kitaplarda, 9 MART olayının devrimci ortamdan saklanmış yönlerini gün yüzüne çıkarmaya çalıştım. Stockholm'de konferans verdiğim günlerde, Cumhuriyet gazetesinde 9 Mart'çı emekli general Celil Gürkan'ın, Uğur Mumcu'yla yaptığı söyleşi yayınlanıyordu ve herkese cevap hakkı tanınıyordu. Gazetenin muhabirini davet ettik. Tüm konuşmalarımı teybe almasına müsade ettik. Ayrıca basına yazılı bir açıklama verildi. Konferansta 9 Mart girişimcileri ile devrimci gruplar arasındaki ilişkileri,kendimizden başlamak kaydıyla, tüm detayları ve kurguları ile açıkladım. Türkiye'de açıklamalarımıza sansür uygulandı. Gazetelerde herkesin boygösterdiği "Demokratik açık tartışma" bize gelince durdu. Gerekçe olarak, vatandaşlıktan çıkartılmış bir kişinin değerlendirmeleri yayınlanamaz, deniliyordu. Oysa, vatandaşlıktan çıkartılmış bir çok ilerici ve devrimcinin söyleşileri, yazıları vb. , Türkiye basınında yer alıyordu ve alıyor. O zaman "Yeni Gündem" dergisinde, hem de ismimi vererek ve beni suçlar mahiyette kaleme alınmış 9 MART - 12 MART konulu yayına niye aynı yasak işletilmiyor ? Bence konunun baştan çerçevesi çizilmiş ve dışına çıkmaya müsade yok. Devrimci ortamda da sansür var... 1971 sonrasında, devrimci örgütlenmeler yeniden oluşturulurken "cuntacılık suçlamasından kaçınmak için" , yaşanmış gerçekler yeni yetişen kuşaklardan gizlendi. Böyle olmasa "sırt sıvazlayanlardan" , parababası Tır'cı, 9 Mart'çı "Numan Evrdal"ın, 1976'da VATAN GAZETESİ'ni çıkartabilir miydi ? Bu gazetenin çatısı altında devrimci yazar çizer vb.,toplayabilir miydi? Ve bu gazete yoluyla devrimci ortamda söz sahibi olabilir miydi ? Yine, Tır'cı ve 9 Mart'çı "İRFAN SOLMAZER" Ankara'da Ferit Melen hükümetinden aldığı ve aldırdığı pasaportlarla yurt dışına çıkarak, "84 Sanıklı Denizciler, Askeri Tıbbiyeliler ve Dev-Genç'liler" davasında idam talebiyle yargılanırken 15 günde tahliye ettirilip, "sadık dostları" ile birlikte Avrupa'da devrimci örgütler kurup (Sonradan bu örgütler TKP'ye transfer olmuşlardır) devrimcilik yapabilirler miydi ?

Ayrıca 9 Mart'çı "Liderler"den Muhsin Batur ve Kemal Kayacan gibileri, Türkiye'de önemli bir ilerici potansiyeli bağrında toplamış olan Sosyal- demokrat bir partiye büyük törenlerle girebilirler miydi.

Bununla da yetinmeyip, Muhsin Batur partinin Sol kanadı tarafından Cumhurbaşkanlığına aday gösterilir miydi.

Üzülerek belirteyim ki 9 MART girişimi ve onun gerisindeki ittifak sorununun ideolojik, politik ve örgütsel hesaplaşmasında, devrimci ortam tutarlı davranamamıştır. Bu tutarsızlığın yarattığı boşluklardan "Ajan"lar ve "iflah olmaz cuntacılar" içeri girmişler ve yine ellerinden geleni yapmışlardır.

Erdal Öz kendi ifadesiyle *"Okuyunca görülecektir, bu çocukların bana gizlice anlattıklarında az da olsa ipuçları vardır"* deyip, devrimci bir aydın olarak kendine düşeni yapmakta, herkesin kaçındığı bir konuda, üstelik Deniz Gezmiş' ten yola çıkarak "ipuçları" vermektedir.

2 - Erdal Öz, kitabını 14. sayfasında Deniz Gezmiş'le yazarlar, edebiyatçılar ve benzeri ile ilgili yaptığı konuşmaları aktarıyor.

"Bir ara Deniz, Bugünleri de yazmak gerek *dedi.*

Yazılacak elbette *dedim.* Daha olayın çok başındayız. Zamanla yazılır.

Yarının gerçek edebiyatı bu günün mapushanelerinden çıkacak göreceksin *dedi...*

Doğru söylüyordu

Peki ama neden yazarlarımız içeride değil "

diyerek devam ediyor konuşma.Görüldüğü gibi 68 döneminin yiğit önderlerinden Deniz Gezmiş'in bu çevrelere dostça bazı eleştirileri vardır. 1965-1971 arasını hatırlamaya çalışın. Devrimci, ilerici sinemada; yerli kovboy kılığına girmiş öncüler kovege gidip, yoksul köylüleri "kötü"lere karşı örgütleyip haksızlıkları düzeltiyorlar. Bireysel kahramanlar her türden haksızlığa karşı tek başlarına savaşıyorlar. Şarkılarda "Dağlar bizimdir" teması işleniyor. Devrimci, ilerici romanda çoğunlukla işçi sınıfı yok. Köylülük edebiyatı, yoksulluk edebiyatı yapılıyor. Halkın gönlünde yer etmiş "Kahraman eşkiyalar" zenginlerin, ağaların paralarına mallarına el koyup fakirlere dağıtıyorlar. Devrimci gençliğin atılgan öncü karakteri "köylülük ve kahramanlık" sinemasıyla, romanıyla, edebiyatıyla, vb. adeta besleniyor ve kuşatılıyor. Sonra 12 Mart yenilgisi... Bakıyorsunuz, yenilgi sonrasında "işçi sınıfını görmediler", "köylücülük yaptılar", "öncü savaş deyip kitleleri yok saydılar" vb. deniliyor. İlerici yazarlara, edebiyatçılara ilham veren devrimci mücadele yenilgiye uğrayınca yani ilham kaynakları kuruyunca eleştiriler başlıyor. Tabii ki eleştiri yapılacak, ancak bu eleştiriden her kes nasibini alacak. Bu dediğim çerçevenin dışında davranan devrimci aydınlar olmadı mı ? Mutlaka oldu. Ancak ben ortama hakim olan eğilimden söz ediyorum. Bu eğilime yönelik bir öncü arkadaşımızın dostça serzenişlerini ve eleştirilerini aktarmakla, Erdal Öz üzerinde mutlaka durulması gereken bir konuyu devrimci ortama açmış oluyor.

3 - Kitapta bizim dikkatimizi çeken diğer önemli bir nokta da şu: Bilindiği gibi 68 devrimci gençlik mücadelesi bünyesinden çeşitli siyasi örgütler yaratmıştır. Deniz Gezmiş - Hüseyin İnan ve arkadaşlarının kurduğu THKO bunlardan biridir. 71 sonrasında kurulan bazı siyasi örgütler,12 Mart öncesi örgütlere ve onların öncü kadrolarına sahip olan bazı örgütler, geçmişe göre çok farklı ideolojik-politik ve örgütsel bir hat izlemişler, o zaman da 1968 mücadelesini ve öncülerini objektif olarak değerlendirebilmeleri ve yerli yerine oturtabilmeleri olanağı ortadan kalkmıştır. Her örgüt kendine göre bir geçmiş değerlendirmesine yönelmiştir.

Erdal Öz bu kalıplar dışında, herhangi bir grup çıkarı gözetmeksizin, üstelik de belgesel nitelikteki bilgilere dayanarak tanıtıyor arkadaşlarımızı. Bu güne kadar sadece özel sohbetlerde anılan yanlarını yeni kuşaklara, devrimci ortama aktarmaya çalışıyor. Sanıyorum olayları yaşamış her devrimci aydının görevi bu.

SOSYALİST

— Bildiğimiz kadarıyla siz, genel af'la değil, daha sonra Anayasa Mahkemesinin çıkardığı özel bir affın kapsamına girerek tahliye oldunuz. Hapishaneden çıktıktan sonraki durumunuz ve devrimci ortam hakkındaki gözlemlerinizi özetler misiniz ?

SARP KURAY

Devrimci ortamda yaygın bir şartlanma var; içinde yer aldığımız siyasal grubun veya çevrenin çıkarlarına, kalıplarına uymadığı anda, bizim dışımızdaki gelişmeyi, doğruları görmüyoruz , izlemiyoruz. Görsek de, görmemezlikten geliyoruz. Bu sorduğunuz soruya benim objektif ölçüler içinde cevap verebilmem için, kendi çevremin dışındaki olayı değerlendirmem gerekiyor.

Ben 1975'de hapishaneden çıktığım zaman, hesabını vermem gereken sorunlar olduğuna inanıyordum. Eski yol arkadaşlarımızdan benim de soracaklarım vardı. Ancak bunlar devrimci bir mekanizmanın içinde olmalıydı. Benim veya herhangi bir başkasının sırf kendi haklılığını ispat etmiş olması için geçmişimizin, eleştirilerimiz ve deneylerimizin kullanılması ndan yana değildim Yaşlanmız çok genç olmasına rağmen, boyutu olaylar yaşanmıştı..Etrafıma baktım.Devrimci ortamda büyük bir acelecilik var.Kimse kimsenin ne dediğini dinlemiyor. Geçmişle hesaplaşma, Lenin'in ünlü "Bir teşkilatın, ne olduğunu anlamak için hataları karşısında ne tavır aldığına bakın" tesbitini soyut bir formülasyona dönüştürüp,bunu tekrarlamakla ve yazmakla hallediecek bir duruma sokulmuş.Herkes genel konuşuyor. Bizim derdimiz başka. "68 Kuşağı'nın" yetiştirdiği öncü arkadaşlarımızın bir bölümü katledilmiş, asılmış,sağ kalanların çoğunluğu da hapishanelerde. Nereden bakılırsa bakılsın "Parti" sorununun aceleye getirilecek bir yanı yok. Ancak devrimci ortama erken davrananın bir parti kuracağı havası hakim kılınmış. TSİP bu şartlarda kurulduu.

Diğer yandan, 1968'de devrimci gençlik içindeki ayrışmada TİP'le birlikte davranan Gençlik örgütlerinin, öncü kadroları Avrupa'ya çıkmışlar ve eski kuşaktan İsmail Bilen ile birlikte TKP'yi yeniden canlandırmaya çalışıyorlar. Onlar buna "Atılım" diyor. İsmail Bilen 50 yıllık mücadelenin yetiştirdiği diğer önderlere "ajan, provakatör, vb." karalamalarını yapı-

TÜRK SOLU

Malatya'da Emperyalizme karşı Köylü-Gençlik mitingi yapıldı

Malatya'da 22 Şubat 1969 Cumartesi günü Demokratik Devrim Derneği Malatya Şubesi, Malatya Yüksek Öğrenim Derneği, Turan Emeksizi Yaşatma Derneği ve diğer bazı dernek ve kuruluşların düzenlediği emperyalizm, açlık ve pahalılığı tel'in mitingi Hükümet alanında yapılmıştır.

Onbin'e yakın Malatya'lının katıldığı mitingte işçi ve köylü temsilcileri, Aydınlık dergisi yazı işleri müdürü Vahap Erdoğdu, yazı kurulundan Zeyhan Erdoğdu konuşmuşlardır.

Mitinge başlamadan önce CHP li belediye reisine şehir cereyanının kestirilmesi, halk arasında ve CHP liler aarsında büyük hoşnutsuzluğa yol açmış, AP, GP, ve CKMP li saldırganları sevindirmiştir.

Ancak bu sevinç uzun sürmemiş, bu emperyalist uşaklarınca hazırlanan saldırı plânını, köylülerin kurdukları savunma komiterlerince etkisiz bırakılmıştır.

Saat 14.30 den 17.00 ye kadar devam eden mitingte «Kahrolsun Amerika» «6. Filo Defol» «Kahrolsun Emperyalizm» «Et 12.— TL. Yumurta 50 kuruş» gibi pankartlar dikkati çekmiş, «Tam bağımsız Türkiye» yazılı bir filme meydana büyük boya gerilmiştir.

Mitingten önce kırlarda kumandanına başvuran gençler ve köylüler, Paşa'dan Kanlı Paşa'dan sonra Sükun'un polislerinine güvenleri kalmadığını bildirerek, emniyet tedbirlerinin Ordu tarafından alınmasını istemişlerdir. Ordunun alanda emniyet tedbiri alması halk arasında gören yaratmıştır.

Demokratik Devrim Derneği Malatya Şubes

yor. Dr. Hikmet Kıvılcımlı ve Mihri Belli'nin ajan diye sorumsuzca iftiraya uğramaları bu döneme rastlar. İsmail Bilen'in niyeti belli. Kendi liderliğini ispat edecek. Bunun için de işine gelmeyeni, geçmişini iyi bilenleri karalayıp, parti geçmişini kendi haklılığına göre değerlendirme çabasında. Devrimci ortamdaki 74 sonrası sorumsuzca ortaya atılan "ajanlık" suçlaması furyasını böyle başlattılar. Yine bu çevre, devrimci gençliğin 71 öncesi verdiği mücadeleyi ve taşıdığı direnişçi ruhu karalamaya başladı. Ünlü "goşistler" tekerlemesinin yaygınlaştırılması da bu döneme rastlar. Devrimci gençliğin ve onun mücadelesi içinden çıkmış örgütlerin içine düştükleri ideolojik-politik ve örgütsel çıkmazı ve yenilgiyi kullanarak "ELEŞTİRİ SİLAHINI, SİLAHLARIN ELEŞTİRİSİNE" vardırdılar. Halbuki hesap sormaya kalkıştıkları bu momentte, illegalitenin çekiciliğinde sundukları "parti"lerinin ve geçmişte içinde yer aldıkları ve destekledikleri TİP'in, "68 kuşağının" taşıdığı ihtilalci atılımı,işçi sınıfı yöringesinde, yönlendirememiş olmalarının, ve 15-16 Haziran'da tüm engelleri aşarak İstanbul'u işgal eden işçi sınıfımızı iktidar ana halkası etrafında örgütleyememelerinin hesabını vermeleri gerekiyordu.

Bu çarka kapılmak (ve kapılanmak) için bizim gibilerin, geçmişİMİZİ inkar etmemiz, tüm eksiklerine ve yenilgilere karşı devrimci hareketin ulaştığı mevzileri karalamamız ve inandığımız değerleri yok saymamız gerekiyordu. Ben bunu yapmadım.

71 öncesinde içinde yer aldığım çevreye yönelik ideolojik-politik ve örgütsel bazı eleştirilerim vardı. *"Kürt sorunu","ordu sorununda" "Kemalizm", "Parti"* vb. gibi ana sorunlarda geçmişte yaşadığımız pratiğin ışığında çevremizle tartışmamız gerekiyordu. Aynı zamanda bizden kaynaklanan ve özeleştirisini yapmamız gereken eksik ve hatalarda bulunuyordu. Daha önce de söylediğim gibi bu tartışmaların ve hesaplaşmaların devrimci mekanizmalar içinde sağlıklı yapılabileceğine inanıyordum. Yoksa her an için dağıtıcı olabilirdik. Devrimci ortam, bu aşamada, 71 öncesini doğru dürüst tartışmaya ve çıkarılacak derslerle birlikte -ama inkar etmeden- aktarmaya ve değerlendirmeye kapılarını kapatmıştı. Benden kaynaklanan hatalar da oldu. İşin içine ihanetler ve tezgahlar karıştı. Özellikle "9 MARTÇI"lar ile yapılan "İTTİFAK" arkadaşlarımızla aramızdaki ilişkileri yıpratmıştı. "Kemalist darbecilerle" "İTTİFAK" sorunu devrimci ortamda günah tekkesini bekliyordu. Bu konuları önümüzdeki sayılarda (ÖRGÜTLENME ÇABALARIMIZ, GEÇMİŞİMİZ ve Dr. HİKMET KIVILCIMLI) ile ilgili değerlendirmelerimde işleyeceğimden şimdi üzerinde durmayacağım. Neticede, ben, 1978 yılına kadar gelişmenin dışında kaldım. Hiç bir örgütlenmenin içinde aktif olarak yer almadım.

1976 yılında Devrimci Gençlik, yani 75-80 döneminin yeni Dev-Genç'ini oluşturan eylemci gençlik potansiyeli, 68'lerle paralellikler gösteren bir çizgide, 74'lerden beri devrimci ortamı kuşatmaya çalışan kalıpları paramparça ederek siyasal ve toplumsal mücadelenin içine akmaya başladılar.

Mahir Çayan ve arkadaşlarının, Kızıldere'de katladilmeleri ile noktalanan hayatları ve mücadeleleri, gençliğin heyecanına, eylemciliğine ve direnişçiliğine sembol olmuştu. Devrimci gençlik 1968' in direnişçi önderlerine tüm engelleri aşarak sahip çıkıyordu, diğer yandan "68 kuşağından" eski THKP-C'li öncü arkadaşlar, başından itibaren devrimci gençlik hareketi ile temasa geçip, hareketi yönlendirmeye başladılar. İşte bu buluşmanın ve yeni örgütlenmenin adı *DEVRİMCİ YOL* oldu.

Devrimci Yol iki kanalda gelişti. Birincisi; Devrimci Genclik Üniversitelerde ve ülke içinde ulaşabildikleri her yerde Devlet destekli faşist MHP vurucu timlerine karşı anti-faşist mücadeleyi yükseltti.

(THKP-C'yi orijin olarak kabul eden diğer siyasi gruplar ve TİKKO gibi örgütlenmeler de Anti-faşist direnişte yiğitçe yerlerini aldılar.) Hareketin gelişen bu kanalına, Mahir Çayan'ın öncü savaş stratejisi' nin ideolojik ve örgütsel perspektifi uygun düştü.

Diğer kanalda ise: Hareket, işçi sınıfını temel güç alan bir boyutta sanayi merkezlerine doğru gelişmeye başladı. 15-16 Haziran olaylarının öncü fabrikalarına kadar örgütlenme ulaştı. Özellikle Yeraltı Maden- İş'le militan sınıf sendikacılığına yönelindi. Mahallelerde direniş komiteleri oluşturuldu. Tüm burjuva partilerine ve devlet terörine karşın Fatsa'da kalıcı bir halk yönetimi oluşturuldu. Devletin emniyet güçleri içinde devrimci mevziler kazanıldı. Ve neticede günlük siyasi gazete çıkarmaya kadar varan bir süreç yaşandı. Örgütün 12 Eylül öncesi geldiği bu aşama bence yeni bir durum değerlendirmesini gerektiriyordu. Hareket kendi iç dinamiği ile başlangıç konağındaki idolojisini ve *örgüt* anlayışını aşmıştı.Bu noktada öncü kadrolar gereken sıçramayı örgüte yaptıramadılar sanıyorum. Dikkat edilecek olursa örgütten, ayrılmalarda bu zeminde oldu. İstanbul'da öğrenci gençlik içinde anti- faşist mücadeleyi yürüten kadrolar *"öncü savaş stratejisinden* sapma var *Mahir Çayan inkar ediliyor"* diyerek Devrimci Yol' dan ayrıldılar. Kendi mantıkları içinde haklı bir gerekçe.Ancak örgütün zorladığı toplumsal mevziler ve geldiği aşama çok önemli.

1919' da ülkemizdeki Devrimci mücadelenin başlangıç konağında ilk direniş önderi "Mustafa Suphi ve arkadaşları" ve "Yeşil ordu" denemesinden bu yana, silahlı direnişi örgütlemeye öncülük yapan tüm devrimci örgütlenmeler; *" Devrim ordusunun komuta ve kurmay heyeti: DEVRİMCİ PARTİ olur.Devrimin ordu kitlesi: doğrudan doğruya alt tabakalar, yani bütün ezilen ve soyulan halk "KİTLE" leridir"* ilkesini hayata geçiremediler.

Bizde "silahlı mücadeleye" inanmak, işçi sınıfından, kitlelerden kopmayı ve yalnızca öncü ile savaşmak yanılgısını beraberinde getiriyor. Diğer bir uçtada "işçi sınıfı ve kitle" denildiği anda da "silah" ın inkarına varılıyor.

Devrimci Yol 1919 lardan bu yana yaşanılan süreç içinde önemli bir deney ve gelinen son aşama. Kendi iç dinamiği ile "işçi sınıfına, ezilen ve soyulan kitlelere." doğru bir yürüyüşü var. Diğer yandan da silahlı direnişi reddetmiyor. Ancak bu gelişim bir parti çatısında yönlendirilmedi ve ideolojik - politik ve örgütsel anlamda eksik ve yanlışlar yaşandı.

Bu dönemin çok önemli diğer bir karakterisitiği var. Devrimci ortamda ilk kez, Türkiye Devrimci hareketinden "kopuşan" Kürt devrimcileri Kürdistan Halkının Ulusal ve Sosyal Kurtuluşu için ayrı örgütlenmeler oluşturmaya başladılar. Tabii ki Türkiye devrimci hareketinden ideolojik-politik ve örgütsel anlamda "kopuşma" ve bu alanda yaşanılan pratik ayrı bir değerlendirme konusu. Bu günkü konuşmamızın kapsamına girmiyor. 75-80 arasında Kürt devrimcilerinin önüne büyük engeller çıktı. Örgütler kendi aralarında Türkiye devrimci mücadelesine benzer ilişkiler ve çelişkiler yaşadılar, yaşıyorlar. İdeolojik planda, hem; "Türk ve Kürt Proleterya'sının sıkı elbirliği" sorununda, hem de; "Kürdistan Halkının Ulusal ve Sosyal Kurtuluş Hareketi'nde artık kaçınılmazlık haline gelen devrimci, ilerici ve anti-emperyalist yönelişin, önündeki en büyük engel ağalık ve burjuva düşünce ve davranışından kopuşma" sorununda ilkeli bir tavır izlenemedi. Bunlar hala yakıcı sorunlar olarak gündemdedir. Ancak bütün eksiklerine rağmen "Kürdistan sorunu" 1975-80 arasında engelleri aşarak Türkiye gündemine sokulmuştur.

Özetlersek :

1980 öncesinde devrimci hareket açısından yaşanmış önemli bir deneyim var. Bu birikimi dar grupçu yaklaşım batağına saplanmadan değerlendirebilmek, günümüz mücadelesinin dayattığı modern örgüt ve savaş metodlarını yaratma görevinin acil bir önkoşulu olarak önümüzde duran, geçmiş mücadelenin ulaştığı mevziler ve taşıdığı birikimlerle bağ kurmanın tek geçerli yoludur.

Görevin çapı, salt 1975-80 arasında yaşanan dönemin değil, 1919'dan, devrimci mücadelenin başlangıç konağından bu güne uzanan sürecin duru bir biçimde ortaya konmasını zorunlu kılmaktadır. Ülkemizde, genelde Asya ülkelerine has o subjektif bakış kalıpları içine sıkıştırılıp, bu güne dek ayrı ayrı mevzilere altlık edilmiş, hatta mevzilerdeki o ayrılıkların varlık gerekçesi gibi gösterilerek taşıdıkları potansiyel toprak edilmiş birikimlerin arasındaki tarihsel bağ ve ilişki mutlaka kurulmalıdır.

Çünkü 1919'lardan günümüze açılan mücadele kanallarının çeşitli konaklarında yaratılımış sözkonusu ideolojik ve örgütsel değerlerin taşıdıkları potansiyelin işçi sınıfı adına somut bir güce dönüştürülebilmesinin tek koşulu, bir örgüt çatısı altında yanyana getirilmeleridir. Bu koşulun oluşturulması görevi devrimci mücadelenin öncü kadrolarına düşmektedir.

Bu gün ülkemizde, sosyalizm savaşının öncü kadroları esas olarak son iki kuşağın insanlarıdır. Onların yanısıra, geçmişten gelen değerli öncüler ve birikimleri de saymak gerekir.

Demek ki, en büyük darbeyi yemiş göründüğü noktada, devrimci hareket geçmişiyle bu günün sentezinden yaratabileceği potansiyel anlamında, en kuvvetli ve avantajlı olduğu bir dönüşüm konağındadır.

Yeterki, soruna şu ya da bu grubun değil, genelde devrimci hareketin canlandırılması -modernleştirilmesi açısından bakılsın.

SOSYALİST

— Buraya kadar yaptığınız değerlendirmeler ışığında son günlerde mücadeleye giren Gençlik Kuşağına ileteceğiniz bir mesaj var mı ?

SARP KURAY

Bence sorun, siyaset arenasının perdesini yeni yeni aralamaya ve yürümeye başlayan gençlerde bağlanmamaktadır. Onlar her zaman ki gibi, ülkemizdeki toplumsal doku içinde, çağrılı oldukları göreve, tarihin derinliklerinden aldıkları öncü karakterleriyle yönelecekler ve bu hareket "istek ve iradelerden" bağımsızca gelişecek ve genişleyecektir. Tarihsel akışı durdurmaya, geri çevirmeye kimsenin gücü yetmez.

1908 öncesi dönemde, Abdülhamit'in derebeyi devleti çok geniş hafiye şebekesiyle ve ağır zulmüyle muhalif örgütlenmeleri ve dağa çıkma eylemlerini nasıl durduramadıysa, 1919'larda emperyalistlerin ülkedeki fiili işgali bağımsızlık mücadelesine katılımı engelleyemediyse, 12 Mart faşizm'inin işkenceleri, idam sehpaları ve kahpe pusuları sosyalizm adına canlanını vermeye hazır yeni bir kuşağın fütursuzca mücadeleye katılmasını nasıl durduramadıysa, ülkemiz tarihinin en karanlık ve kanlı asyfalarını yazan 12 Eylül faşizmi de yeni genç kuşağın devrimci mücadele ile buluşmasının önüne hiçbir önlemle geçemez, geçemeyecektir.

Ancak bizim açımızdan sorun, bence bu buluşma noktasında başlamaktadır. Var olan devrimci birikim yeni kuşağa nasıl bakacak, onunla hangi kurallar çerçevesinde ilişki kuracaktır ?

Bu gençler, adeta tarihi yeniden tekerrür ettirecek siyasi kurgulara altık mı edilecekler, yoksa modern örgüt ve savaş metodları içinde iktidar ana halkasını yakalayan örgütlenmede mi yerlerini alacaklardır.

Uzun zamandır suskun devrimci ortama yeni bir *"Dirimsel güç üfürmeye"* çağrılı bu gençlik eylemciliğinin, eski siyasi kurguların canlandırılmasına bir aşı olarak değil, iktidarı hedefleyen bir mücadelenin temel dinamiklerinden biri olarak değerlendirilmelidir. Ben soruna bu açıdan bakıyorum.

Ayrıca, bizde tarihsel ve toplumsal kurgulardan kaynaklanan bir hata var: özellikle Orta-Doğu ülkelerinde toplumsal hareketlenme büyük ölçüde tarihsel devrimci güçlerden geldiği için, toplumsal hayata yeni giren ve aşınmamışlığıyla etkinliği ele geçiren her ileri atılış tarihin kendisi ile başladığını sanıyor. Bu genel kuralı, özelde gençlik mücadelesinde de takip etmek mümkün.

Devrimci mücadelenin içine girmeye hazırlanan bugünün kuşağı açısından, söz konusu toplumsal kurala yönelik alınabilecek en geçerli önlem, bizim düştüğümü hatayı dikkate alarak mücadelenin kendileriyle başlamadığını bilmeleri ve 1980 öncesinde işlevini, yenilgiyle bitirmiş olan bu olaya yeniden kan vermemeleridir.★

✱✱✱

68 Kuşağının yetiştirdiği öncülerden bir bölüğü Kızıldere'de katledildiler.

ALİ BERKTAY

★★ DOĞU PERİNÇEK'E CEVAP

Başlıca konumuz olan Tarihin büyük GEÇİT konaklarında, tek vurucu güç barbarların, Tarihöncesi toplumundan aldıkları sosyal gelenek-görenekli üstün kollektif aksiyonlarıdır. Medeniyet doğrken,yeryüzünde bilimsel anlamıyla VAHŞET toplumu kalmamış gibidir. Dünya en az çömlekçilik (balçıgı pişirme) zanaatini keşfetmiş Asagı barbarlardan yukarıya doğru; Orta Barbarlar ve Yukarı Barbarlar ile kaplanmıştır. En ilk gelenekler ve Mitolojiler (kazalbilimler) gibi Berose ve Heredot Tarihleri de, Etnoloji (urkbilimi) ve Arkeoloji (eski-eserler bilimi) araştırmaları da bunu açıklıyor.

Antika Tarih: Irakta Protosümerlerden, Mısırda Predinastik toplumlardan Modern çağa gelinceye değin, belirli Coğrafya ve Tarih üretici güçlerinden hız alan barbar yığınlarının, nöbet sırası düştükçe medeniyete geçişleri tarihidir. Bir medeniyetten ötekine geçişler: yeni ve taze (Coğrafya-Tarih-Kollektif aksiyon) üretici güçleriyle eşitte bekleyen bir Barbar toplumun Antika Tarihe girişinden başka bir şey değildirler.

Antika Medeniyetin kendi içinde- Modern medeniyette görünene benzeyen- bir SOSYAL DEVRİM imkansızdır. Yeni bir Sosyal Sınıf, eski gerici Sosyal Sınıfı devirip medeniyeti kurtaracak durumda Kollektif Aksiyon Gücü sağlayamaz. O zaman eskimiş medeniyetin üretici güçlerinin boğan üretim münasebetlerini kökünden kazıyacak barbar yığınları akına başlar. Barbarlar, tarih öncesinin en sağlam İlkel Sosyalist (gelenek- görenek ve kollektif aksiyon) üretici güçlerini harekete geçirirler. Eskimiş medeniyette en az bulunan şey sözelilikle o güçlerdir. Onun için eski medeniyet dayanamayıp, inanılmaz çabuklukta yıkılır. Bu da bir Devrimdir, ama, Sosyal Devrimin zıddına eski medeniyeti kurtaracağı yerde yok ettiği için: o'na TARİHSEL DEVRİM adı verilebilir. (Dr. KIVILCIMLI. TARİH-DEVRİM- SOSYALİZM. s.8-9)

Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın genelde Doğu, özelde Orta-Doğu ülkelerinin tarihsel ve sosyo-ekonomik yapılarına getirdiği açılımın, böyle bir Antika-Modern Tarih kıyaslamasına gitmesinin ve her iki kategori içindeki gelişim ve sıçrama konaklarının farklı süreçlerini göze batırmasının temelinde, Antika Tarihte sosyal sınıflarca aşılamayan sıkışıklıkların (Bu kimi zaman bir medeniyet yıkılışı problemi olmuş, sosyal devrimler çağına geçilip dışarıdan barbar akını imkansızlaşınca da,sıkışıklıkların ilkel komüna gelenek-göreneklerinden kalma vurucu güç özelliğini taşıyan iç yapılarca açılması ve toplum mekanizmasında reformlara gidilmesi sonucunu vermiştir.) barbar toplumların dışarıdan ya da içeriden Tarihsel Devrim mekanizmasını çalıştırmalarıyla açıldığını bulmuş olması yatmaktadır.

Demek ki, *"Kıvılcımlının ordu konusundaki görüşlerini dayandırdığı tezleri"* eleştirmek, her şeyden önce SOSYAL DEVRİM-TARİHSEL DEVRİM gidişleri üzerinde fikir belirtmeyi gerektirir.

12 Eylül 1980 sonrasının hızlı tarih tartışmacılarından Doğu Perinçek, Temmuz 1986'da Kaynak Yayınları'ndan çıkan "Osmanlı'dan Bugüne Devlet ve Toplum" adlı kitabının bir bölümünü de, Mart 1971'de yazdığı Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın *"Ordu ve Devlet Teorisinin Eleştirisi"*ne ayırmış.Ayırmış da, 30 sayfalık eleştirisinde Tarihsel Devrim kuramından tek söz etmemiş. Bunun yanısıra, Kıvılcımlı'nın Osmanlı Devleti ve Ordusu konusundaki görüşlerini eleştirirken, "Osmanlı Tarihinin Maddesi" ne hiç yönelmeyip, diğer iki temel kaynak yanında "Halk Savaşının Planları"dan yararlanmasının altında, Kıvılcımlı'nın vurucu güç özlelliğini sadece Ordu içinde aradığı imajını yayma gayretkeşliği bulunmaktadır. Çünkü söz konusu kitap yaklaşmakta olan döneme ilişkin alınacak Leninci tavrı tartışmakta ve vurucu güç gerçekliğini o momentin nesnel koşulları içinde incelemektedir. Kaldı ki o kitapta sözü edilen "İttifak güçlerinden" işkence gören Tümgeneraller, Albaylar, hapiste yıllarca kalan sayısız subay hala akıllardadır.

Ancak Doğu Perinçek istediği kadar gizlemeye çalışsın, Dr. Hikmet Kıvılcımlı bu kitapta bile tarihten gelme isyan potansiyelini ordu ile sınırlamaz.:

"O Vurucu Güç, belirdiği gibi, en derin ve en geniş Tarih ve Toplum olanaklarına dayanır. Onun için, hem bu günkü Türkiye toplumunun, hem dünkü Osmanlı İmparatorluğunun türlü ilişki ve çelişkileri içinde o vurucu gücün en inanılmaz canlı elemanları ve etkitepkileri yaşamaktan kalmamıştır. Toplum içinde "Alevi" *yahut* "Türkmen" *adlı varlıklar, eski Osmanlı İmparatorluğundan birer parça olan özellikle Arap ülkeleri (Mısır-Cezayir-Libya-Sudan ve ilh, ve ilh..) devrimci örnekleri gözlerimiz önündedir."*

(Dr. Hikmet Kıvılcımlı, Halk Savaşının Planları, s. 193)

Bir tezi eleştirirken, onun dayandığı temel fikire değinmekten kaçmayı bilimsel dürüstlükle bağdaştıramadığımızı hatırlatıktan sonra, Perinçek'in kendi içinde bile tutarlılık taşımayan görüşlerinin değerlendirmesine geçelim.

Perinçek'in en büyük tutarsızlığı, Devlet'in gelişim sürecini izlerken kural olarak koyduğu "sıçramalar" ve "kopuşlar"ı, nedense genel olarak toplumun gelişimi içinde takip etmekten kaçınması, bu noktada Dr. Hikmet Kıvılcımlı' nın getirdiği açılımları kendi buluşumuş gibi sunmasıdır.

"Osmanlı Devleti, toprak üzerinde özel mülkiyetin gelişmesi, toplumun feodalleşmesi, sınıfların belirginleşmesi ve sınıf çelişmelerinin keskinleşmesi yönündeki bir gelişme üzerine doğmuş, büyümüş ve güçlenmiştir."

(Osmanlıdan Bugüne Toplum ve Devlet, s. 53)

"Dr. Kıvılcımlı, Tarih içindeki sıçrayışları, her tarihi aşamada kurumların ve sınıfların nitelik değiştirmelerini bir tarafa atarak, ilkel toplumdan kalma bir geleneğin Burjuva Devlet cihazı içinde yaşadığını iddia ediyor."

(A.g.e. s.54)

Şimdi de Perinçek'in bu "nitelik değiştirmiş kurum ve sınıfların" mücadelesini nasıl izlediğini görelim. Öyle ya, madem *"toplumdaki her sıçrayış, her yeni üretim tarzı, kendine uygun üst yapıyı"* oluşturmaktadır,bakalım sayın Perinçek "yeni" üretim tarzının getirdiği "yeni" sosyal sınıf örgütlenmelerini nerelerde aramaktadır?

"Göçebe Türkmenlerle feodalleşen Osmanlı Devleti arasındaki çelişme, iktisadi sebeplere dayanan bir kültür, gelenek ve görenek zıtlığından geliyordu. Osmanlı devleti, göçebeleri iskan etmek, bunları feodal sistemin boyunduruğu altına almak, onları feodal sisteme uydurmak istiyordu. Göçebeler ise eski hayatlarını,ekonomilerini, gelenek ve göreneklerini sürdürmek peşindeydiler. Bu yüzden, Osmanlı tarihi boyunca kanlı sınıf savaşları oldu, yüzbinlerce insanın kanı aktı."

(A.g.e. s 67)

"13. yüzyıldaki Moğol istilası,Anadolu'daki feodal gelişmeyi krize uğrattı." (s. 63)

"Feodalitenin Sünnilik mezhebine karşı göçebelerin ideolojisi olan Batınilik canlandı.....Türk göçebe gelenek ve görenekleri, göçebe kültürü canlandı." (s. 64)

"Selçukluların son zamanlarındaki Babai isyanlarının sözünü etmiştik. Aynı şekilde Yıldırım Beyazıt ordusundaki göçebe geleneğine bağlı askerlerin *(a.b.ç.) Timur tarafına geçmesi de, kendi sınıf tutumlarını almalarıydı." (s. 73)*

"Şehzade Musa Çelebi'nin atalarının göçebe geleneğine sarılması ve göçebe savaşçılarına dayanarak anti-feodal bir tutum göstermesi karşısında....." (s. 76)

Hem Dr. Hikmet Kıvılcımlı'yı *"her tarihi aşamada kurumların ve sınıfların nitelik değiştirmelerini bir kenara atmakla"* suçlayacaksın, hem de Devlet'e karşı isyan, sınıf savaşı olarak verdiğin her örnek, *"göçebe gelenek görenekleri"*, yani Barbar toplumun, Kandaş anayasanın özelliklerini taşıyan kurumlara dayanacak !

Çünkü sıkışıyorsunuz sayın Perinçek ! Sizin "kuramınız" tarihsel gerçekleri çözümlemeye yetmeyince, kalıplarınızı "bir kenara koyup" , Dr. Hikmet Kıvılcımlı' nın getirdiği, Tarihsel Devrim tezinin doğrudan sonucu olan açılımları kurnazca kullanıyor ve Doktor'un bu konuda yazdıklarını yok sayarak, sadece Devlet içinde yaşamış gelenek göreneklerden söz etmiş gibi davranıyorsunuz.Biz bu yavuz hırsızlığınıza, Kıvılcımlı'nın Batını tarikatlar konusunda söylediklerinden bir alıntıyla yanıt verip, sonra yeniden değerli fikirlerinize dönelim:

"Mekke patricilerinin (Kureyşlilerin) elebaşısı Ebu Süfyan dölünü ve parayla Müslüman olmuş sınıfdaşlarını, gene para ve kalleşlikle iktidara geçirtenlere "Hariciyye" denildi: Bunlar, Peygamberin İLKEL sosyalist prensiplerini dürüstçe güdecek olan "Osman'ı ve Ali' yi sevenler mü'min değildir !" parolası ile Emeviye saltanatını kurdular. Görünüşte "Zalim Hakim üzerine katl ile huruç" (İsyan) taraftarıdırlar. Ama "Mümin"i (İnanmışı) anlayışları gibi,"Huruç" u uygulayışları da Müslümanlıkta ilkel sosyalizm geleneklerini kökten yolmaya vardı. Onlara karşı, Ali'ye : "Sen Tanrı'sın !" (Ent el ilâhı) diyen (Yunan tanrılar babası Zeus'e benzetirce) gök gürlemesini Ali'nin sesi bilen, bir gün Ali yeryüzüne inince bütün "Haramları mübah" kılacak diye Hristiyanlıktaki Mehdi'yi bekleyen Şii'lik çıktı: Orta Asya göçebelerinin meşreplerine uygun bir İran Irak halk muhalefeti kurdu. İslamlık çeyrek yüzyılını doldurmadan, bu iki zıt kutup doktrinden birincisi, Firavun ve Nemrut çağından kalma Doğu Devletçiliği ile, kimin arabasına binerse onun türküsünü çağırarak, kurulmuş iktidarı ebedileştirdi: ikincisi : İslam medeniyeti bata çıka giderken, ikide bir Orta Asya'dan "Zuhur" edip sızmış Barbar etkileri altında, resmi iktidara karşı bitmez tükenmez Muhalefet biçimleri fışkırtıp ebedileştirdi. İktidar: açık "Zahiri" doktrinlere (Derebeğleştirilmiş sözde "Şeriat"e) tutunarak kelleler uçurdu. Muhalefet: zorbalık önünde ister istemez "Batını"(Kanında: gizli) doktrinler karanlığına sığındı."

(İlkel Sosyalizmden Kapitalizme İlk Geçiş: İngiltere, 1965, İstanbul, s. 56 - 57)

Görüldüğü gibi İslamiyeti baştan feodal devlet olarak koyan Perinçek'in, kendi içinde tutarlı kalarak, Şii, ülkemizdeki adıyla Alevi gerçekliğinin ilericiliğini göçebe gelenek-göreneklerine indirmesine olanak yoktur. Çünkü o zaman Hz. Ali'nin nasıl olup da İslamiyet kuruluşunda "Hz. Muhammed'in kılıcı" olarak görev yaptığını açıklayamaz. Demek ki, Perinçek'in bu görüşü tamamen eklektiktir.Bir kısmı kendi kalıpçı, çarpık tarih anlayışından gelen bu görüşün geri kalan "göçebe gelenek-görenekleri", vs. yanının nereden alındığı konusunda artık daha fazla bir yorum yapmaya da biz gerek duymuyoruz.

Aynı konuda bir başka yaklaşım çarpıklığı da hemen sınıtıyor: Doğu Perinçek Alevilik olayını sünepeleşmiş ve ehlileştirilmiş tekkede değil, kırsal alanda direnen ve kendisi gibi Mao'cularda da bitmez tükenmez kaynak olmuş, aynı zamanda onlardan büyük darbeler yemiş Alevi isyancılık gerçeğinde arıyor da, iş Ordu'ya, Devlet'e geldi mi, "NATO ordusunda bu gelenekler yaşar mı ?" oluyor. Perinçek, "folklorik" kıyafetlerle gecekondu örgütlenmesine ve köylü ilişkileri kurmaya giden bir siyasetin lideri olduğundan, bu popülizmi garipsemiyoruz. Ancak tarihsel gerçeklerin bu denli çarpıtılması karşısında, bir iki hatırlatma yapmayı da uygun buluyoruz.

Bu gün "göçebe gelenek-görenekleri" bizatihi yaşatan Kürt aşiretlerinden birinin reisi durumundaki, İsviçre'de yaşamını sürdüren Kamran İnan ayrıdır, onun ardındaki aşiretin içinde yaşattığı ilişkiler ayrıdır.

1908'de dağa çıkan isyan potansiyelinin temsilcisi Resneli Niyazi, Teşkilat-ı Mahsusa fedaisi Yakup Cemil, Mülazım Atıf ayrıdır, iktidara gelen Alman kompradorlar ayrıdır.

1960'da, yaptıkları baskınla bir gecede DP iktidarını hapse atan genç subaylar hareketi ayrıdır, Ordu hiyerarşisinin tepeden bağlanmasıyla harekatın Finans-Kapital yöringesine oturtulması ayrıdır.

İslam Anayasası Şeriat'ın, Kandaş toplum gelenek-göreneklerine bağlı kalarak "Beytül Mali Müslilym" (Toprağın mülkiyeti tüm Müslümanlarındır) demesi ayrıdır, sonradan tefeci-bezirgan sınıfın sosyuzlaştırmasıyla Şeriatın derebeyileşmesi ayrıdır.

Aynı şekilde, Osmanlı devleti' nin kuruluş döneminde getirilen Dirlik düzeni ayrıdır, bu düzenin geleştirilmesini sağlayan dinamikler ayrıdır, sonradan gelen soysuzlaşma ve derebeyileşme ayrıdır.

Eğer yanlış diyorsanız, size bir soru yöneltelim: Şeyh Edebali, Hacı Bektaş, Ahi Evren kimlerin liderleridir ? Bu insanların tepesinde bulunduğu toplumsal güçler, Osmanlı kuruluşunda Osman Gaazi'nin yanında yer almamışlar mıdır ? Almışlarsa, bu olguyu sonradan aynı güçlerin Devlet'e isyan potansiyelinin kaynağı olmalanyla açıklayabilir miyiz ?

Perinçek, Osmanlı'nın devlet olmadan önce sınıflara parçalandığını kanıtlayabilmek için tüm çabasını harcıyor. Çünkü o zaman "Osmanlı Devleti"nin gerekliliğini açıklayabilecek, "feodal devleti" gerekçelendirebilecektir.

"Gelişme, göçebeliğin çözülüp feodal toplumun gelişmesi yönündedir. Feodal karakterdeki toplumun ortaya çıkardığı devlet, feodalitenin halk üzerindeki, yani köylüler ve göçebeler üzerindeki baskı aracıdır."

(Devlet ve Toplum, s. 62)

Bu açıklama akla derhal şu soruları getirmektedir: Peki bu Devletin kurulması, o göçebelerin Medeniyet topraklarına saldırmasıyla olmamış mıdır ? Göçebeleri, "Sultan", "Aristokrasi" medeniyet üstüne feodal baskı ile mi saldırttı ? Kurucular bunlarsa, o zaman göçebeliğin çözülüşü ve örneğin Moğol akınıyla yeniden canlanması Devlet içinde de neden takip edilmiyor ?

Perinçek mantığını, Engels'in Barbar toplumun iç gelişimini takip ederken yaptığı bazı tesbitlere dayandırmak istiyor.

"Askeri demokrasi ise, komşularını yağma etme ve ezme esası üzerine kuruluydu. Bunun sonucu olarak, askeri demokraside askeri şefler ve etrafındaki ast-şefler, "Kendi öz halkına karşı bağımsız tahakküm ve baskı araçları haline geldiler."

"Bütün bu açıklamalar, Türklerdeki gelişmeler için de geçerlidir: Sürülerin belli ellerde toplanması; sürü sahiplerinin, aynı zamanda, çözülen kandaş topluluğun yerini alan askeri demokrasideki askeri şefler olması: ve bu askeri şeflerin, başka toplulukları yağma ederek zenginleşme amacı yanında, "ken-

►

İşte MHP'nin, 12 Eylül darbesinden sonra başından geçenler bu kurguya göre yaşandı. İlk anda faşist milislerin geniş bir çapta tutuklanması, parti yöneticilerinin içeri alınması ve yurt çapında bir operasyona girilmesi, yanlızca bir aldatmaca gibi görülmemelidir. Çünki MHP finans-kapital için bir araçtı. 12 Eylül'e kadar ki dönemde bu aracı istediği tarzda kullandı ve yeni döneme girerken taktik olarak onu geri çekti. Bu geri çekiş, MHP'nin yukarıdaki alıntıda verdiğimiz yapısal zaaflarından dolayı belli kayıplarla gerçekleşti.

Vatan Gazetesi sahibi "Devrimci" Numan Esin MHP'nin kuruluş günlerinde Alpaslan Türkeş ile.

Böylece bir çok şey daha iyi görüldü. 12 Eylül öncesi aktif antifaşist mücadele içerisinde olan devrimci gruplar genellikle MHP'ye karşı mücadeleyi "Faşizm'e karşı" mücadele olarak gördüler. Silahlı mücadele, okullarda, mahallelerde faşist milislerle çatışma sınırını stratejik anlamda aşamadı. Anti-faşist mücadelenin böylesine sınırlılık içine hapsolması en çok 12 Eylül tezgahçılarının işine geldi. CIA ve Pentagon merkezlerinde faşist darbenin planlaması yapılırken; faşistlerin azgın saldırıları ve buna karşı devrimcilerin direnişi "anarşi-terör" demagojisiyle ve istenen sınırlar içerisinde tutularak kullanıldı. Sade vatandaşa "sokağın denetime alınamadığı gösterilerek" askeri darbeye zemin hazırlandı. Bu plan içerisinde daha önce de belirttiğimiz gibi MHP bir araçtı. Oysa kendini stratejik bir amaç olarak görmek istiyor ve öyle davranıyordu.

12 Eylül öncesi giriştikleri, Maraş, Sivas, Çorum ve Malatya olayları, faşist bir ayaklanma ile iktidara gelmenin provalarıydı. Fevzi Tuz isimli bir itirafçı faşist, Nokta dergisine yaptığı açıklamada şöyle diyor. *".....MHP'nin militan grubu, yanı şu anda Mamak'ta yatan kesim, ülkücü kesimin kesinlikle silahlı mücadele sonucu iktidara geleceklerine inanıyorlardı. Onların nazarında parti paravan bir gruptur. Muhsin Yazıcıoğlu'ndan, Yılma Durak'a kadar bu görüş hakimdir.Çünki MHP'nin yasal yollardan iktidara gelmesi çok zordur." (Nokta. 21 Aralık 1986)*

Sözü edilen eğilim bu günkü MÇP'nin kuruluşunu gerçekleştiren eğilimdir ve Türkeş'in desteğindedir. MHP içindeki aynımı daha net vermesi bakımından eski faşist avukat Mehmet Öztürk'ün Yeni Gündem dergisine yaptığı değerlendirme ilginçtir.

"MHP'nin çıkardığı 17 Milletvekilinin 10'u etnik çatışmaların yoğun olduğu yerlerden çıkmıştı.Bu da milliyetçilerin 80 öncesi stratejilerini sürdürmeleri halinde, ancak içsavaşla iktidar olabileceklerini gösteriyordu. Bu gün. memleket nüfusunun yarısına yakınının telef olmasını göze almadan bunu savunmak mümkün değildir. Bu gün Türk Milliyetçilerinin benimsediği strateji, büyük sağ kitle partisi içinde yer alarak ve heterojen bir toplumda yaşandığını kabul ederek iktidar olmaktır." (Yeni Gündem. 25-31 Ağustos 1986) Böyle düşünen M. Öztürk MÇP'nin Gaziantep ilbaşkanı olması için yapılan öneriyi kabul etmemiş, şimdi ANAP'ı destekliyor.

ANAP ve DYP'de yuvalanmış eski faşistlerin sayısı hiç te küçümsenecek gibi değil. 28 Eylül seçimler öncesi, aralarında Halil Şıvgın, Mustafa Taşar, Ercüment Konukman'ın da bulunduğu 22 ANAP Milletvekilinin Türkeş'i ziyaret etmesi, bu tesbite çarpıcı bir örnektir. MÇP'nin Samsun Milletvekili adayı ve eski MHP Bafra ilçe başkanı Av. Mehmet Kurt bu gerçeği şöyle ifade ediyor. *" Bizim kadrolarımız şu an ANAP'ta ve bürokraside kilit noktalarda. Bu bizim için bir avantaj. İş yaptırabilme kaabiliyetimiz var. Pek çok bakanlıkta kilit noktalarda arkadaşlarımız var." (A.y)* Evet eski MHP kadroları bu gün özellikle ANAP içinde ve Devlette önemli noktaları tutmuşlardır. Ancak bunlar, ANAP içerisinde bir "sağ kitle partisi"yle politika yapmaya devam mı edecekler? Yoksa bazı eski faşistlerin söylediği *"Başbuğ gelir, her kes toplanır."* varsayımı mı gerçekleşir. O'nu zaman yani, normal olarak, siyasi yasakların kalkıp Türkeş'in doğrudan politik mücadele içine girmesi gösterecek.

MHP'nin içerisinde 12 Eylül sonrası meydana gelen bir diğer ayrım da Agah Oktay Güner ve Taha Akyol'un temsil ettikleri akımdır. Bunların liderliğini yapan Gün Sazak 12 Eylül sonrası öncesi öldürülmüştü. 12 Eylül sonrası önce Mamak Cezaevinde daha sonra Askeri İstihbarat Okulu'nda tutuklu oldukları sırada, Türkeş'ten kopuşan bu isimler bu gün Tercüman Gazetesi'nde "Çağdaş Sağ" dedikleri bir çizgi izlemeye başladılar.

Agah Oktay Güner "Çağdaş Sağ"ı şöyle tanımlıyor: *"Ben sağ'ı, kültür milliyetçiliği ve ekonomide liberalizm olarak anlıyorum. Sağ mülkiyet anlayışında, piyasa ekonomisi anlayışında zamanın getirdiği değişiklikleri kabul etmelidir. Kültür anlayışında yine zamanın sesini duyabilmelidir. Ben çağdaş sağ derken, Türkiye'deki sağ düşüncenin, demokrasiye inanan, parlementer düzeni kesinlikle savunan, parlamenter düzen dışında hiç bir düzeni kabul etmeyen, özel mülkiyete saygı duyan, başıboş bir ekonomi değil, demokratik planlama ile ekonomiye yön veren bir sistem bütünlüğünden söz ediyorum." (Nokta. 23 Kasım. 1986)*

İşte bu düşünceler doğrultusunda MHP Genel Yönetim Kurulu üyeliğinden, Demokrasi Panellerinin tartışmacılığına doğru uzanan bir eğri çizerek Agah Oktay Güner ve Taha Akyol, Türkeş'ten koptular. Dün Hergün Gazetesinin Genel Yayın Yönetmeni olan Taha Akyol bu gün Tercüman'ın Genel Yayın Yönetmenliğini yapıyor.

Özetlersek, eskj MHP'nin taban ve kadrolarının bir bölümü ANAP ve DYP gibi sağ kitle partilerinde yuvalanmış, bir bölümü "Çağdaş Sağ" diye yeni bir çizgi tutturmuş, bir diğer bölümü, özellikle MHP'nin Komando Kamplarından yetişmiş silahlı kadroları 80 öncesinin Gençlik kolları ve Ülkü Ocakları yöneticileri de MÇP'yi örgütlemişlerdir.

Bu gün MÇP yöneticilerinin önünde (1968 öncesi Türkeş'in olduğu gibi) "Vurucu Güç" organize etme adımının olduğu kesin. 22 Eylül 1986'da MÇP'nin İstanbul'da yaptığı ve Türkeş'in konuşmacı olarak katıldığı mitinge katılan Liseli gençler faşist hareketin bu aşamada nereye yönelditğinin açık işaretini vermiştir. *"Fatih Vatan Lisesi, Bozkurtların Kalesi"* sloganıyla mitingte boy gösteren gençler, bir anda gözlerin MÇP'ye dönmesine neden olmuştur. Dönemin getirdiği objektif koşullardaki farklılıkları unutmadan başlangıçta MHP'nin yaşadığı süreci, izlediği stratejiyi MÇP'de de gözlemleyebiliriz.

Demek ki genel görünüm şudur: MÇP; liselerden başlayarak, "Bozkurt" temasını önde tutan bir çizgide gençliği silahlı aksiyona yönelik olarak örgütlüyor. MÇP'nin başında eskiden Türkeş'e bağlı olarak çalışan Ali Koç, MHP İstanbul Gençlik Kolu Başkanı Kazım Ayaydın, Ülkü Ocakları Başkanı Muharrem Şemsek ve Emekli Komando Albay Mehmet Alanyuva'nın olması bu konuda yeterli fikir veriyor.

ANAP içinde ve Devlet bürokrasisinde yer alan kadrolar şimdilik, MÇP'nin çağrılarına pek kulak asmadıkları gibi, MÇP'de bu çağrılarında pek ısrarlı değil. Her iki kanatta anlaşılan, "Başbuğ'un bir bildiği var" tezine göre hareket ediyorlar. Bu noktada Türkeş şöyle diyor:

"MÇP'lilerin hepsi tanıdığım, sevdiğim kimseler... Bizim eski kadrolarımızda bulunmuş kimseler...

.....Diğer partilerde de arkadaşlarımız var. Benden kaçınmayanlarla her zaman görüşüyorum.

Hiç kimseyi dışlamak söz konusu değil... Bir siyasi teşekkül olarak bir araya gelir miyiz, gelmezmiyiz, bu yasakların kalkmasıyla belli olacak... Yasaklar kalkarsa çağırırım arkadaşların hepsini, konuşuruz. Ben onlara kararımı bildiririm. MÇP'yi düşünüyorsam, hepimiz buraya toplanacağız derim kendilerine." (Tercüman. ,22 Aralık 1986)

Bu söylenenler bize Türkeş'in ne düşündüğü konusunda yeterli fikir veriyor.

Öte yandan Türkeş'in Adıyaman'ın Kahta ilçesindeki Nakşibendi Şeyhi Muhammet Raşit Erol'dan 12 Eylül öncesinde fetva aldığı ve şimdilerde tekrar ilişki kurup kabul gördüğü yolundaki bir itirafçının açıklaması, Türkeş' in kırsal kesimde ve Tefeci-Bezirgan sınıf içerisinde kitle desteği aradığının belirtileridir.

Başından beri anlatmaya çalıştığımız gelişmeler finans-kapital'in "gayrı-resmi vurucu gücü" olan faşist hareketin eski dinamikleri üzerinde yeniden canlandırılmaya çalışıldığını göstermektedir. Bunun kaçınılmaz olduğu daha MHP operasyonlarının bitirilmediği 1981 yılında şöyle belirlendi.

"... MHP, finans-kapital için daima yedekte tutulmaya değer bir teşkilatlanmadır. Ve Türkiye'deki bir Devrimci ayaklanma ya da BAAS tipi bir kalkışmaya alternatif Vurucu Güç olarak yeri sağlamdır. Bu nedenle MHP'nin geri çekilmesi, kapatılması, ya da şu veya bu iktidar tarafından "baskı" altına alınması taktik bir sorundur. Nitelik itibariyle, ismi değişerek bile olsa, böyle bir güce Türkiye Finans-Kapitali'nin ihtiyacı ileriki dönemlerde daha çok kendini gösterecektir." (Sarp Kuray. 12 Eylül Nedir. , Aralık 1981)

Bu gün ihtiyaç, işçi ve öğrenci hareketleriyle kendini hissettirmeye başlamıştır. Buna paralel olarak da faşist hareketteki toparlanma hızla yükselen bir ivme göstermektedir.★

★ ★ ★

işçi sınıfı cephesi sıkıntılı !

Ülkemizde 1986'nın son ayları 6 yıldan beri görülmedik boyutta bir eylemlilik içinde geçti. Öğrenci eylemleriyle grevler sanki sıraya girmiş de bekliyormuşçasına birbiri ardından patladı.

12 Eylül faşist darbesinden bu yana Türkiye'nin en büyük grevi olan Netaş grevi coşkuyla başladı. Üçbin işçinin çalıştığı bu işyerindeki grevi OTOMOBİL-İŞ Sendikası yönetiyor. Geniş bir kamu oyu desteği bulan Netaş grevinin ardından Pirelli ve Derby'de de grevler başlatıldı.

Bu arada MESS - OTOMOBİL-İŞ arasında 121 işyeri için sürdürülen sözleşme görüşmeleri çıkmaza girdi. 101 işyerinde MESS Lokavt ilan etti. 115 işyerinde sendika grev kararı almış uygulamayı bekliyor. Görüşmeler yoluyla sorun çözülemezse 12 Eylül öncesinde MADEN-İŞ — MESS arasında gördüklerimize benzeyen bir boyutta, yani bir çok işyerinde aynı anda grev kararları uygulamaya konursa, yakında sanayii merkezlerimizin hem görüntüsü hem de havası olabildiğine değişecek. Geçmişte sınıf mücadelesine öncülük etmiş fabrikalarda işçi sınıfımız bu beklentinin sıkıntısını yaşıyor. Belirli koşullar oluşursa önümüzdeki günler sınıf mücadelesi açısından çok önemli gelişmelere gebe, ancak ebeliği devrimciler yapıp bu gün birikmiş potansiyeli devrim ve sosyalizm kanallarına akıtabilecekler mi. Asıl sorun bu

24 Aralık 1986'da TÜRK-İŞ salonunda toplanan kongre hem aldığı sonuçlarda hem de yapılan tartışmalarda bu güne kadar bilinenler dışında yeni bir şey getirmedi. Nazlı Ilıcak'ın deyimiyle "Hükumete çatmak prim yaptığından, başta Şevket Yılmaz olmak üzere her kes iktidara ver yansın etmiştir."

Evet, TÜRK-İŞ genel kurulunda en sağcısından "sol" muhalefetine kadar her kes iktidara saldırmakta ağız birliği ettiler. Bu koro halinde saldırıya Özal, meclis kürsüsünden yaptığı bir konuşmada *"Oradabulunan 400 kişi mi işçileri temsil ediyor"* diye tavır alınca kongre delegeleri tarafından şiddetle protesto edildi.

Bir yıla yakın zamandır TÜRK-İŞ'te genel başkan adaylığını açıklamış olan Petrol-İş sendikası başkanı Cevdet Selvi yaptığı konuşmada sendikalarla meslek kuruluşlarının ortaklaşa demokrasi mücadelesi vermesi işçi sınıfının güveninin yeniden sağlanması gibi bazı talepler ileri sürdü. DYP ve eski MHP kökenli sendikacıların hapse girmeyi göze alarak *"genel grev yapmalıyız"* diye en uçtan konuştukları kongrede aslında sosyal demokratların pek söyliyecek bir şeyleri yoktu.

"Sol" , kapsamlı bir ekonomik demokratik mücadele yerine özellikle son bir yıldan beri işçi sınıfının sendikal mücadelesine TÜRK-İŞ'i ele geçirme sloganını hakim kılmış durumdaydı. Her şey TÜRK-İŞ'te yönetime gelmek hedefine göre organize edildi.

Sonuçta çok az oy farkı ile de olsa sosyal demokratlar TÜRK-İŞ'te seçim mücadelesini yine kaybettiler. Yılların sendika gangster'i Şevket Yılmaz ve ekibi yönetime geldi. Ancak genel kuruldaki ilerici ve sosyal demokrat potansiyel gücünü yönetime yansıtamadığı gibi sendikal ve politik anlamda da yapamadı.

Mümtaz Soysal Milliyet'teki köşesinde TÜRK-İŞ genel kurulunu şöyle değerlendirildi: *"Beklenen ses yumruk masaya vuruldukdan sonra, bu böyle gitmez demesi beklenen sestir*

Bu ses ne sendikacılardan geldi ne de politikacılardan, genel kurul salonuna baktığınız zaman, çalışanları yarı yarıya yoksullaşmış bir ülkenin işçi toplantısında değil de sahneye rahatça sıralanmış sendika liderleriyle protokol sıralarında yer almış erkan ve zevatıyla sıraya göre söz alan parti liderleriyle herşeyi sırasına göre yapan başkaldırmadan hoşlanmayan, tuzu kuru ve sırtı pek bir ülkenin konferans salonlarından birinde sanabilirdiniz 'kendinizi" (26 Aralık Milliyet.)

TÜRK-İŞ genel kurulu devam ederken 25 Aralık günü beş yıldır devam eden DİSK davası sonuçlandı. Abdullah Baştürk, Fehmi Işıklar ve diğer yürütme kurulu üyeleri 10 ar yıl hapis cezasına çarpıtırıldılar. Yeraltı-Maden İş sendikası başkanı Çetin Uygur 15 yıla mahkum edildi. Bunların dışında DİSK'e bağlı sendikaların yöneticilerinden 274 kişi 5 yıldan az olmamak üzere hapse mahkum edildi. Devrimci Yapı-İş ve Taper-İş dışında DİSK'e bağlı 29 sendika ve DİSK kapatıldı.

Tam TÜRK-İŞ kongresi sürerken 12 Eylül'den sonra Sosyal Demokratların zaman zaman ayrı bir konfederasyon kurmaktan söz ettikleri de hatırlanırsa, DİSK kararının verileceği günün bilinçlice seçildiği anlaşılır. Sanki seçimi kaybederseniz yeni federasyon kurun der gibi.

Çünkü:

İşçi sınıfının sendikal birliği TÜRK-İŞ türünden sarı sendikalarda sağlanmış bile olsa, burjuvazi açısından potansiyel bir tehlikedir.

Ancak devrimciler işçi sınıfı içindeki mücadeleyi sendika kongreleriyle sınırlamamalıdırlar. Bu anlamda kazanılan mevzilerin çokça dayanıklı olmadığı yakın geçmişte görüldü. Asıl sorun işçi sınıfı içerisinde sağlıklı bir politik çalışmanın temellerinin atılmasıdır. Ancak böyle bir temel üzerinde yükselecek sendikal mücadele kalıcı sonuçlar elde eder.Devrimciler için hedef sadece TÜRK-İŞ yönetimine gelmek değil esas olarak işçi sınıfını düzenden kopuştura cak devrimci faaliyet sürdürmektir.

Tüm devrimci örgütler geçmişte sendikalarda ve fabrikalarda yaptığı çalışmanın, olumlu olumsuz sonuçlarından çıkardığı derslerle önümüzdeki mücadelenin içine girerse hem yanlışları azaltma hem de başarıya yaklaşma şansı olacaktır.☆

☆ÖRSAN ÖYMEN'E AÇIK MEKTUP

ETHEM YILMAZ

Bab-ı Ali basınının kalemşörlerinden Örsan Öymen'in, son günlerde bu çevrelerdeki modaya aykırı uydurarak yazdığı "Bir ihtilal Daha Var" adlı kitabını okuduk. Doğrusu Öymen'e böyle bir gelenekten söz ederken kullandığı alaycı üslubu yakıştıramadık.Olayları tamamen tarihsel köklerinden ve sınıfsal içeriğinden yoksun olarak anlatmasını ne bilimsellikle, ne de objektiflikle bağdaştıramadık. Eğer Örsan Öymen bir güldürü kitabı yazmak istediyse, ona "özal " sülalesini incelemesini salıklarız. Yazar arkadaş, herhalde bir köşede "sınırlı kokan ve bulaşan" yazılar yazmayla, bir toplumun tarihindeki alt-üstlük momentlerini değerlendiren bir kitap yazmayı birbirine karıştırmış olacak. Ancak bu kitabı yazması bir tesadüf eseri değildir. Burjuvazinin başlattığı ve Celal Bayar'ın devlet töreniyle gömülmesiyle doruk noktasına ulaşan planlı ideolojik ve politik saldırının bir parçasıdır. Ancak Örsan Öymen'in kime niçin vurduğu, kimi niçin ayırdığı belli değildir. Örneğin ordunun "ihtilalciliği" ile alay ederken, Mustafa Kemal'den bir alıntı yaparak *("Ufukta tehlikeli bulutlar görüyorum. Ordunun siyasete karışması işi artık bitmelidir. Asker kışlasına, siyasetçi siyaset sahnesine dönmezse herşey mahfolur... Halbuki bizimkiler..." Binbaşı Mustafa Kemal 1908 SELANİK)*

Onu işin dışına koyuyor. Örsan Öymen kendi mantığı içinde neden Mustafa Kemal'i gelenekten ayrı bir yere oturtturuyor ? Yoksa onu eleştirmeye mi korkuyor ? Ölünceye kadar M.Kemal, sözü geçen o "Kışla" ile iktidarı tutmadı mı? Bu gün Kenan Evren'in arkasında "kışla" olmasa, Milletvekili bile seçilebilir mi?

O zaman şu sonuç çıkıyor ki, Örsan Öymen kendi mantığı içinde bile tutarlı değil. Enver Paşa'nıza niye vurursunuz da; Evren "Paşa" nıza vurmaz sınız? Daha"demokratik" olduğu için mi, yoksa dönem mi müsait değil? Hayranı olduğunuz batılı demokrat böyle davranmıyor ama. Ama sizler, Şark kurnazlığından ve kapıkulluğundan bir türlü kurtulamadınız. Onun için Evren'i eleştirmeniz bir on yıl daha beklemenizi gerektirir.

Neyse biz esas konumuza dönelim. Milliyetin değerli köşe yazarı, kitabında 1908'den 1980'e kadar olan askeri darbeleri anlatıyor. Ve 1908 Burjuva Demokratik Devrimi'nden 27 Mayıs 1960 "İhtilalinden" 22 Şubat-21 mayıs ihtilal teşebbüslerinden alayla söz ediyor. Biz önce yazarın kitabından bazı alıntılar yapalım.

İttihat ve Terakki Cemiyeti kurulduktan sonra üyeler Talat Bey'e sorarlar:

"- Örgüt tamam da, ne zaman eylem yapacağız, yani ihtilal ve iktidara ne zaman geçeceğiz?

- Örgütçü buna da çare buldu. Bir askeri kanat oluşturulacaktı Bu askeri kanat gerekirse dağa çıkıp devrimi bekliyecekti. (Bu da gene Talat Bey patentli bir yöntem oldu.

Avusturya'lıların dağa çıktığını haber alan Kosova'daki Arnavutlar da "Avusturya bize hücuma geçiyor" sanısına kapıldılar. Kosova'yı savunmak üzere silaha sarıldılar. Böylece 30 bin Arnavut da dağa çıktı. Haberi alan Bab-ı Ali telaşa kapıldı....

Örgütçü Talat, bu kargaşayı değerlendirmekte gecikmedi. Postacılıkta başladığı örgütçülüğü PTT yöntemleriyle eyleme soktu. Selanik'den, Manastır'dan Bab-ı Ali'yi telgraf yağmuruna tuttu. Ahali adına çeşitli imzalarla çekilen telgraflarda dağa çıkanların isteğinin "Kanun-i Esasi" ve "Hürriyet" olduğu bildiriliyordu.

Böylece "Telgrafla ihtilal" yöntemleri de dünya ihtilaller literatürüne girmiş oldu" (s.58)

Bab-ı Ali baskını.

Örneğin yıllarca sonra bir 1 Mart öncesi Orta-DoğuTeknik Üniversitesi civarında tepelere çıkıp elde bayrak Devrim kollayan gençlerin, bu yöntemi Latin Amerika kır Gerillası modelinden aldıkları iddia edilmişse de, aslında Latin Amerikalı Gerillaların Talat Bey'in Makedonya Modelinden esinlenmiş olmaları da mümkündür) (s. 56-57)

Daha sonra Enver'in ve Resneli Niyazi'nin dağa çıkışını şöyle anlatır:

".....Enver'in içine kurt düştü. Ne yapmalıydı? Talat akıl verdi. Dağa çıkmalıydı. Dağa çıktı... 3 Temmuz 1908 gününde Kolağası (Ön Yüzbaşı) Resneli Niyazi'nin kafası bozuldu. O da Enver gibi Hürriyeti kollamak amacıyla bir başka yörede Ohri'de dağa çıktı... İki ekip birleşti.... O sırada garip bir gelişme oldu. Rumeli demiryolunda çalışan Avusturyalı memur ve işçiler, karılarını ve çocuklarını alıp Ohri yöresinde dağda piknik yapmaya karar verdiler.

Bab-ı Ali baskını ise tamamen gayri ciddi bir biçimde anlatılmaktadır.

"Bab-ı Ali'nin önü ana baba günüydü. Acaba gazeteler haberi meyhane baskılarına mı yetiştirmişlerdi? Bir ucu Cağaloğlu'na öbür ucu Sirkeci'ye uzanan kalabalığı görünce Makedonya dağlarından Selanik istasyonuna indiği gün gözünün önüne geldi. O zaman da nutku tutulmuştu. Şimdi atmak istedi.

Fakat bu kalabalık Selanik'teki gibi "Yaşasın Hürriyet kahramanı Enver" diye coşkulu bir şekilde tempo tutmaktan çok, merakılıların oluşturduğu garip bir kalabalıktı.

Bab-ı Ali duvarları ardında olup bitenleri öğrenmek isteyenlerin arasından ihtiyar bir kadın soruyordu:

- Evladım ne oluyor burada; kupon mu dağıtılıyor ?

Enver Bey irkildi:

- Ne kuponu teyze?

- Ne kuponu olacak, kömür kuponu, kaç gündür sobamız tütmüyor. (s. 32)

".....Kavşakta nutukçu Ömer Naci bir varilin üstüne çıkmış, adeta dışarıya fırlayan bademciklerini sağ elinin işaret parmağı ile içeri sokmaya çalışıyordu" (s. 33)

Baskın sırasında Harbiye Nazırı Nazım Bey'in öldürülüşünü şöyle dile getirir.

"Birden kapı açıldı, içeriden Harbiye Nazırı Nazım Paşa çıktı. Elleri cebindeydi. Karşısında Enver Bey'i görünce, önce şaşırdı:

- Hani cumartesi gelecektiniz, diye çıktıştı.

Enver Bey de şaşırmış ve göğsü kalabalık amiri karşısında esas duruşa geçmişti.

Nazım Paşa kendini topladı.

Sofa'daki yuvarlak masaya doğru bir-iki adım atarak:

- Münasebetsiz herifler, pezevenkler, beni aldattınız, diye gürledi. Enver Bey ses tonunu yumuşatarak kibarca:

- Paşam siz....demeye kalmadı bir silah sesi patladı. Nazım Paşa yere yıkıldı. Yanıbaşında duran Yakup Cemil namlusundan tüten dumanı üflüyordu.

Enver Bey mosmor oldu. İçinden on'a kadar sayıp patlayıverdi:

- Ne halt ettin lan Yakup?

- Haddini bildirdim.

- Hıyarrr, diye bağırdı Enver Bey....." (s. 28)

Sonra Yakup Cemil'i bir yarbaylık rütbesi alamadığından dolayı yeni bir ihtilal istemekle, Talat Bey'e ve Enver Paşa'ya bu yüzden cephe almakla değerlendirir.Örsan Öymen dönemi tamamen objektif koşulların dışında, tek taraflı, çarpıtmalı,olayların oluşunu kişilerin kariyer hırslarına bağlı olarak değerlendiriyor.

Örsan Öymen 27 Mayısı da, 22 Şubat ve 21 Mayısı da aynı yaklaşımla değerlendiriyor. Bu olayların tarihsel kökenlerinden kopuk olarak anlatıyor. "Batılılaşmış" yazarlarımızdan Örsan Öymen şöyle bir toprakları üzerinde oturduğu Avrupa'nın tarihine bir baksın ve görsün ki örnek aldığı batılı, kendi burjuva devrimini gerçeleştirenlere nasıl yanaşıyor. İngiliz burjuvazisi Cromwell' i böyle alaya almıyor. Fransızlar Jan Jaques Rousseau'lardan Danton'lardan böyle bahsetmiyor.

Yanlız, tabii arada bir küçük fark var; bizim ülkemizin burjuvazisi piç, olduğu için (anası fahişe olanın babası deyyus-u ekber olur!) tarihte hep acentacılık yaparak ekmek yediğinden, öz itibariyle burjuva bile olsa devrimciliğe sahip çıkamıyor. Sonra siz Örsan Öymen, dip not bile vermekten üşendiğiniz Mustafa Ragıp Esatlı'nın kitabında Yakup Cemil olayını daha dikkatli okursanız, Enver Paşa'nın *"Hıyarrr"* diye azarladığı insanın bir cepheden, diğer cepheye tayini bile yapılırken kendisine nasıl saygılı davranıldığını, ve yağ çekildiğini göreceksiniz. Enver Paşa'nın amcası Halil Paşa bile Yakup Cemil'i yönetememesini açıkça söyleyememekte ve onunla baş edemediği için başka yere alavere dalavere yöntemleriyle tayinini çıkarmaktadır. 1960'da Ulus gazetesinde sizin özgürce yazı yazma ortamınızı bile, size o şimdi alaya aldığınız "ihtilalcilik" sağlamadı mı? Bayar ve Menderes iktidarının çektirdikleri ne çabuk unutuldu? Yoksa demokrat ve "Sol" görüşlü olduğunu iddia eden sizler memlekette esen rüzgara göre mi konuşuyor sunuz? Dün 27 Mayıs alkışlanıyordu, çünkü rüzgar öyle esiyordu. Bu gün 27 Mayıs'ı lanetlemek adet oldu. Hem de 12 Eylül faşizminin gölgesinde. 12 Eylül rejiminin kendi önlerine attığı kemiği kapıp, finans-kapital'in bahşettiği icazete sığınanlar, sadakatte kusur etmediklerini burjuva efendilerine göstermek için "sivil toplumculuk" teorilerini kendilerine kalkan yapıp, "Sol" adına karşı devrimci ideolojiye hizmet ediyorlar. 27 Mayıs'a karşı savundukları Celal Bayar kimdir? Türkiye bankalarını, yani finans-kapital kubbelerini kuran gericiliğin, kapitalizmin sembolü değil mi? Ne yapmış 27 Mayıs? Bu beyleri devirmiş, ülkeye nispi de olsa önemli demokratik hakları sokmuş. Şimdi aradan 26 yıl geçmiş. Verilen haklar rafa kaldırılmış, Celal Bayar'ın cesedi resmi devlet töreniyle gömülerek, onu deviren dünün üstteğmen rütbeleri olan, bu günün generallerine tabutu taşıtılarak burjuvaziden özür dilenmiş ve bütün bunlar faşizmin gölgesinde yapılmış. Onun için 27 Mayıs'ı bu açıdan eleştirmek faşizmin ekmeğine yağ sürmektir.

Cemal Gürsel genç subaylarla.

Sözü geçen ,alaya alınan "İhtilal"ler ne Yakup Cemil'lerin Yarbaylık istemelerinden, ne Talat Bey'lerin PTT'cilikteki ustalığından, ne 30 bin Arnavutun piknik yerine giden Avusturyalılardan ülkemizi işgal edecekler diye korkmalarından, ne Cemal Paşaların erkekliğinden , ne de Talat Aydemirlerin sonu gelmez hırsındandır. "O yanlız tarihin o durdurulmaz akışındandır." Kökü tarihimizin derinliklerindedir. Bu gerçeklik toplumun ekonomik ve politik olarak sıkıştığı momentlerde bunalımı açmak için vurucu güçlük yapan "Tarihsel Devrimciliktir" . Çıkmazı da bu tarihsel açıcılık geleneğini sosyal devrime saçratamayışıdır.

Bunun teorik izahını Sarp Kuray Yoldaş ve Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın kaleminden yapalım:

*****

"Osmanlı İmparatorluğunun tarihsel bir devamı olan Türkiye'de "Burjuva düzeni" kurulurken, burjuvazi, geçmişin yadigârı sermaye biçimlerini, sınıf ve zümreleri kökünden kazıyamadığı gibi, aksine kendi geleceğinin garantisini onlarla kenetlenmekte buldu. Kapitalizm., Türkiye'de Ekonomik yapıyı olduğu gibi, Devleti de, Orduyu da, Gençliği de, velhasıl tüm toplumsal yapıyı Osmanlılıktan tam anlamıyla sıyrılıp çıkartamadı. Osmanlılığın kalıntılarını yok edemedi.

Osmanlı Devleti, derebeyileşmiş İslam ve Bizans medeniyetlerini yıkan ve Askercil Demokrasi düzeni içinde yaşayan göçebe savaşçılar tarafından kuruldu. Gerek alt yapı (Toprak ekonomisi), gerekse üst yapı (Politik, Kültürel ve Ahlâki) ilişkileri, bu kuruluş aşamasının kendine has dinamiklerince belirlendi. Mülkiyeti (Padişaha bile değil) bütün Müslümanlara, tasarrufu üretmen köylüye ait toprakları sadece yönetmekten sorumlu olan DİRLİKÇİLER, kendi

►

kurdukları devleti yüzlerce yıl kendileri yönettiler. Zamanla dört bölük haline gelen Devlet Zümreleri (Üniversite-Ordu-İdareciler-Maliyeciler), toplumun bütün ekonomik ve sosyal ilişkilerinde aktif güdücü role sahip olurken, geniş üretmen yığınları, zaman zaman parlayıp sönüveren isyanları dışında, Osmanlı'nın dediği gibi: "Reaya" (Güdülenler) olarak Dirlikçilerin idaresine uyar durumda kaldılar.

"Türkiye'de 4-5 yüzyıllık Osmanlı geleneği ve göreneği, Toprak ekonomi temeli üzerinde güdücü bir "SÜNUF-Ü DEVLET" örgütlemişti. Üretmen Halk, en başta ÇİFTÇİLER (Reaya: Güdülenler) adını alır, Güdücü Dirlikçilerin idaresine uyardı. Dirlikçiler (İlmiyye-Seyfiyye-Mülkiyye -Kalemiyye) adları ile dört "DEVLET SINIFI"nda örgütlenmişlerdi. "MEMLEKET" onlardan sorulurdu. Türkiye, sinsi veya alevli bir bunalıma düştü mü, "DEVLET SINIFLARI" kaynaşır, öteki "SOSYAL SINIFLAR" dan sanki bağımsızmışca, "MEMLEKET"in alın yazısını çizmeye girişirlerdi.

Ancak "DEVLET SINIFLARI"nın sözde şahbazca bağımsızlıkları yüzeyde kalırdı. Onların girişimleri: Türkiye'nin sosyal yapısı yönünde belirleniyordu. Türkiye ORTAÇAĞ yapısında ise, Devlet Sınıflarının vurucu güç olarak getirdikleri çözüm ORTAÇAĞVARİ oluyordu. Türkiye, az çok MODERN ekonomi ve toplum ilişkileri içine girmişse, Devlet Sınıflarının vurucu güç olarak getirdikleri çözüm AZ ÇOK modernleşme yönüne gidiyordu. Böylece SON DURUŞMADA kesin sonuç, Türkiye'nin ekonomik ve sınıfcıl yapısına göre alınıyordu.

Bununla birlikte, "MEMLEKET" alınyazısında Devlet Sınıflarının, Tarihcil üretici güçlerden GELENEK-GÖRENEK VURUCU GÜCÜ olarak oynadıkları rol ortadan kalkmıyordu. 1919-23 yıllarında KUVAY-I MİLLİYECİ Kurtuluş Savaşı gibi, 1960 yılı 27 MAYISÇI düşünce ve davranışlar bunu tekrar tekrar açıkça ispatladı. Her kezinde, sosyal sınıf eğilimleri, Devlet Sınıflarının VURUCU GÜCÜ ile kendilerine yol açıyordu. Bu vurucu gücün göze çarpan elemanları: eskiden SEYFİYYE ile İLMİYYE, sonraları: ORDU ile BİLİM diyebileceğimiz kurumlar oldu.

Bu, kimsenin üstünden atlayamıyacağı bir gerçekliktir. Bu gerçeklik olumlu Tarihcil güçleri birinci planda kollektif aksiyona götürür. Gerçekliğin TEORİK anlamı: hemen bütün geri kalmış ülkelerde (Osmanlı memleketi etkisiyle olsun, olmasın) her gün patlak veren PRATİK olaylarla bir daha belirtiliyor. "A SOSYAL", yahut "A NORMAL" bir olay ortada yoktur. Ortada, geri ülkelerin Ekonomik ve Sosyal gidişinde çıkmaza girmiş Sınıf İlişki-Çelişkilerini çıkmazdan kurtarıp, zembereğinden boşandıran bir gerçek VURUCU GÜÇ vardır.

Bu vurucu güç, Türkiye'nin MODERN yakın tarihinde, olumlu Modern GELİŞİM yönünde etken oldu ve oluyor.Bir avuç FİNANS-KAPİTAL kodamanı Antika TEFECİ-BEZİRGAN sınıfı ile elele verip MEMLEKETİ korkunç sömürü ile satmaya kalkıştı mıydı, Vurucu Güçlerimiz HALK'tan yana çıkarak o gidişi göğüslemekten geri kalmıyor. O zaman, (Finans-Kapital artı Tefeci-Bezirgan) ittifakı tezine karşı, gelenekçil ileri Vurucu Güçlerin halkla ittifakı antitezi gerçekleşiyor."

("Dr.Hikmet Kıvılcımlı. HALK SAVAŞININ PLANLARI 1970. s. 186-187" SARP KURAY, 12 EYLÜL NEDİR ? 1981. s.82-85.)

*****

TALAT AYDEMİR

Demek ki bu noktadan hareket ettiğimizde şunu göreceğiz, ki, 1908'de, 1919'da, 27 Mayıs 1960'da yukarıda sözü geçen vurucu güç gerçekliğinin "İhtilal" yapması ayrı olay; sonradan içine düştüğü sosyal, politik çıkmaz ayrı olaydır. Bütün bu "İhtilal"lerle 12 Eylül arasında da niteliksel olarak fark vardır.

Örsan Öymen kitabında bunların aynı kefeye koyuyor. Örneğin:

"Enver Paşa'dan Evren Paşa'ya kadar hemen her askeri yönetimin uygulamaları arasında yer alan "Bab-ı Ali'den geçme" programı da henüz komitede söz konusu edilmemişti !" (Ö.Ö. BİR İHTİLAL DAHA VAR. s. 238)

"Gündemde başka konu var mıydı ?

Yoktu !

O sırada ortaya bir soru atıldı:

Peki, ne olacak ?

Ne, ne olacak ?

İhtilalden sonra ne olacak ? Canım o sonraki işti. " (A.g.e.)

12 Eylül'ün programı, darbeden çok önce hazırlanmıştı. 12 Eylül faşist darbesi arkasından uygulanan ve bu gün halkımıza kan kusturan ekonomik ve politik program, Demirel hükümetinin 24 Ocak Kararları değil mi ? 27 Mayıs baskıcı ve Amerikancı Bayar-Menderes iktidarına karşı, demokratik bir başkaldırıştı. 12 Eylül ise emekçi halkın finans-kapital egemenliğine karşı başkaldırmasının Genel Kurmay tarafından ezilmesiydi. 27 Mayıs ile 12 Eylül darbeleri arasında, 12 Mart çifte sancı taşımıştır ve ayıraç görevi görmüştür. Türkiye finans-kapitali'nin 27 Mayıs'dan hemen sonra ordu vurucu gücü üzerine aldığı ekonomik ve politik Pentagon-CIA kaynaklı önlemler ilk meyvesini 12 Mart'da verdi. 9 Mart 1971'de devrimciler dahil herkes 27 Mayıs'ın daha solunda radikal bir sol cunta beklerken, 12 Mart'da bu olay, faşizan bir darbeye dönüştü. Ve ordu içinden binlerce devrimci tasfiye edildi. Ordu içindeki Tarihsel Devrimci geleneğin artık sosyalizme yönelişinin ilk mesajı 21 Mayıs 1963'deki başarısız darbe girişiminden sonra asılan Binbaşı Fethi Gürcan'ın *"Cenk var cenk ruhumuza denk, Devrim içimizde hevenk hevenk."* sözlerinde okunuyordu. 21 Mayıs ayrışmasından sonra artık vurucu gücün bir bölümü sosyalizme adımını atıyor ve Marksizmle tanışıyordu. Sizin bu ihtilalci kahramanların şahsında tartıştığınız, ayrışan bölüğün işçi sınıfına gidememesinden ötürü var olan yapısal çıkmazını, sosyalizmin dezavantajı gibi göstererek, işçi sınıfına ulaşmak isteyen gerçekliğin önüne, ideolojik barikatlar kurmaktır. Zaten bu ihtilalcileri 1968'lerin devrimci öğrenci gençliği ile benzetmeniz, ve o devrimcilerin aslında kendi ülkemiz geleneğinin devamcısı olduğunu söylemeniz, bir tesadüf değildir. Vuracağınız noktayı iyi seçiyorsunuz. Sonra sizin *"Latin Amerika Gerillaları"* diye alay ettikleriniz, sizin efendileriniz Amerikan Emperyalizmine yağ çekerken, Amerika'nın burnunun dibinde küçücük bir ada olan Küba'da halkının bağımsızlığını ve sosyalizmi gerçekleştirmişlerdir.

Süvari Binbaşı Fethi Gürcan.

Aklamaya çalıştığımız olay nedir sayın Öymen? Şu noktada anlaşalım bir kez. Evet 1908'de dağa çıkan Enver Paşa'yı İstanbul'da karşılayan halk, hürriyete susamış halktır. 3-4 sene süren soygun ve yağmadan sonra ülkeyi "Enverland" yapıp Özal'vari bir politikayla halkın işini bitiren de Enver Paşa ve İttihat Terakki'dir. Bunlar tamam. Siz ki zamanında Marksizme bulaşmış, soldan çark etmiş yazarlarıyla ünlü bir gazetenin kalemisiniz, ve orada adettir her zaman çözüm kapitalizmde aranır. Ama neden, İttihat Terakki'nin ülkeyi batırmasından söz ederek işi Enver Paşa'ya ve bir kaç Teşkilat-ı Mahsusacı'ya bağlarken, onların esas arkasındaki sosyal sınıftan, Alman Acentacılarından, yani sizin gazetenin patronu Aydın Doğan gibi, Vehbi Koç gibi olanlardan, Levantenlerden, Nikolaki Nöfel'lerden, Vasilaki Sarakoti'lerden, Petraki Petroviç'lerden, Yorgaki efendi'lerden niye söz etmiyor sunuz ? 1908'de vurucu güç, Meşrutiyet'i ilan ettikten sonraki bozulmada, asalak komprador burjuvazinin rolü yok mu ? Tabii ki ekmek yediğiniz mihraklara vurmanızı bekleyecek kadar hayalperest değiliz.

"Biz sadece söküp fitnelerin
otuziki dişini,
Ve döküp Bab-ı Ali
kaldırımlarına
Geleceğini, geçmişini,
Aldık omuzumuza işte
bu teşhir işini."

Ancak sizde biraz demokrat onuru varsa yanlız ölüleri değil, halkımıza tarihinin en karanlık baskı ve zulüm dönemini yaşatan Evren'leri eleştirin.

Siz icazetli kalemlerinizi efendilerinizin emrinde kullanadurun. Ama unutmayın ki, Türkiye'de devrimciliğin hatalarından arınıp ayakları üzerine tekrar dikileceği günler yakındır. Türkiye işçi sınıfı yurdumuzun bütün düğümlerini kendi kılıcıyla çözecektir.★

HDP'nin kaçınılmaz sonu

Yaşadığımız günlerde 6 Kasım 1983 seçimleriyle oluşturulan parlamento'nun çehresi sürekli bir değişim içindedir. Burjuva parlamentosuna girmeleri Konsey'in veto barajıyla engellenen SODEP: Halkçı Parti'yle birleşerek, DYP MDP-ANAP ve Bağımsızlardan yaptığı transferlerle, DSP de yine SHP'den "Hülle Partisi" yoluyla kopardığı Milletvekilleri ile grup kurmuş ve hem meclis kürsüsünden hem de TRT gibi ülkenin en etkin iletişim aracından yararlanma olanağına kavuşmuşlardır.

Ancak, transferler yanlız parlamento dışındakilere yaramamış, bu kaygan zemini ANAP da kendi stratejisi doğrultusunda kullanmıştır. Önce bağımsızlar, ardından HDP'nin katılımıyla 249 Milletvekiline sahip olan ANAP, Özal' ın deyimiyle *"Genelde biraz daha flexbl (esnek) hareket imkanına"* gerçekten kavuşmuştur. Bu rahatlık, hem genel olarak meclis içi muhalefete hem ara seçimlerde kazandığı başarıyla saldırıya geçen Demirel ve DYP'ye hem de parti içindeki *"Çatlak ses"*lere karşı kullanılacaktır.

6 Kasım 83 seçimlerine cuntanın izniyle giren üç partiden, en icazetsizmiş gibi görinenı ANAP idi. 12 Eylül faşizm dönemini artık geride bırakma isteği, kitlelerin *"demokratikleşme ve sivilleşme"* nin gerçekleştiricisi olarak ANAP'ı görmelerine yol açtı. Özal, seçim öncesi yarattığı 12 Eylül'e karşı olma imajıyla kitleleri arkasından sürükledi.

Ama iktidara geldiğinden beri kitlelerin demokratikleşme özlemine verdiği cevap, *"Polis ve Kontrgerilla devleti"* ile hızla bütünleşme yani MDP'leşme oldu. Bu süreç aynı zamanda Türk ve Kürt haklarının görülmedik boyutta soygun ve talan çarkları arasında ezildiği yıllardı. Seçimlerde en küçük parti haline getirerek reddettiği anlayışı, bu defa ANAP kimliği ile iktidarda gören halk kitleleri, 28 Eylül ara seçimlerinde ANAP oylarını % 45 den % 32'ye düşürerek böyle bir yönetim istemediklerini belirttiler.

Seçim yenilgisiyle birlikte, ANAP içerisinde her yandan yükselen muhalif sesleri hatırlayalım. Herkesin Özal'a karşı birşeyler söylediği bu sırada, ilk destek Bülent Ulusu ve Kamran İnan'ın başını çektikleri *"Bağımsızlar"* dan geldi. Kamran İnan iki arkadaşıyla birlikte Özal'ı ziyaret ederek destek vaadetti.

Tercüman gazetesinde Yavuz Donat bu ziyareti şöyle yorumladı.

"ANAP grubunda "barut gibi bir hava'nın" *yaşandığı dönemde, bakıyoruz, Başbakan ile* "Bağımsızlar" *bir araya geliyorlar.*

Ve ANAP grubunda herkes birbirine dönüyor:

—Neler oluyor ?

—Partiye yeni iltihaklar mı var ?

—Lider "Aba altından sopa mı" *gösteriyor ?*

....

Politikada her şeyin bir yeri vardır, zamanı vardır.

ANAP içinde "MDP'lileşiyor muyuz ?" *endişelerinin ve eleştirilerinin yaşandığı bir dönemde,* "MDP'lileşme görüntüsü" *verebilecek eylemler bir* "politikasızlığı" *sergilemektedir.*

" (Yavuz Donat 14 Ekim 1986. Tercüman.)

Oysa Yavuz Donat'ın *"Politikasızlık"* dediği tavır gerçekte Turgut Özal'ın politikası idi. Özal, o politika ile birinci adımda, 12 Eylül faşist Generallerinin - bu gün Cumhurbaşkanlığının - mutemet adamları olan, *"Bağımsızlar"*ın desteğini almış, daha sonra tek tek transferler ve nihayet HDP'nin feshedilip ANAP'a katılmasıyla Parlamento içinde ezici bir çoğunluğu alarak, hem muhaliflerine hem destekçilerine karşı güçlü bir konuma yükselmiştir.

Mehmet Yazar tercihini yaptı...

6 Kasım seçimlerinden günümüze kadar geçirdiği süreç gözlendiğinde, ANAP'ın MDP'leşmesinin en önemli adımlarından biri, HDP'nin feshedilerek ANAP'a katılmasıdır. Çünkü bu olayla MDP' nin son kalıntıları ile Demirel'in cunta ya karşı, *"Radikal tavrını"* yumuşatma, DYP'yi 12 Eylül'le uzlaştırma misyonunu yüklenen Mehmet Yazar tercihini Özal'dan yana açıkça koymuş oldu. Bu aynı zamanda, siyasi partilerin kurulmasına izin verildiği 15 Mayıs 1983'den beri süren Mehmet Yazar seriveninin de sonuçlanmasıydı.

Mehmet Yazar'dan ne istendi ? Hangi fonksiyonları yerine getirmek üzere DYP'ye girdi, kendi deyimiyle *"DYP'den canını zor kurtar"*masının nedeni nedir ? *"Nefer"* olarak girdiği, genel baş-

kan adayı olduğu partiden hangi nedenlerle acımasızca püskürtüldü?

Mehmet Yazar'ı, DYP içerisindeki genel başkanlık mücadelesinde destekleyen Tercüman Gazetesi genel yayın yönetmeni Taha Akyol tavnını şöyle açıklıyor :

"Ben M.Yazar'ı DYP genel başkan adayı olması sırasında gerçekten destekledim. Bunda memleketin yararı olduğu kanaatindeydim. Çünkü ihtilal sonrası dönemlerde Radikal Demokrasiciliğin değil, akıllı bir demokrasi çabasının işleri kolaylaştıracağı kanaatindeydim. Zaten AP, 1960 ihtilali sonrasında radikal davranmamıştır. Ilımlı davranmıştır. Cindoruk bunu "Bu mücadele 25 sene önce verilmeliydi" *diyerek itiraf etmiştir."(ERKEKÇE, Ağustos 1986, s. 108)*

Evet, Taha Akyol'un da belirttiği gibi, Yazar'a AP ile 12 Eylül'ün uzlaşmasını yaratmak, geçiş sürecinde Demirel'in bilinen *"mücadelesini"* durdurucu bir misyon yüklenmek istenmiştir. Ancak bu alanda Yazar'ın gördüğü tepki sert oldu. Çünkü:

"Demirel, DYP kongresinde Yazarın belki şahsına değil, niyetine şüpheyle bakmıştı... Onun, partiyi çalıp, başka yere götüreceğinden kaygı duymuştu... Haklıydı... Çünkü hapishane duvarlarının çevrelediği bir alanda soluk aldığı yegane parçaydı DYP.

Bu bakımdan Yazar'ın şimdi tercih ettiği yeni adres, başta Demirel olmak üzere kimseye sürpriz gelmeyecektir.

Özal'a yaptığı üç yıllık muhalefete rağmen, Özal'ın o'na hala davetiye çıkarmasındaki anlam ise aynı potada mütalaa edilmelidir." (Rauf Tamer. 1 Aralık 1986. Tercüman.)

Yabana atılamayacak iki finans-kapital kalemşöründen yaptığımız bu alıntılar sanıyoruz demek istediğimizi daha da netleştirecektir.

Ayrıca, 28 Eylül ara seçimleri sonrası Demirel'in bir alternatif olarak siyasi arenaya çıkması Özal'ı her alanda zorlamıştır. Özal Cumhurbaşkanından kaynaklanan *"Anti-Komünist ve baskıcı Devlet"* politikasına yakınlaştıkça, 6 Kasım seçimlerinde tek avantajı olan *"Demokratikleşme"* demagojisini de Demirel'e kaptırmaktadır. Bu ANAP'ın hızla kitle desteği kaybetmesi demektir. Öte yandan artık, hem ekonomik hem de politik anlamda geri dönüşü olmayan bir yola girilmiştir. İşçi sınıfı ve ezilen Kürt halkındaki yoksullaşma her geçen gün iktidara yönelik tepkilere yol açmakta, bu tepkilere karşı alınan tavır da devletteki polis ve Kontr-gerilla egemenliğini daha da açığa çıkarmaktadır.

Dolayısıyla, Amerikanvari parlak probogandaların yarattığı sisli ortam her gün biraz daha netleşmekte, parlaklık silindikçe gerçek renkler büttün matlığıyla ortaya çıkmaktadır. İşte bu koşullar altında finans-kapital basını Özal'ın önüne koyduğu hedefleri şöyle formüle etmektedir.

"1- İstikrarı korumak, sağda Demirel faktörü ve DYP'ye rağmen ANAP'ta toparlanmayı sağlamak.

2- 12 Eylül mahsülü parlamentonun 1988 seçimlerine bu günkü siyasi iktidar ile gitmesini sağlamak.

3- Hükümeti eski MDP'li bürokratik kadrolarla takviye etmek." (Milliyet, 30 Kasım, 1986)

Başarılı HDP operasyonu ve transferlerle parlementer sayısının 249'a yükselten Özal, parlamento içi muhalefete karşı güçlü bir konumdadır. Ancak, eski MDP'li bürokratlarla takviyeli bir hükümetle gireceği 1988 genel seçimlerinde kendisi ve partisi açısından iç açıcı sonuçlar alması pek olası görünmüyor.★

MHP'den MÇP'ye...

★ Faşist hareket, eski dinamikleri üzerinde yeniden kuruluyor.

GÜRBÜZ GÜNEŞ

TÜRKEŞ: MHP'den MÇP'ye giden çizgide Faşist terör ve katliamların sorumlusu.

12 EYLÜL faşist darbesi 6. yılını doldururken, Türkiye siyasal ortamı, 6 yıl öncesinin ünlü politikacılarını, doğrudan örgütledikleri veya desteklediklerı partileriyle yine siyasal yaşamı etkileme ve yönlendirme konumuna getirdi. Gazetemizin 8. sayısındaki "ANAP -DYP KAVGASI NEDİR ?" başlıklı yazıda bu süreç DYP ve Demirel açısından incelenmişti, Bu yazımızda Türkeş, MHP ve onun bu günkü uzantısı MÇP'yi siyasal fonksiyonu ve geçirdiği süreç açısından ele alacağız.

1987'ye girerken genel görünüm itibariyle Türkiye'de Ordu kışlasına çekilmiş, Devlet terörü birkaç yıl önceki gibi yaygın ve rastgele değil. Polis ve MIT'te gerçekleştirilen modernleşme çalışmalarıyla,toplumda yerleştirilen otokontrol eğilimi, "özel güvenlik" kuvvetleri "acil müdahale" tim'leri gibi yeni bir dizi önlemle artık, devlet hangi noktalara saldıracağını daha iyi testbit ediyor ve en etkili biçimde saldırmanın tüm koşullarını sağlamaya çabalıyor. Kısacası yaşadığımız süreçte mücadeleye atılacak direnişçi güçlere karşı "polis ve kontr-gerilla devleti" hazırlıklı; ama bununla yetinilmediği görülüyor.

Çünkü: son aylarda özellikle kendini göstermeye başlayan grevlerle, tüm yasaklara karşın işçi sınıfı artık sokağa çıkmaya yöneldi. Öğrenci gençlik, video kameraları, son model silahları ve helikopterleriyle kendisini kuşatan devlet güçlerine karşın Demokratik Üniversite Kavgasında kararlı adımlarla ilerliyorlar.

İşçi sınıfımız ve Öğrenci gençliğimizdeki hareketlenmeler kitlelerde devrimci yükselişin ilk işaretlerini veriyor. Özellikle öğrenci gençliğimizin YÖK'e karşı başlattığı mücadele kitlesel devrimci gençlik eylemlerinin (bazılarının söylediğinin aksine) pek de uzakta olmadığını göstermiştir.

Bu gerçeği finas-kapital görüyor ve ona göre önlemlerini almaya devam ediyor. Bu güne kadar alınmış tüm önlemlerin yanında, egemen sınıfların son 20 yıldır, devrimci harekete karşı oluşturdukları bir diğer stratejik önlem de faşist hareketin milis tipi örgütlendirilmesinden meydana gelen sivil vurucu güçlerdir. Bu 12 Eylül öncesi MHP idi, bu gün ise MÇP'dir.

Her ne kadar; 1980 öncesinin Ülkü Ocakları Başkanı Muharrem Şemsek Nokta dergisine:

" Milliyetçi bir parti Türkiye şartlarında nasıl kurulması gerekiyorsa MÇP öylece kurulmuş bir partidir. Türk Milliyetçiliğini iktidar etmek üzere kurulacak bir parti kurulurken, kimlerle görüşülmesi, kimlere danışılması, kimlerin danışması ve kimlerin karar vermesi gerekiyorsa öyle yapılmış ve tabii mecrasında kurulmuş bir partidir MÇP." (NOKTA. OCAK 1986) diyorsa da, aslında bu günkü MÇP Türkeş'in desteğini almasına karşın dünkü MHP'nin ancak bir kanadını toparlamıştır. ANAP ve DYP 'de yer almayan, politikayı bırakmayan, biraz daha yakından bakıldığında 1980 öncesi MHP Gençlik Kollarında ve Ülkü Ocaklarında faşist saldıları organize eden ve yöneten kadrolar olduğu görülür. Bu kadrolar Muhafazakar Partiyi 30 Temmuz 1985'te Milliyetçi Çalışma Partisi'ne dönüştürerek, aynen Türkeş' in CKMP'den MHP'yi yarattığına benzer bir yöntemle işe başladılar. Bu sürecin daha iyi kavranabilmesi açısından MHP'nin oluşum sürecine bir göz atalım.

"1960 Politik devriminin -çok kısa bir süre için de olsa- finans-kapital'in dışında tavır alması, finans-kapitali Ordu müdahalelerine karşı stratejik önlemlere zorladı. 27 Mayıs sonrası sosyalist ideolojinin, demokratikleşmenin de etkisiyle hızla taraftar toplaması ve gençliğin sosyalizme sahip çıkması, "Müdahale Geleneği"ni daha da tehlikeli bir boyuta soktu. Bu süreçte finans-kapitalin aldığı stratejik önlemlerden biri de: Vurucu Gücün ani ya da beklenen baskınlarına karşı ve yükselen Devrimci Mücadeleye bir önlem olarak Milliyetçi Hareket Partisi (MHP)yi teşkilatlandırmak oldu. MHP'nin ortaya çıkmasındaki temel neden budur. Dikkat edilirse, CKMP'den MHP yaratılırken, 1940'lardan beri sicillenmiş ırkçı faşistlerin attığı ilk adım Milis tipi örgütlenme hazırlıkları oldu. Böylece büyük sermaye, Türkiye içindeki Vurucu Güç gerçeğini kendine göre yorumlayarak hayata geçirmiş ve toplumsal altüstlüklerde kullanabileceği bir gayrı resmi yedek güç oluşturmaya soyunmuştu. Ünlü Komando Kamplarından son dönemin Ülkü Ocaklarına kadar uzanan çizgi böyle çizildi. Bu stratejiyi uygulanırken, MHP ideologları olayın altını teorik olarak doldurmayı da ihmal etmediler.

Vurucu güç olayının derinlerinde Göçebe Barbar gelenek-görenekleri yatar. Orta Asya, Türkçülük ve Turancılık "teori"leri bu tarihsel gerçeğin ideolojik kılıfı olarak inşa edilmişlerdir. Ne var ki: "Türklük", yani Orta-Asya göçebeliği: "Çok tanrıcılık", İslam diliyle söylersek "Dinsizlik"tir. Bu nedenle, MHP vurucu güç teşkilatlanmasını inşa sürecinde iken, ilk ideolojik açılımını "Şamanizm" ile yapmıştır. Ancak Şamanizm salt vurucu güç örgütleme sürecinde ideolojik boşluğu doldurabilmiştir. Ama neticede, Türkiye toprağında var olmaya çalıştığı için, MHP kısa süre içinde "İslamiyet"i kabul etmiştir. Milis tipi teşkilatlanma MHP'nin var oluşunda nasıl ilk adım olmuşsa,"Kitle Partisi" olmaya doğru ilk adım da "İslamiyet" ile atılmıştır. Gerçekten de MHP son seçimlerde aldığı 1 milyon oyu, İslamiyet meselesini Vurucu Güç olgusuyla sentez edilmesine borçludur. Türkeş faşist hareketin bir yanına "Bozkurt"u oturturken, diğer yanına lelerle bağ kurabilmesi için yeterli değildi. Bu noktada MHP'nin dayandığı sınıf tefeci-bezirganlık oldu. "Tefeci-bezirganlık İslamiyeti Anti-Komünizmle birlikte yığınların başını bağlamada silah gibi kullanır. Ekonomik, politik, ideolojik olarak Türk ve Kürt köylüsünün hayat damarlarını elinde tutan bu sınıf, uyanışın ve devrimci teşkilatlanmanın bilinçli, güçlü ve son derece teşkilatlı bir düşmanıdır. "İŞTE MHP YIĞIN TEŞKİLATLANMASINI BU EBED-EZEL GÖRÜŞÜ SINIFIN GÜCÜNE DAYANARAK YAPMIŞTIR." MHP'ye kan ve güç veren bu olgu, aynı zamanda bu partinin en büyük zaafını yaratır. MHP bir yanıyla tefeci-bezirganlığa dayandığı anda, önü alınmaz bir çelişkinin içine düşer. Çünki diğer yanı,esas can damarı finans-kapital'e bağlıdır. Ve en önemlisi, MHP bunalım momentleri için teşkilatlandırılmıştır. Bu momentler ise, bilindiği gibi, Antika ve Modern sermaye arasındaki çelişkinin en fazla yoğunlaştığı ve bunalımdan çıkışın da "İslamiyet"i almıştır. "Hedefimiz Turan" Vurucu Güç'ü teşkilatlar; "Rehberimiz Kur'an" yığınla bağ kurar."(Sarp Kuray, 12 Eylül Nedir. s. 53-54)

Ali Koç Mehmet Alanyuva Kazım Ayaydın Muharrem Şemsek
Önümüzdeki dönem faşist terörün kurmaylarından birkaçı

"Vurucu Güç", yani faşist milis teşkilatlanmasının ardından "Rehberimiz Kur'an" sloganıyla kitleleşmeye yöneliş, aynı zamanda bir sınıfsal zemine oturmanın da ilk adımı oldu. MHP finans-kapital tarafından belli bir strateji içerisinde düşünülmüş ve örgütlendirilmişti, ama faşist hareketin iplerini elinde tutan azınlığın azınlığı finans-kapital çetesi bu partinin kit-

Antika sermayeye vuruşla mümkün olabileceği zamanlardır.

Öyleyse:

1 - Bunalım döneminde ordu vurunca, MHP'nin vurucu gücü açıkta kalırken.

2 - MHP'nin din istismarı yapması ve bir yanıyla tefeci-bezirganlığa dayanması, ordunun laiklik geleneği ve Antika sermaye düşmanlığıyla ters düşer.

3 - Finans-kapital'in antika sermayeye vuruşu, partiyi dayandığı ve yığınla temasını sağlayan güce karşı boş düşürür." (A.g.e. . s.55)